

**СТРАТЕГИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА
ОПШТИНЕ ПРИЈЕПОЉЕ 2016 - 2020**

САДРЖАЈ:

Увод

I УВОД У ПРОЦЕС КРЕИРАЊА СТРАТЕГИЈЕ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ ПРИЈЕПОЉЕ

- ❖ Учесници у процесу израде стратегије
- ❖ Методологија и фазе процеса израде стратегије
- ❖ Институционални оквир

II СОЦИО – ЕКОНОМСКА АНАЛИЗА ОПШТИНЕ ПРИЈЕПОЉЕ

- ❖ Основни географски и историјски подаци.....
- ❖ Становништво .....
- ❖ Локална самоуправа .....
- ❖ Људски ресурси и тржиште рада .....
- ❖ Економија.....
- ❖ Пољопривреда.....
- ❖ Инфраструктура .....
- ❖ Туризам .....
- ❖ Здравствена заштита .....
- ❖ Социјална заштита.....
- ❖ Образовање.....
- ❖ Спорт .....
- ❖ Информисање .....
- ❖ Вандредне ситуације.....

III. ИНТЕРНА И ЕКСТЕРНА АНАЛИЗА КЉУЧНИХ ОБЛАСТИ (СВОТ АНАЛИЗА) ОПШТИНЕ ПРИЈЕПОЉЕ

- ❖ СВОТ анализа 1 : Економија и рурални развој
- ❖ СВОТ анализа 2: Инфраструктура и рурални развој
- ❖ СВОТ анализа 3: Друштвени развој

IV ВИЗИЈА И МИСИЈА ОПШТИНЕ ПРИЈЕПОЉЕ

- ❖ Визија општине Пријепоље.....
- ❖ Мисија општине Пријепоље .....

V ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ОПШТИНЕ ПРИЈЕПОЉЕ

- ❖ Општи циљеви.....
- ❖ Посебни циљеви .....

VI ПРОЈЕКТИ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ ПРИЈЕПОЉЕ (ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ)

VII ПРИОРИТЕТНИ ПРОЈЕКТИ РАЗВОЈА

VIII ПРЕПОРУКЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ СТРАТЕГИЈЕ

УВОД

Циљ израде Стратегије одрживог развоја општине Пријеполје је креирање основе за интензивнији развој општине, путем осмишљавања ефикаснијег коришћења постојећих људских и природних ресурса, а што ће се одразити на побољшање услова пословања и животног стандарда наших грађана.

Израда овог стратешког документа подразумева подизање капацитета Општине за стратешко, дугорочно планирање, грађење партнерства и ефикасну имплементацију приоритета, кроз реализацију појединачних акционих планова.

Стратегија одрживог развоја општине Пријеполје је обухватила период од 2016. до 2020. године и на њену имплементацију не би требало, нити смело, да утичу политичка дешавања на локалном нивоу. Општина Пријеполје ће настојати да у предстојећем периоду буде иницијатор имплементације Стратегије одрживог развоја општине Пријеполје и настојаће да обезбеди буџетска средства, опредељена искључиво за ове намене, као и да изнађе и друге изворе финансирања, који ће допринети ефикаснијем остварењу планираних активности.

Стратегијом одрживог развоја је дефинисана визија развоја општине за период 2016. до 2020. године. Одређени су развојни правци којима ће се омогућити оптимално искоришћавање и развој свих природних и људских ресурса којима општина Пријеполје располаже, као и стварање услова за стабилан економски развој и запошљавање уз заштиту и унапређење животне средине и обезбеђење социјалног напретка и смањење сиромаштва.

У поступку израде Стратегије развоја општине Пријеполје, учествовали су бројни представници локалне самоуправе, јавних установа, приватног сектора и невладиних организација и својим ангажманом допринели настанку овог документа.

Општина Пријеполје

Не постоји јасна и општеприхваћена дефиниција појма одрживог развоја. Постоји, међутим, сагласност о потреби увођења овог концепта, као и свест о разлозима његовог настанка. По једној дефиницији одрживи развој је „развој којим се иде у сусрет потребама садашњости, тако да се не угрожава могућност будућих генерација да задовоље своје потребе“.¹

Одрживост за једну заједницу је све што је друштвено прихватљиво, односно што доприноси друштвеној интеграцији заједнице, затим што јој омогућује трајан економски раст и развој; укључује и све што осигурава да се садржај и мере економског и друштвеног развоја ускладе са еколошко - просторним капацитетима посматране територије у дугорочно пројектованом временском периоду. И на крају подразумева све што је политички прихватљиво, односно оно о чему се може договорити и одлучивати у оквиру постојећих политичких околности.

Кључни принципи на којима почива стратегија развоја су следећи:

- Фокус на људима - ефективно и ефикасно искоришћавање људских капацитета;
- Сагласност о дугорочној визији - дугорочна визија са јасним временским оквиром са којом су све заинтересоване стране сагласне;
- Свеобухватност и интегрисаност - интегрише социјалне, економске и еколошке циљеве;
- Усаглашеност са јасним буџетским принципима - интегрисани буџетски механизми, као и сви други начини финансирања (претприступни фондови, билатералне донације, јавно-приватна партнерства и сл.);
- Свеобухватна и поуздана аналитичка основа - свеобухватне анализе тренутне ситуације и пројекције будућих трендова и ризика;
- Посвећеност надлежних институција и органа - политичка подршка, партнерство јавног, приватног и цивилног сектора;
- Развој постојећих механизма - координисаност између националних, регионалних и локалних механизма и процедура и идентификација потенцијалних ризика; свеобухватност, комплементарност и повезаност између различитих политика и оквира за планирање; дефинисаност овлашћења и односа између главних учесника у стратешком процесу;
- Повезаност националног и локалног нивоа власти - интеракција између националног, регионалног и локалног нивоа;
- Развој и унапређење постојећих капацитета - процењивање политичких, институционалних, људских, научних и финансијски расположивих капацитета и начина за њихово унапређење.

---

¹ World Commission on Environment and Development, 1987

❖ Учесници у процесу израде Стратегије одрживог развоја општине Пријепоље

Документ Стратегија одрживог развоја општине Пријепоље 2016 -2020 је израђен коришћењем партиципативног приступа који подразумева укључивање свих заинтересованих страна. Укључивањем шире заједнице (јавног , приватног и невладиног сектора) обезбеђује се побољшање квалитета донетих одлука , а одговорност за имплементацију се повећава .

Одлуку о покретању израде Стратегије одрживог развоја општине Пријепоље донела је Скупштина општине Пријепоље дана 25.12.2014. године. Општинско веће је донело Решење о образовању Комисије за израду Стратегије одрживог развоја 14.04.2015. године. Комисију чини 98 чланова (Локална самоуправа; Јавне установе и институције; Приватни сектор; Удружења и невладине организације). Укупан број чланова Комисије за израду стратегије према Одлуци Општинског већа је 93. Општинском већу је накнадно стигао захтев за укључење још 5 особа за израду овог документа, тако да је укупан број учесника 98. Учесници су подељени у следеће Групе:

Група за рурални развој – пољопривреда и туризам:

1. Зоран Деспотовић, члан Општинског већа – члан Комисије
2. Ифет Хамзић , шеф одсека за пољопривреду , Одељење за буџет, привреду и финансије – члан Комисије
3. Снежана Дивац , самостални стручни сарадник , Одељење за буџет, привреду и финансије – члан Комисије
4. Химзо Мушовић , пољопривредни произвођач – члан Комисије
5. Хаџалић Рифат , пољопривредни произвођач – члан Комисије
6. Мирсад Хоџић, пољопривредни произвођач – члан Комисије
7. Кенан Јусовић, пољопривредни произвођач – члан Комисије
8. Мирсад Обућина, пољопривредни произвођач – члан Комисије
9. Сејфо Гојак , пољопривредни произвођач – члан Комисије
10. Санел Диздаревић, пољопривредни произвођач – члан Комисије
11. Дејан Жунџић, пољопривредни произвођач – члан Комисије
12. Драгана Вараклић, директор Туристичке организације Пријепоље - члан Комисије
13. Милан Цмиљановић, Шумско газдинство „Пријепоље“ – члан Комисије
14. Горан Цмиљановић, Сан-турс – члан Комисије
15. Душка Бајић , одборница - члан Комисије
16. Асим Бећировић, Музеј Пријепоље - члан Комисије
17. Суљо Капур, пољопривредни произвођач – члан Комисије

Група за економски развој :

1. Есад Хоџић, члан Општинског већа – заменик председника Комисије
2. Драгиша Ракоњац, руководиоца Одељења за буџет, привреду и финансије – члан Комисије
3. Есад Јусовић, ЕС Комерц д.о.о. – члан Комисије
4. Јасмина Ровчанин, Truck friend d.o.o. – члан Комисије

5. Улвија Мушовић, Мушовић д.о.о. – члан Комисије
6. Иван Љујић, СЗТКР Коник– члан Комисије
7. Мила Крповић, Schoni logistic – члан Комисије
8. Ивица Новаковић , Новак – члан Комисије
9. Жељко Ружић , Фап Ливница – члан Комисије
10. Ђорђе Љујић , Доо Стар Јела – члан Комисије
11. Горан Секулић, Ад Елан – члан Комисије
12. Богдан Матовић, Доо Матком – члан Комисије
13. Халид Хаџијакуповић, Trendtex– члан Комисије
14. Ана Пејовић, директор Националне службе за запошљавање - члан Комисије
15. Драган Јешић, Удружење угоститеља Пријепоље - члан Комисије
16. Далмир Козица, руководилац Одељења пореске локалне администрације – члан Комисије
17. Владимир Малешаић , предузетник - члан Комисије
18. Златан Халиловић , невладин сектор - члан Комисије
19. Џенан Јусовић , невладин сектор- члан Комисије

Група за инфраструктуру :

1. Емир Хашимбеговић, председник Комисије
2. Драган Чичић, члан Општинског већа– члан Комисије
3. Весна Новосел, руководилац Одељења за урбанизам, грађевинарство, комунално-стамбене и имовинско-правне послове – члан Комисије
4. Селма Чичић, Одељење за урбанизам, грађевинарство, комунално-стамбене и имовинско-правне послове – члан Комисије
5. Едиб Земанић, Саобраћајни инспектор –Одељење за урбанизам, грађевинарство, комунално-стамбене и имовинско-правне послове – члан Комисије
6. Радивоје Мрдаковић , Дирекција за изградњу Пријепоље - члан Комисије
7. Иван Љујић, СЗТКР Коник– члан Комисије
8. Азиз Хаџифејзовић, директор ЈКП Лим- члан Комисије
9. Данило Пушица , Електродистрибуција Пријепоље – члан Комисије
10. Звонко Дивац, АД Путеви – члан Комисије
11. Југослав Дивац, Служба за катастар непокретности- члан Комисије
12. Горан Посркача, Ватрогасна служба – члан Комисије

Група за заштиту животне средине :

1. Добро Лазаревић, заменик председника Општине– заменик председника Комисије
2. Мервин Потурак , инспектор за заштиту животне средине , Одељење за урбанизам, грађевинарство, комунално-стамбене и имовинско-правне послове – члан Комисије
3. Ивица Новаковић , Новак – члан Комисије

4. Љубенко Васиљевић, Директор Регионалне депоније Бањица-члан Комисије
5. Џевад Бегановић, ЈКП Лим – члан Комисије
6. Мирсад Садиковић, ЈКП Лим - члан Комисије
7. Селма Џиновић – Одборница - члан Комисије
8. Илија Андрејић ,невладин сектор - члан Комисије

Група за младе, спорт и културу :

1. Адмир Мушовић, члан Општинског већа– члан Комисије
2. Ибро Фазлић, заменик председника Скупштине општине– члан Комисије
3. Мирко Малеша, директор Дома културе - члан Комисије
4. Славољуб Пушица, директор Музеја - члан Комисије
5. Адмир Вељовић , Канцеларија за младе – члан Комисије
6. Сабира Хаџиавдић , одборница - члан Комисије
7. Садија Хоџић, директор Библиотеке „Вук Караџић“- члан Комисије
8. Сретен Марушић „„Полимље“ - члан Комисије
9. Саво Пушица ,Спортски савез - члан Комисије
10. Есад Мусабеговић, Спортски савез - члан Комисије

Група за здравство и социјалну заштиту :

1. Елдин Јејна, члан Општинског већа– члан Комисије
2. Вукосав Томашевић, председник Скупштине општине – члан Комисије
3. Ајдин Заимовић, руководилац Одељења за општу управу, заједничке послове и друштвене делатности – члан Комисије
4. Наил Кајевић , директор Центра за социјални рад – члан Комисије
5. Хасиб Хајдаревић, директор Дома здравља – члан Комисије
6. Бранко Гојакловић, директор Болнице – члан Комисије
7. Елма Буквић , одборница - члан Комисије
8. Зорица Грбовић , одборница - члан Комисије
9. Милета Шпица , Црвени Крст – члан Комисије
10. Хамед Нуковић , невладин сектор - члан Комисије

Група за образовање :

1. Ханка Хајдаревић, начелница Општинске управе– заменик председника Комисије
2. Неџад Хоџић, члан Општинског већа– члан Комисије
3. Ајдин Заимовић, руководилац Одељења за општу управу, заједничке послове и друштвене делатности – члан Комисије
4. Хуле Кајевић, директор Дечијег вртића– члан Комисије
5. Стана Марковић, директор ОШ Милосав Стиковић - члан Комисије
6. Ермедин Дуран, директор Економске школе - члан Комисије
7. Небојша Јевтовић, директор Техничке школе - члан Комисије
8. Томислава Деспотовић , одборница - члан Комисије

9. Самира Ћосовић , одборница - члан Комисије
10. Јелена Човић , одборница - члан Комисије
11. Јела Посркача , одборница - члан Комисије
12. Селма Халиловић , невладин сектор - члан Комисије

Група за грађанско друштво :

1. Драган Петрић, ПК Камена Гора - члан Комисије
2. Радомир Радивојевић, Спорски савез - члан Комисије
3. Меша Шендељ, невладин сектор - члан Комисије
4. Владимир Малешкић, Телевизија Форум - члан Комисје
5. Милојко Глушчевић, Центар за одрживи развој Камена Гора - члан Комисије
6. Живко Кијановић, представник Месне заједнице Камена Гора – члан Комисије
7. Ален Дураковић, УГ Полимље – члан Комисије
8. Семир Адилковић, представник Месне заједнице Бродарево – члан Комисије
9. Радивоје Опанчина, представник Месне заједнице Сопотница – члан Комисије
10. Љуба Пуача, УГ Стари занати за ново доба – члан Комисије
11. Драган Јешић, Удружење угоститеља Пријепоље - члан Комисије

Према Одлуци већа , именовани су следећи координатори за свеобухватну израду стратешког плана : Селма Сердаревић (Одељење за локални економски развој) , Светлана Словић (Одељење за локални економски развој) , Јелена Живковић (Регионална развојна агенција Златибор – Локални центар Пријепоље), Енес Турковић (Регионална развојна агенција Златибор – Локални центар Пријепоље) и Весна Кнежевић (Одељење за привреду, буџет и финансије).

❖ Методологија израде стратегије

Стратешко планирање на нивоу локалне самоуправе подразумева координисане активности свих нивоа власти, укљученост свих заинтересованих страна и повезивање плана са годишњим и вишегодишњим буџетским планирањем локалне самоуправе. Представља систематски процес утврђивања рационалних потреба уз комбиновање дугорочне перспективе (визије, мисије и циљева) и крткорочних мера (пројекти) који се могу спроводити у предвиђеном року (најчешће до 5 година).

Стратегија одрживог развоја општине Пријепоље проистекла је из три фазе које заједно чине процес стратешког планирања и то:

I Фаза - Припрема и процес планирања;

II Фаза – Израда стратегије;

III Фаза – Имплементација, мониторинг и евалуација;

I Фаза - Припрема и процес планирања

Фаза припреме и процес планирања израде стратегије обухвата идентификовање радне групе која треба да омогући укљученост свих ставова и мишљења, како са стране оних који доносе одлуке, тако и са стране оних који на те одлуке имају директан и индиректан утицај. Радна група, такође, има и кључну улогу у процесу израде Акционог плана који представља важну компоненту стратешког документа. Адекватна имплементација Акционог плана представља циљ конституисања стратешког документа.

У фази процеса планирања стратешког документа потребно је дефинисати и план мониторинга и евалуације, који ће пратити извршавање појединачних активности дефинисаних у акционом плану.

II Фаза - Израда стратегије

Ова фаза израде стратегије наступа након окончаног припремног процеса развоја стратегије у коме су формулисане радне групе и када је успостављена подела задатака на свим нивоима управљања. У припремној фази је такође потребно дефинисати одговорност и надлежност свих учесника у процесу израде стратегије, као и рокове чије је поштовање неопходно у циљу доброг функционисања организације рада.

Процес израде стратегије се састоји из четири корака:

- ❖ 1. корак: Ситуациона анализа по кључним областима социо – економске реалности општине :Основни географски и историјски подаци , Становништво , Локална самоуправа , Људски ресурси и тржиште рада , Економија , Пољопривреда , Инфраструктура , Туризам , Култура , Здравство и социјална заштита , Образовање , Спорт ,Информисање и Вандредне ситуације;

Прикупљени подаци веродостојно одсликавају тренутно стање у општини и служе као основа за формулисање документа.

На основу ситуационе анализе, става пословног сектора и процене социо-економског стања Комисија за стратешко планирање дефинисала је кључне области које су од великог значаја за развој наше општине.

Након тога приступило се изради визије и мисије општине Пријепоље, изради интерне и екстерне анализе по секторима, дефинисани су општи и посебни циљеви.

- ❖ 2. корак: Израда интерне и екстерне (SWOT) анализе кључних области по секторима;

Предуслов стратешког планирања је дефинисање интерних предности и слабости и екстерних шанси и претњи. Стратешки план се ослања на локалне особености и потенцијале – кориговати слабости, изградити се на предностима и искористити могућности.

- ❖ 3. корак: Стратешко доношење одлука - дефинисање стратегије, постављање циљева, приоритетних програмских и пројектних активности према утврђеним циљевима;

Општи циљеви представљају уопштене изјаве шта желимо да постигнемо и планирају се дугорочно. Посебни циљеви произилазе из општих и односе се на конкретне области које треба развијати и унапређивати и планирају се средњорочно. Стратешки план не би био потпун без унапред утврђених приоритета и акционог плана за реализацију пројеката уз унапред утврђен временски оквир и финансијску пројекцију истих.

- ❖ 4. корак: Припрема акционог плана као оквира за постизање стратешких циљева.

Спровођење Стратегије засниваће се на Акционом плану за спровођење Стратегије одрживог развоја општине Пријепоље за период 2016-2020. године (у даљем тексту: Акциони план) који ће се припремати на годишњем нивоу у сарадњи са свим јавним локалним институцијама, приватним и невладиним сектором. Први план имплементације је израђен за 2016. годину, са пројекцијом у наредне три календарске године.

III Фаза - Имплементација, мониторинг и евалуација

У току треће фазе у процесу развоја стратешког документа потребно је спровести следеће кораке:

- Прихватање и одобравање стратешког документа од стране скупштине локалне самоуправе;
- Представљање стратешког документа јавности;
- Управљање стратегијом које се састоји у потреби за функционисањем великог броја стратешких елемената;
- Обезбеђење услова за имплементацију стратегије;
- Мониторинг-праћење и евалуација. Праћењем се утврђује да ли се спроводи оно што је предвиђено (у контексту стратешких активности), при чему се користе одређени индикатори. Утврђени резултати се достављају на увид актерима који су учествовали у имплементацији стратегије. У процесу евалуације се пореди имплементирани пројекат/програм са тренутним исходом и процењује утицај пројекта/програма;
- Оцена, ревизија, прилагођавање.

Локални стратешки документ треба да подлеже оцени једном годишње због доношења буџета на националном и локалном нивоу. Уколико дође до промена у неком одразвојних приоритета или започне неки нови донаторски програм, могуће је извршити ревизију документа.

С обзиром на горе наведено, један од основних постулата на којима стратешко планирање почива је „оживљавање стратегије“. Циљ ове фазе процеса развоја стратешког документа који се огледа у имплементацији, мониторингу и евалуацији је да стратешки документ оствари све што је њиме предвиђено, односно да стратегија не остане само

један у низу конституисаних докумената, већ да се правовремено и одговорно спроведу све активности предвиђене акционим планом.

❖ Институционални оквир

СТРАТЕГИЈА ЗА ПОДРШКУ РАЗВОЈА МАЛИХ И СРЕДЊИХ ПРЕДУЗЕЋА, ПРЕДУЗЕТНИШТВА И КОНКУРЕНТНОСТИ ЗА ПЕРИОД ОД 2015. ДО 2020. ГОДИНЕ

Стратешка визија јесте развој предузетништва и конкурентности, заснован на приватној предузетничкој иницијативи, знању и иновативности, у циљу оснаживања домаћих микро, малих, средњих привредних друштава и предузетника у довољној мери да спремно одговоре на притисак конкуренције на заједничком тржишту ЕУ и допринесу побољшању животног стандарда у Републици Србији. Стратешки циљеви: Унапређење пословног окружења; Унапређење приступа изворима финансирања; Континуирани развој људских ресурса; Јачање одрживости и конкурентности МСПП; Унапређење приступа новим тржиштима; Развој и промоција предузетничког духа и подстицање предузетништва жена, младих и социјалног предузетништва.

СТРАТЕГИЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ И РУРАЛНОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ЗА ПЕРИОД 2014 – 2024. ГОДИНЕ

Сагласно визији, а у складу са наведеним принципима Стратегије, утврђени су следећи стратешки развојни циљеви: раст производње и стабилност дохотка произвођача; раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта и техничко-технолошко унапређење сектора пољопривреде; одрживо управљање ресурсима и заштита животне средине; унапређење квалитета живота у руралним подручјима и смањење сиромаштва и ефикасно управљање јавним политикама и унапређење институционалног оквира развоја пољопривреде и руралних средина.

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА ОБРАЗОВАЊА У СРБИЈИ ДО 2020. ГОДИНЕ

Циљеви дугорочног развоја образовања који су обавезујући за образовни систем у целини и за сваки његов су: повећање **квалитета** процеса и исхода образовања до максимално достижног нивоа – оног који проистиче из научних сазнања о образовању и угледне образовне праксе; повећање **обухвата** становништва Републике Србије на свим образовним нивоима, од предшколског васпитања и образовања до целоживотног учења; достизање и одржавање **релевантности** образовања, посебно оног које се потпуно или делимично финансира из јавних извора, тако што ће се структура система образовања усагласити са непосредним и развојним потребама појединаца, економског, социјалног, културног, истраживачког, образовног, јавног, административног и других система; повећање **ефикасности** употребе свих ресурса образовања, односно завршавање образовања у предвиђеном року, са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЈА ЗАПОШЉАВАЊА за период 2011–2020. године

Стратешки правци и приоритети: Подстицање запошљавања у мање развијеним регионима и развој регионалне и локалне политике запошљавања ; Унапређење људског капитала и веће социјално укључивање; Унапређење институција и развој тржишта рада; Редуковање дуалности на тржишту рада.

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЈА заштите и спасавања у ванредним ситуацијама

Националном стратегијом је јасно дефинисана визија која у процесу промена има сврху да мотивише у преузимању акција у правом смеру, док наведена мисија усмерава стратешки развој и даје временски оквир деловања.

Визија – развијен, свеобухватан, ефикасан и ефективан систем за смањење ризика и последица од елементарних непогода и других несрећа интегрисаним управљањем ванредним ситуацијама у Републици Србији којим се доприноси повећању безбедности и одрживом развоју у региону.

Мисија – стварање услова за изградњу друштва отпорног на катастрофе развојем интегрисаног и ефикасног система за заштиту и спасавање у Републици Србији до 2016.године.

СТРАТЕГИЈА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА ЗА ПЕРИОД 2012-2017. ГОДИНЕ

Основни циљ Стратегије је стварање нових и унапређење постојећих услова засвеукупан привредни и социјални напредак на бази дугорочног унапређења заштите од пожара. На основу тога, полазећи од концепта одрживог развоја, Стратегија такође има за циљ и увођење заштите од пожара у све друге стратегијске планове Републике Србије, а самим тим и интеграцију заштите од пожара у све области целовите стратегије Републике Србије, а касније у целокупну политику, програм и све развојне планове и пројекте.

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЈА ЗА МЛАДЕ ЗА ПЕРИОД ОД 2015. ДО 2025. ГОДИНЕ

Национална стратегија за младе (у даљем тексту: НСМ) утврђује основне принципе деловања, правце деловања и очекиване резултате деловања свих субјеката омладинске политике (у даљем тексту: СОП) ка унапређењу друштвеног положаја младих и стварању услова за остваривање права и интереса младих у свим областима. НСМ дефинише девет стратешких циљева као жељених, промењених стања када су у питању млади у областима од интереса за младе. Успешном реализацијом НСМ у наредних 10 година унапредиће се: запошљивост и запосленост младих жена и мушкараца; квалитет и могућности за стицање квалификација и развој компетенција и иновативност младих; активно учешће младих жена и мушкараца у друштву; здравље и благостање младих жена и мушкараца; услови за развијање безбедносне културе младих; подршка друштвеном укључивању младих из категорија у ризику од социјалне искључености; мобилност, обим међународне сарадње младих и подршка младим мигрантима; систем информисања младих и знање о младима; коришћење и учешће младих у креирању културних садржаја.

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ ЗА ПЕРИОД 2014–2018. ГОДИНЕ

Визија ове стратегије је унапређење квалитета живота и обогаћивање друштвених односа становника Републике Србије кроз бављење спортом, као елемента који је од суштинског значаја за развој њихове личности и здравог начина живота.

Мисија је стварање система спорта у Републици Србији у коме ће свако имати право да се бави спортом, са циљем развоја своје личности, одржавања доброг здравља, побољшања физичких способности, бољег и сврсисходнијег коришћења слободног времена, унапређења квалитета живота и постизања врхунских спортских резултата.

Осим државних стратегија, општина Пријепоље за потребе социо-економског и друштвеног развоја узимала је у обзир и локалне стратешке документе.

II СОЦИО-ЕКОНОМСКА АНАЛИЗА ОПШТИНЕ ПРИЈЕПОЉЕ

Социо-економска анализа општине Пријепоље дефинише стање свих чинилаца друштвено-економског развоја. Профил или „лична карта“ локалне заједнице, како се ова анализа још може назвати је документ који садржи све најбитније статистичке и описне податке о локалној заједници. Његова израда и ажурирање од великог је значаја не само за потребе стратешког планирања већ се подаци из профила користе и у друге сврхе – нпр. привлачење инвестиција (садржи економске параметре о привредној структури, броју запослених, незапослених, квалификацијама, расположивим локацијама и стању планске и техничке документације. Уколико инвеститора занима квалитет живота једне локалне заједнице - социјални и друштвени, културни и спортски аспект/садржаји, најлакши начин је употреба информација из Профила заједнице).

Основни географски и историјски подаци

Географско - демографске карактеристике општине

Пријепоље је општина југозападнoг дела Републике Србије која припада подручју средњег Полимља и налази се између 43°09'25" и 43°29'42" северне географске ширине и 19°27'00" и 19°53'45" источне географске дужине. Административно припада Златиборском управном округу, док је статистички део Златиборске области. Са својих 827 км², Пријепоље је друга по величини општина ове области и чини 13,45% територије Златиборске области или 0,94% укупне територије Републике Србије. Подручје општине Пријепоље чини 80 насељених места, од чега су 2 градска насеља и 78 осталих насеља са просечном величином насеља од 10,3 км².

По Попису из 2011. године, општину насељава 37.059 становника што представља 12,93% од укупног броја становника Области, са просечном густином насељености од 44,81 становника по км².

На основу података о броју становника у периоду од 1948. до 2011. године, уочљив је пад броја становника. Главно смањење броја становника или боље речено убрзан процес депопулације је због миграције становништва у ситуацији ратног окружења, тешког економског стања и деградације услова квалитета живота.

Просечна надморска висина територије општине Пријепоље је изнад 1.200 м, што говори да припада брдско-планинском крају, чија је највиша тачка врх планине Јадовник (Катунић) са 1.734 м. Најнижа тачка налази се на ушћу реке Милешевке у Лим на 440 м надморске висине.

Геостратешки положај

Центар општине је градско насеље Пријепоље, на ушћу реке Милешевке у Лим, у подножју планине Јадовник. Долином Лима на југ, Пријепоље је саобраћајницом повезано са Бијелим Пољем (55 км), и даље са Подгорицом и Баром, а на север, једним краком, са Новом Вароши (27 км), и другим, са Прибојем (30 км) и даље, преко Златибора и Ужица, са Београдом и другим местима. На исток друмском саобраћајницом, повезано је са Сјеницом (30 км), Новим Пазаром и простором Косова и Метохије.

Позиционираност општине на пола пута између Јадранског мора и Панонске низије по вертикали југ-север, коју прате путна и железничка инфраструктура на овим правцима, општину Пријепоље сврстава у ред добро позиционираних локалних самоуправа у Републици Србији. Када се томе дода и близина тромеђе три државе (Србија-Босна и Херцеговина-Црна Гора), онда је јасно какав је локацијски потенцијал ове локалне самоуправе.

Удаљеност Пријепоља од европских престоница износи:

Београд 285 км	Скопље 312 км	Софија 477 км	Рим 691 км	Мадрид 1387 км
Подгорица 172 км	Тирана 324 км	Будимпешта 575 км	Љубљана 709 км	Берлин 1394 км
Сарајево 189 км	Загреб 545 км	Букурешт 716 км	Атина 913 км	Париз 1895 км

Рељеф

У морфолошком изгледу територије Пријепоља издваја се неколико мањих природних целина, које, заједно, чине део простора средњег Полимља. Најнижи делови пријепољског краја су *алувијалне равни речних долина*: Лима, Сељашнице, Ратајске, Миоске, Комаранске реке и Милешевке. Лимска долина је проширена код Бродарева и Пријепоља између којих Лим протиче кроз узане клисуре усечене већином у кречњаку, местимично у серпентину и другим стенама. Из усечених клисура у кречњаку, долина Лима се код села Дивци проширује на десној страни у пространо Ивањско, а на левој у Жупско поље. Ивањско-жупско поље је јединствено поље које река Лим дужином од 8 км, пресеца на два дела. У Соколичко-чадињском масиву, смештеном на североистоку Ивањско-жупске котлине, Лим усеца клисуру дугу 2 км, која се даље проширује у Пријепољско-залушко поље. Проширења у долини Лима (Бродаревска, Ивањско-жупска и Пријепољско-залушка котлина) са којих се издижу благе и стрме косе, била су значајан фактор у стварању и обликовању руралних насеља, варошице Бродарева и урбаног насеља Пријепоља.

Бочне долине реке Лим, уз Гробљанску реку, Зебуђу, Милешевку, Гостунску, Слатинску, Комаранску реку, Грачаницу, Миоску, Ратајску, Сељашницу и Љупчу, сачињене су од бројних проширења, благих и стрмих падина. Неке од њих су густо насељене, јер се непосредно наслањају на проширења бродаревске и пријепољске котлине. То су побрда околних планина чија се просечна висина креће од 500 до 1.000 м надморске висине.

Трећу природну целину рељефа општине Пријепоље чине предели планина: Јадовник(1.734 м) , Златар(1.627 м), Побигеника(1.423 м), Лисе(1.509 м), Камене Горе(1.483 м) и крашке висоравни Јабукe и Бабина.

Лим је највећа река која протиче кроз територију општине Пријепоље, па су стога сви мањи водени токови овог краја одређени према њему. Пријепоље пресеца долина Лима правцем југоисток-северозапад, са којом се повезује већи број мањих река. Ова река има одлике композитне долине, јер се у њој између бијелопољске и прибојске котлине, наизменично смењују клисуре са речним проширењима-котлинама.

Клима

Општина Пријепоље се налази на додиру маритимних и континенталних ваздушних маса. Од Јадранског мора, ваздушном линијом, удаљена 140 км, а од Панонске низије 160 км. Међутим, између Јадранског мора и Панонске низије простиру се високи планински венци који спречавају дубље продирање континенталних и маритимних утицаја на простору Пријепоља. Зато се Пријепоље може убројати у општине са умереном-континенталном климом на коју знатно утиче околни рељеф. Средишња годишња температура је око 9.3°C.

Климатски показатељи

- Просечна температура ваздуха у јануару - +0,7(°C)
- Просечна температура ваздуха у јулу - +19,1(°C)
- Просечна температура ваздуха - годишња +9,3(°C)
- Средњи број мразних дана – годишње 21,4
- Средњи број тропских дана – годишње 60
- Просечна влажност ваздуха – годишња 74(%)
- Просечна количина падавина – годишње 65,80 l/m²

- Просечан број дана са снегом – годишње 60
- Просечан број дана са снежним покривачем – годишње 90

Историја, традиција и културно наслеђе

Насељено још у римско доба, средње Полимље налазило се у саставу најстарије српске државе Рашке. У првим писаним изворима Пријепоље се спомиње као трг манастира Милешеве и то у уговору из 1343. године који се односи на трговину сољу из Дубровника за Пријепоље. Овај извор изричито каже да је у Пријепољу био трг или, још вероватније, један од тргова манастирског властелинства, што дозвољава да настанак Пријепоља померимо уназад до времена подизања манастира Милешеве и образовања његовог властелинства.

Пријепоље се развило као друмско насеље на караванском путу познатом под називом „Дубровачки друм“, који је повезивао централне и источне делове Балкана са средњим делом јадранске обале. Дубровачки друм је ишао од Дубровника или Котора, старим римским путем преко Пљеваља и Пријепоља, уз долину Милешевке до манастира Милешева, а одатле преко Милешевог дола према Сјеници, Новом Пазару - Трговишту, настављајући ка Новом Брду, Приштини, Трепчи све до источних делова балканског полуострва - Софије и Цариграда.

Други важан пут био је „босански друм“ који је ишао од Добруна, Белих брда, Увца, Прибоја, Бање, Кратова према Новој Вароши спајајући се у Сјеници са Дубровачким друмом. Од Босанског друма, код манастира Бање, одвајао се један споредни правац према Пријепољу, који је ишао левом обалом Лима.

Од Дубровачког и дела Босанског друма одвајао се у Пријепољу правац пута за горње Полимље, који је, вероватно, повезивао и Брсково.

Средњовековни трг (из којег се касније развило градско насеље Пријепоље) зачео се на флувијалним терасама Лима, са његове десне стране, у непосредној близини ушћа реке Милешевке у Лим. То место је, по својим природним условима, било предодређено за размену добара између планине и жупе. Међу елементима који су значајно допринели да се трг развија као насеље на експозицијама тераса нижих падина северозападног дела Јадовника, је и њихова висина у односу на ниво вода Лима и Милешевке. Такве експозиције биле су најсигурнији простор да се становништво насеља заштити од поплава, а истовремено сачувају и површине плодног земљишта. Осим тога, развоју трга погодовала је и непосредна близина манастира Милешеве.

До средине 14. века Пријепоље је добило карактеристике насеља са тргом као централним простором који се истицао и уочавао. Успону пријепољског трга много је допринео његов веома повољан положај јер се налазио на раскрсници важних путева. Иако се каже да је Пријепоље у том времену било караванска станица, може се слободно рећи да је оно било и више од тога, јер долазак и полазак каравана, смењивање и сусретање трговаца и њихове пратње, доносило је нови живот и ширило погледе људи овог краја. Боравак трговаца и каравана у Пријепољу подстицао је његове становнике да се укључе у трговину, што је допринело да се на овом добро снабдевом тргу, окупљају људи из ближе и даље околине.

Свој највећи процват Пријепоље доживљава половином 14. века, док овом облашћу управља велики жупан Никола Алтомановић. Крупне промене настају половином 14. века када ова територија заједно са Србијом потпада под турску власт. Падом под турску власт етничка структура Пријепоља и околине мења се, тако да се поред хришћана појављују муслимани. Општину Пријепоље поред Срба насељавају и Бошњаци.

Крајем 19. века моћна аустро - угарска монархија долази на обале Лима те се и на овим просторима осетио утицај нове цивилизације и културе.

Након великих светских ратова који су обележили 20. век, Пријепоље у другој половини 20. века доживљава свој процват и економски развој, који је заустављен нестајањем Југославије крајем 90-их година прошлог века.

Природне карактеристике

Земљиште

Територија општине Пријепоље препуна је разноликих пејзажа: од питомих котлина у долини Лима (бродаревска, великожупска, ивањска и пријепољско-залушка), густих шума (Златар, Јадовник, Камена гора, Лиса, Побијеник и Озрен), планинских пашњака (Камена гора, Јабука, Бабина, Врбова, Страњани, Аљиновићи, Правошева и други), па до кањона (Милешевка, Лим и Дубочица) и водопада Сопотнице. У овом простору, према попису пољопривреде из 2012. године, расположиво земљиште пољопривредних газдинстава Општине Пријепоље износи 61.878 ха површине од чега: пољопривредно земљиште захвата 29.081 ха (27.190 ха коришћеног и 1.891 ха некоришћеног пољопривредног земљишта), шумско земљиште 31.002 ха и остало земљиште са 1.795 ха. Земљиште у Општини Пријепоље према површини и квалитету представља веома важан природни ресурс.

Укупна структура земљишних површина у општини Пријепоље је 827 км², од чега су пољопривредне површине 383 км², обрадиве површине 90 км² и површине под шумом 697 км².

Медутим, најплодније земљиште у долини Лима и његових притока под великим је притиском интензивне изградње објеката становништва које се досељава из насеља ближе и даље околине општине.

У неким насељима општине Пријепоље, нарочито у атарима села са десне стране долине Милешевке и са леве стране долине Лима, појавила су се клизишта као последица прокопавања путева, изградње кућа и помоћних зграда на већим нагибима рељефа као и нерешеног питања

отпадних вода. На таквим, стрмим странама рељефа постоје сви потребни природни услови за настанак клизишта као што су нагиб страна са глиновитом клизном равни у падини.

Воде

Лим је највећа река која протиче кроз територију општине Пријепоље, те су стога сви мањи водени токови овог краја одређени према њему. Пријепоље пресеца долина Лима правцем југоисток-северозапад, са којом се повезује већи број мањих река.

Река Лим у дужини од 220 *km* протиче кроз Црну Гору, Албанију, Србију и Босну и Херцеговину. Извире у Црној Гори испод највишег врха Црне планине, Маглића (2.142 *m.n.v.*), свега неколико километара од извора Таре, протиче кроз Плавско језеро и улива се у Дрину између Горажда и Вишеграда.

Сама река формира композитну долину у којој се наизменично смењују клисуре и котлине, а област око ње се назива Полимље. Данас је река позната као једна од најатрактивнијих река за сплаварење.

Са леве стране у Лим се уливају Гостунска, Слатинска, Комаранска река, Грачаница, Миоска, Ратајска, Сељашница и Љупча, а с десне Гробљанска, Страњанска, Дубочица, Крушевица, Рибњак, Зебуђа, Милешевка и Бистрица. Највећи број ових река је бујичног карактера.

Река Милешевка је, од изворишног тока до средњовековног града Милешевца, усекла долину под називом кањон реке Милешевке. Оно што је карактерише су дивљина, суровост, врлетност, дубина (на појединим местима и преко 300 *m*), чије се стране готово вертикално спуштају према речном дну. Над стеновитим коритом ове реке, уздиже се стасита и вижљаста реликтна биљка – Панчићева оморика. Ово је предео изразитог историјског, културног и споменичког комплекса од изузетног значаја који је већини житеља Србије остао непознат до данашњих дана. Јединствена и ретка птица у свету, Белоглави суп, настањује ове пределе нетакнуте природе.

Шуме

Важан природни ресурс општине Пријепоље представљају и облици рељефа настали радом различитих геоморфолошких процеса. Од њих су посебно значајне долине река кањонског типа (кањони Лима, Милешевке и Дубочице) са разноврсном флораом и фауном. Биљне врсте које се посебно истичу по значају су: реликтно налазиште Панчићеве оморике, ендемичне биљне врсте црног бора, јеремичка, питомог кестена у кањону Милешевке и тиса у кањону Дубочице. У горњем, изворишном делу, реке Сопотнице налази се већи комплекс сиге, преко које се прелива део воде реке Сопотнице образујући, притом, водопаде.

Међутим, експлоатација сиге као грађевинског материјала довела је до појаве њеног угрожавања. Стога је ово природно добро стављено под заштиту државе.

Територија општине Пријепоље располажезначајним комплексима шума на просторима Златара, Јадовника, Озрена, Усе, Камене горе, Бабина, Побигеника и других планинских предела. Ти предели одликују се свежим и чистим ваздухом и мирисно-етеричним уљима. Но, код шума је присутна појава све већег сушења појединих стабала, не само четинарских, већ и листопадних врста. Та појава последица је „киселих киша“, насталих ослобађањем разних оксида који доспевају у атмосферу сагоревањем фосилних горива у аутомобилима, домаћинствима и фабрикама.

Поред шумског земљишта пољопривредних газдинстава, треба напоменути да се, према подацима „Србијашума“ у општини Пријепоље у друштвеном власништву налази 65.523,63 ха шума. Од ове површине под четинарским врстама је 6.525,87 ха, док је под ниским шумама 22.220,32 ха.

Руде

За будући развој Пријепоља од посебног су значаја истражене резерве бакарне руде на Чадињу изнад Коловрата са високим процентом садржаја бакра и других рудних минерала и налазиште извора минералне воде са температуром 14°C у долини Сељашнице.

Минералне и геотермалне воде и изворишта

Посебно природно богатство овог краја су његови хидролошки објекти: извори воде и копнени водени токови Сељашнице, Милешевке, Лима и других река. Пријепоље се снабдева водом из врела Сељашнице. Врело чине два стална, и више повремених извора. Један стални извор је на левој обали Сељашнице. Каптиран је и користи се за снабдевање града водом. Други је на левој обали, тако декаптиран, а његову воду користи хидроцентрала Сељашница и делом градски водовод. Издашност извора Сељашница је 220 - 240 л/с, што представља најзначајнији и једини природни извор који се користи за водоснабдевање општине Пријепоље. У погледу снабдевања водом градског и приградских насеља, Пријепоље има знатно повољније услове од многих других општина Србије.

Животна средина

Општина Пријепоље не располаже са званичном статистиком за утврђивање стања и степена угрожености животне средине како би се на адекватан начин приступило планирању и унапређењу овог веома важног аспекта локалне заједнице.

Стање животне средине у општини Пријепоље није на задовољавајућем нивоу због недостатка или неадекватног институционалног, техничког и финансијског оквира. Општина Пријепоље нема службу која би се искључиво бавила питањима заштите животне средине и то представља једну од слабости.

Квалитет воде према подацима Јавно комуналног предузећа „Лим“ је задовољавајући осим у случајевима већих падавина када је толеранција за мутноћу воде изнад дозвољених граница.

Општина није донела програм систематског праћења квалитета ваздуха и програм мониторинга стања нивоа буке на територији општине Пријепоље, али постоје подаци којима се располаже и урађени су од стране Завода за јавно здравље Ужице о извршеним мерењима параметара животне средине – квалитет ваздуха и воде за пиће (три пута месечно узорковање воде за пиће) као и подацима Института за јавно здравље Србије „Доктор Милан Јовановић Батут“ (четири пута годишње – отпадне воде).

Река Лим је испитивана у оквиру делатности Републичког хидрометеоролошког завода (показатељи квалитета воде).

Одлагање комуналног и чврстог отпада представља најактуелнији проблем у Пријепољу. Иако општину Пријепоље одликују изузетни географски предели, велики број дивљих депонија утиче како на загађивање земљишта, тако и на деградацију локалних водотока. Најугроженија локација по здравље људи и животну средину је постојећа депонија „Стањевине“ која се налази у близини реке Лим и на самом улазу у град. Процесне

депонијске воде директно се уливају у реку, депонијски гас изазива учестале пожаре те тиме и загађујуће материје доспевају у атмосферу. Капацитет ове депоније је попуњен, па ће се општина суочити са још једним проблемом а то је питање одлагања комуналног и чврстог отпада као последица још увек нерешеног питања изградње регионалне депоније “Бањица”.

Наведене појаве захтевају спровођење активности на евиденцији дивљих депонија, њиховој санацији, али и решавању питања одлагања отпада на дужи рок.

Становништво

Основни подаци ²од којих полазимо при разматрању кретања броја становника општине Пријепоље од 1948. године су подаци из пописа становништва извршених 1948, 1953, 1961, 1971, 1981, 1991, 2002 и 2011. године.

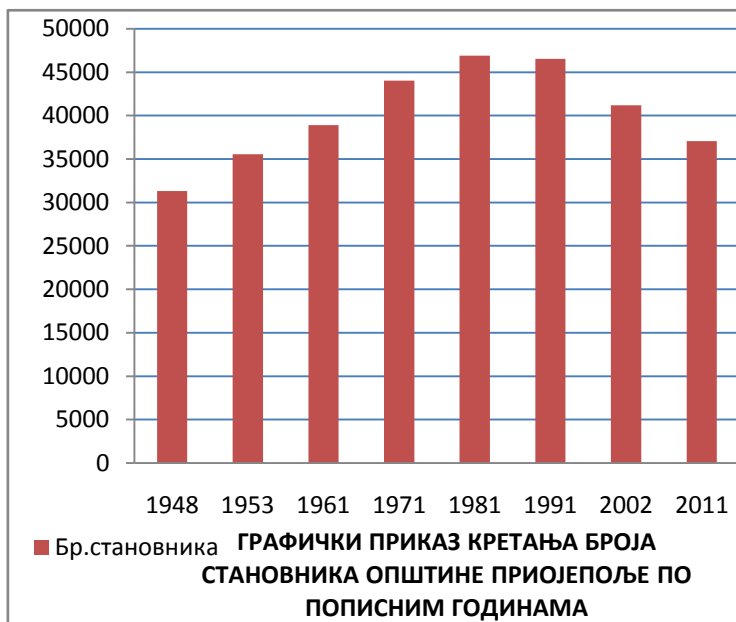
Према тим подацима на дан извршеног пописа 1948. године у општини Пријепоље је живело 31.328 становника, а према попису извршеном 2011. године, у 80 насељених места у општини Пријепоље живело је 37.059 становника.

Табела. Кретање броја становника у општини Пријепоље према пописним годинама

Година извршеног пописа	Укупан број становника
1948 год.	31.328
1953 год.	35.568
1961 год.	38.925
1971 год.	44.022
1981 год.	46.902
1991 год.	46.525
2002 год.	41.188
2011 год.	37.059

У периоду од 1948. до 2011. године у општини Пријепоље су се догодиле динамичне промене код кретања броја становника. У интервалу од 1948. до 1981. године број становника се стално повећавао, тако да је увећање становништва у овом периоду било 15.574 становника.

Од 1981. године почиње смањење броја становника, које је драстично од 1991. до 2011. године. Укупно увећани број становника од 15.574, смањио се до 2011. год. за 9.843 становника

² Кретање броја становника у општини Пријепоље 1948-2011.

или 21%, у односу на 1981. годину. Овако смањење броја становника или боље речено убрзан процес депопулације је због миграције становништва у ситуацији ратног окружења, тешког економског стања и деградације услова квалитета живота.

Друштвено-економски и историјски фактори су утицали на број и распрострањеност становништва у општини Пријеполје. У периоду од 1948. до 2011. године у општини су се десиле крупне промене како у кретању броја становника тако и у његовом просторном размештају.

У општини Пријеполје 1948. године живело је 38 становника на 1 км², а 2011. године на 1 км² у општини живи 44,8 становника.

1. Структура становништва³

Економски развој општине Пријеполје, друштвене промене услова живота и рада у савременом периоду допринели су трансформацији свих структура становништва, како биолошке (полна и старосна,) тако и друштвене (национална, верска, према матерњем језику, образовна и економска).

1.1. Полна структура становништва општине Пријеполје 2002. и 2011. године

Табела. Полна структура становништва

Пол	Године			
	2002.		2011.	
	Број	Учешће у %	Број	Учешће у %
Мушко	20.416	49,57	18.551	50,06
Женско	20.772	50,43	18.508	49,44
Укупно	41.188	100	37.059	100

Из табеле се види да је однос мушког и женског становништва у општини Пријеполје 2002. и 2011. године готово уједначен. То што се број мушког становништва повећао незначително у односу на женско становништво у 2011. години су можда последица различитог моралитета.

1.2. Старосна структура становништва општине Пријеполје 2002. и 2011. године

Табела. Старосна структура становништва

Старосна група		Године			
		2002.		2011.	
		Број	Учешће у %	Број	Учешће у %
Младо становништво	0-19	11.267	27,35	8.617	23,25
Млађи средовечни	20-39	11.430	27,75	9.631	25,99

³ Просторно демографске промене по насељеним местима општине Пријеполје 1948-2011.

Старији средовечни 40-59	10.781	26,17	10.510	28,36
Старо60 и више година	7.432	18.04	8.301	22,40
Непознато	278	0,68		
Укупно	41.188	100	37.059	100

Удео младог становништва 2002. године износио је 27,35%, а 2011. године износио је 23,25%, док је удео старог становништва 2002. године био 18,04%, а 2011. године је 22,40%.

Колико се удео младог становништва смањује у односу на раније периоде истаћи ћемо податак да је удео младог становништва 1961. године износио 48,46%, а 1991. године 33,56%, док је удео старог становништва био 7,54% у 1961. години, а 12,19% у 1991. години.

Највеће учешће у укупној популацији 2011.године има старије средовечно становништво старости од 40-59 година, са учешћем од 28,36%, док је 2002. године највеће учешће у укупној популацији имала старосна група млађег средовечног становништва 20-39 година од 27,75%.

Просечна старост становништва пријепољске општине повећала се са 36,9 година колико је износила 2002. године на 40,1 годину колико износи у 2011. години, што је податак који забрињава, јер се становништво чија је просечна старост изнад 30 година сматра старим.

Индекс старења се повећао са 0,66 колико је износио 2002. године на 0,96 колико износи 2011. године, што је показатељ старења становништва, јер ако је индекс старења мањи од 0,40 тада је становништво младо.

1.3. Национална структура становништва општине Пријепоље 1991. 2002. и 2011. Године

Табела. Етничка структура становништва

Етничка Припадност	Године					
	1991.		2002.		2011.	
	Број	%	Број	%	Број	%
Срби	24.770	53,24	23.402	56,82	19.496	52,60
Бошњаци			13.109	31,83	12.792	34,52
Муслимани	20.200	43,41	3.812	9,26	3.543	9,56
Црногорци	717	1,54	271	0,65	89	0,24
Југословени	423	0,91	97	0,24	47	0,13
Роми	244	0,52	144	0,35	244	0,66
Албанци	25	0,05	10	0,02	18	0,05
Хрвати	27	0,06	22	0,05	12	0,03
Турци	7	0,02				
Бугари			4	0,01	4	0,01
Мађари			2	0,005	1	0,002
Македонци			6	0,01	3	0,008

Руси			4	0,01	7	0,02
Русини			1	0,002	1	0,002
Словаци			3	0,007	4	0,01
Украинци			1	0,002	2	0,005
Горанци			5	0,01	12	0,03
Неопредељени			204	0,49	535	1,44
Регионална припадност			10	0,024	14	0,04
Непознато			72	0,17	218	0,59
Остали	112	0,24	8	0,02	17	0,04
Укупно	46.525	100	41.188	100	37.059	100

Општина Пријепоље је хетерогена средина у којој највеће учешће имају две етничке конфесије Срби(52, 60%) и Бошњаци/Муслимани (44,08%). Етничка хетерогеност пријепољског краја последица је историјско-географског положаја овога краја, ранији утицај Турске касније Аустроугарске, а сада гранични положај између Србије, Црне Горе и Босне и Херцеговине.

1.4. Структура становништва према вероисповести општине Пријепоље 2002. и 2011. Године

Табела. Структура становништва општине Пријепоље према вероисповести

Вероисповест	Године			
	2002.		2011.	
	Број	%	Број	%
Православна	23.643	57,40	19.529	52,70
Католичка	26	0,06	15	0,04
Исламска	16.879	41,00	16.562	44,70
Вероисповест која није наведена	34	0,08	8	0,02
Није верник	14	0,03	45	0,12
Неизјашњен	398	0,97	578	1,56
Непознато	194	0,47	322	0,87
Укупно	41.188	100	37.059	100

Ова структура становништва готово је идентична са националном структуром становништва. Према попису из 2011. године најбројнији су припадници православне вероисповести 19.529 становника или 52,10%, а затим исламске вероисповести 16.562 становника или 44,70% укупне популације у општини.

1.5. Структура становништва према матерњем језику општине Пријепоље 2002. и 2011. године

Табела. Структура становништва према матерњем језику

Матерњи језик	Године			
	2002.		2011.	
	Број	%	Број	%
Српски	27.321	66,30	23.997	64,76
Босански	13.947	32,90	11.960	32,27
Албански	8	0,02	16	0,04
Бугарски	1	0,002	5	0,01
Мађарски	2	0,005		
Македонски	3	0,007	3	0,008
Ромски	144	0,35	242	0,66
Хрватски	4	0,001	8	0,02
Остали језици	17	0,04	156	0,42
Непознато	135	0,32	341	0,92
Нису се изјаснили			331	0,91
Укупно	41.188	100	37.059	100

Највећи број становника у општини Пријепоље се изјаснио да су им српски и босански језик матерњи језици. То је због тога што су Срби и Бошњаци најбројније националности у општини Пријепоље.

1.6. Образовна структура становништва општине Пријепоље 2002. и 2011. године

Табела. Структура становништва општине Пријепоље старог 15 и више година према школској спреми

Школска спрема	Године			
	2002.		2011.	
	Број	%	Број	%
Без школске спрема	2.460	7,40	1.157	3,73
Непотпуно основно образовање	5.050	15,20	3.441	11,10
Основно образовање	9.754	29,35	8.137	26,26
Средње образовање	13.465	40,52	15.244	49,20
Више образовање	1.138	3,42	1.211	3,90
Високо образовање	998	3,00	1.679	5,42
Непознато	368	1,11	120	0,39
Укупно	33.233	100	30.988	100

Посматрајући структуру становништва старијег од 15 година у општини Пријепоље је 75,46% чине људи са основним и средњим образовањем према попису из 2011. године. Од 1.157 неписмених становника у општини 933 су жене. Дobar показатељ је податак да је

5,42% или 1.679 становника има високо образовање од чега су 845 особе мушког, а 814 особе женског пола.

Евидентно је да се образовна структура становништва у односу на 2002. годину побољшала јер се смањио број становника без школске спреме са непотпуним основним образовањем, а повећао се број становника са средњим, вишим и високим образовањем.

1.7.Економска структура становништва општине Пријепоље 2002. и 2011. године

Економску структуру чине две категорије становништва: економски активно и економски неактивно становништво.

У економски активно становништво убрајају си људи који обављају неку делатност, привремено незапослени и они који први пут траже посао.

У економски неактивно становништво убрајају се људи са личним приходом као што су пензионери, ученици, студенти и издржавана лица.

Када је реч о структури становништва општине Пријепоље према активности, треба истаћи да активно становништво чине 16.142 лица или 43,56 % укупног становништва општине што је благи пораст у односу на претходни попис када је овај проценат износио 42,9%. Од тог броја 11.676 лица или 72,33% је становништво које обавља неки облик занимања а преосталих 27,67 % чине незапослена економски активна лица.

Економски неактивно становништво чини 20.917 лица или 56,44 % укупног становништва општине. Од овог броја највећи проценат чине пензионери са 31,5 %, затим следе деца испод 15 година са 29,02 %. Ученици/студенти чине 15,6 % ове групације а лица која само обављају кућне послове 15,7 %.

Битно је напоменути и полну структуру односно да од укупног економски активног становништва жене чине 40,92%. Такође, економски неактивних жена има 11.903 што чини 56,9 % од укупног броја економски неактивног становништва.

2. Однос урбаног и руралног становништва општине Пријепоље према пописним годинама од 1948. до 2011. године

Код кретања броја становника у општини Пријепоље у послератном периоду или од 1948. годинекрију се одређене разлике код промене броја становника у градском у односу на сеоско подручје.

Табела. Промене у кретању броја становника у граду Пријепољу и сеоском подручју општине Пријепоље од 1948. до 2011.године

Година пописа	Број становника		Период	Пораст броја становника између пописних година	
	Град	сеоско подручје		град	Село
1948.	2.828	28.500	1948-1953	708	3.532
1953.	3.536	32.032	1953-1961	1.767	1.590
1961.	5.303	33.622	1961-1971	5.601	-504
1971.	10.904	33.118	1971-1981	3.639	-759
1981.	14.543	32.359	1981-1991	1.091	-1.468
1991.	15.634	30.891	1991-2002	-603	-4.734

2002.	15.031	26.157	2002-2011	-1.701	-2.430
2011.	13.330	23.729	1948-2011	10.502	-4.771

Док се укупан број становника у општини Пријепоље од 1948. до 2011.године увећао за 5.731 становник или 18,3%, у истом периоду број становништва сеоског подручја се смањио за 4.771 становник или 16,74%.

Према подацима из претходне табеле видимо да општина Пријепоље према структури становништва спада у ред више руралних средина пошто градско становништво Пријепоља према задњем попису чини свега 35,97 % од укупног становништва.

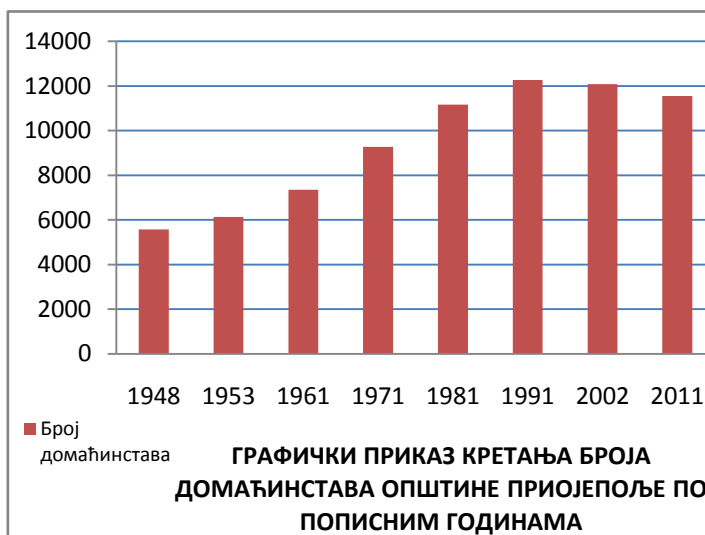
3. Број домаћинстава у општини Пријепоље према пописним годинама од 1948. до 2011. године

На основу података из осам извршених пописа становништва и домаћинстава у 80 насељених места општине Пријепоље анализирано је кретање броја домаћинстава у општини од 1948. до 2011. године.

Табела. Кретање броја домаћинстава у општини Пријепоље по пописним годинама

Година пописа	Укупан број домаћинстава
1948	5.568
1953	6.132
1961	7.345
1971	9.266
1981	11.164
1991	12.267
2002	12.073
2011	11.553

Паралелно са кретањем и променама у становништву општине Пријепоље значајне промене догодиле су се и у броју и у карактеристикама домаћинстава. Број домаћинстава у општини Пријепоље се од 1948. године стално повећавао до 1991. године када је општина имала највећи број домаћинстава. Број домаћинстава у овом периоду увећао се за 6.699. Од 1991. године почиње смањење броја домаћинстава у општини, тако да је број домаћинстава по попису од 2011. године био за 714 домаћинстава мањи у односу на попис из 1991.године.

У зависности од промене броја домаћинстава мењао се и број чланова домаћинства.

Табела. Промене у броју лица на једно домаћинство у општини Пријепоље по пописним годинама

Година пописа	Укупан бр.домаћинстава	Просечан број чланова домаћинства
1948	5.568	5,63
1953	6.132	5,80
1961	7.345	5,30
1971	9.266	4,75
1981	11.164	4,20
1991	12.267	3,79
2002	12.073	3,41
2011	11.553	3,21

Од 1953. године у општини Пријепоље имамо тенденцију смањења броја чланова домаћинства. Ранијих година у општини нису била ретка пољопривредна домаћинства у којима је живело више од осам лица, док данас таквих домаћинстава готово и нема. На бројност чланова домаћинства у општини Пријепоље утицало је више фактора, а пре свега економски и ниво просвећености становништва.

Промене у економији и занимању становништва, а тиме и начину живота, највише су допринеле да се формирају домаћинства са мањим бројем чланова. Непољопривредна домаћинства која су локацијски обично везана за град и приградска насеља, а у овим насељима има низ ограничавајућих фактора на бројност домаћинства, почев од стамбеног простора па до низа других захтева које је за бројно велико домаћинство тешко обезбедити.

Тенденција смањења броја чланова домаћинства је последица смањења стопе природног прираштаја становништва, као и деобе бројно великих домаћинстава.

Организација локалне самоуправе Општине Пријепоље успостављена је у складу са Законом о локалној самоуправи, Статутом општине Пријепоље и другим законским актима и одлукама Скупштина општине Пријепоље.

У складу са Законом, органи локалне самоуправе општине Пријепоље су: Скупштина општине, Председник општине, Општинско веће и Општинска управа.

Општинска управа општине Пријепоље организована је као јединствена служба са више унутрашњих посебних организационих јединица (одељења) које су организоване за вршење сродних управних, стручних, организационих, административних и других послова, а у оквиру одељења формирани су одсеци и то следеће:

1. Одељења:

- Одељење за урбанизам, грађевинарство, комунално-стамбене и имовинско-правне послове,
- Одељење за привреду, буџет и финансије,
- Одељење за локални економски развој,
- Одељење за друштвене делатности, општу управу и заједничке послове и
- Одељење за локалну пореску администрацију.

2. Одсеци:

- Одсек за инспекцијске послове у оквиру Одељења за урбанизам, грађевинарство, комунално-стамбене и имовинско-правне послове,
- Одсек за пољопривредне послове у оквиру Одељење за привреду, буџет и финансије,
- Одсек за друштвену бригу о деци и
- Одсек за скупштинске послове и послове Општинског већа у оквиру Одељења за друштвене делатности, општу управу и заједничке послове.

Локална самоуправа општине Пријепоље има 13 функционера. У Општинској управи је запослено 71 радника.

Општина Пријепоље је оснивач следећих јавних институција:

- Јавно комунално предузеће „Лим“ – укупно 147 запослених
- Дом Културе – укупно 22 запослена
- Библиотека „Вук Караџић“ – укупно 11 запослених

- Дечији вртић „Миша Цвијовић“ – укупно 73 запослених
- Музеј – укупно 6 запослених
- Дирекције за изградњу „Пријеполје“ – укупно 10 запослених
- Туристичка организација Пријеполје – укупно 2 запослена

Интернет презентација општине Пријеполје на адреси www.opstinaprijepolje.rs пружа неопходне информације грађанима, корисницима услуга и јавним гласилима:

а) о активностима из делокруга рада Скупштине општине, председника/заменика председника Општине, Општинског већа и Општинске управе општине, као и биографске податке о изабраним, именованим и постављеним лицима Општине и у Општинској управи;

б) о дневним активностима у раду органа Општине;

в) о услужним сервисима;

Људски ресурси и тржиште рада

Запосленост

Према званичним просечним подацима из 2015. године број запослених у општини Пријеполје је 6.344 . Од тога запосленост у предузећима, установама и организацијама је 3.887, док број запослених код предузетника и запослених код њих износи 2.457.

У следећој табели можемо видети упоредити број запослених на Републичком нивоу, Златиборском округу и у општини Пријеполје.

	2010	2011.	2012	2013	2014	2015
Србија	1.816.959	1.754.691	1.746.138	1.715.163	1.697.686	1.716.077
Златиборски округ	59.966	59.375	58.950	58.779	60.284	60.475
Пријеполје	5.498	5391	5.223	5.737	6.060	6.344

Извор. Републички Завод за статистику

На основу статистичких података број запослених се повећао у 2015. године у односу на просек 2014. године за 284 радника. Највеће повећање је код приватних предузетника . Број радника је повећан за 203 радника. Највећи пад запослених је у грађевини (62 радника) .

Запосленост у 2015. години у односу на 2011 . годину је порасла за 15,02%.

У Општини Пријеполје у марту 2015. године запослено је 6.344 лица, од чега 2.894 жена што је око 45,60 %. Укупан број запослених у предузетништву је 2.457, од чега 1.030 жена , што чини око 38,72 %.

У области приватног предузетништва радника 2.457 или 38%

У области пољопривреде, шумарства и рибарства 188 радника или 3 %,
 У области прерађивачке индустрије 1.000 радника или 16 %,
 У области снабдевања електричном енергијом, гасом и паром 43 радника или 1 %,
 У областиснабдевања водом и управљање отпадним водама 137 радника или 2 %,
 У области грађевинарства 229 радника или 4 %,
 У области трговине на велико и мало и поправке моторних возила409 радника или 6 %,
 У области саобраћаја и складиштења 206 радника или 3 %,
 У области услуге смештаја и исхране10 радника или 0,3,
 У области информисања и комуникације 11 радника или 0,1 %
 У области финансијске делатности и делатности осигурања 46 радника или 1 %
 У области стручне, научне, иновационе и техничке делатности 34 радника или 1 %,
 У области административне и помоћне услужне делатности 27 радника или 0,45 %
 У области државне управе и и обавезног социјалног осигурања 266 радника или 5 %
 У области образовања 651 радника или 11 %,
 У области здравствене и социјалне заштите 560 радника или 9 %,
 У области уметности, забаве и рекреације53 радника или 0,31 %,
 У области осталих услужних делатности 13 радника или 0,21 %.

Поређењем претходне четири године (2012.– 2015.) видимо да је запосленост порасла са 5.223 на 6.344радника што је пораст запослености за 1.121. радника односно за 17,67 %.

	2012	2013	2014	2015
Пољопривреда, шумарство и рибарство	194	193	189	188
Прерађивачка индустрија	865	883	904	1000
Снабдевање ел.енергијом	49	49	47	43
Снабдевање водо и управљањем отпадом	134	149	147	137
Грађевина	449	327	265	229
Трговина на велико и мало	357	396	392	409
Саобраћај и везе	194	218	209	206
Услуге смештаја и исхране	46	26	17	10
Информисање и комуникација	12	11	10	11
Финансијске делатности и делатности осигурања	36	38	42	46
Стручне, научне , иновативне и тех. Дел	24	27	31	34
Административне и помоћне услужне делатности	26	25	26	27
Државна управа и соц.осигурање	293	296	275	266
Образовање	674	666	649	651
Здравство и соц.заштита	599	567	566	560
Уметност, забава , рекреација	19	20	20	53
Остале услужне делатности	13	13	13	13
Предузетници и запослени код њих	1724	1834	2254	2457

Евидентан је пораст укупног броја радника у следећим областима у периоду 2012-2015: у приватном предузетништву за 733 радника, у области прерађивачке индустрије 135 радника. Највеће смањење броја радника у периоду 2012-2015 је у грађевинској индустрији за 220 радника и у државној управи за 27 радника.

а. Незапосленост

Од почетка 2015 године незапосленост је смањена за 604 лица .Стопа незапослености у Општини Пријепоље на крају 2015. године је 34 %.

Незапослена лица у Општини Пријепоље у 2011, 2012, 2013 и 2014.години

	2011	2012	2013	2014	2015
Јануар	6.711	6.885	6.678	6.681	6.182
Фебруар	7.001	7.071	6.765	6.722	6.242
Март	7.203	7.716	6.836	6.677	6.238
Април	7.185	6.984	6.953	6.590	6.212
Мај	7.105	6.895	6.929	6.497	6.082
Јун	6.960	6.818	6.874	6.359	5.950
Јул	6.821	6.785	6.689	6.263	5.823
Август	6.762	6.745	6.667	6.223	5.768
Септембар	6.718	6.595	6.599	6.127	5.578
Октобар	6.650	6.495	6.516	6.074	
Новембар	6.619	6.554	6.523	6.063	
Децембар	6.673	6.595	6.571	6.094	

Евиденција :Национална служба за запошљавање

Од укупног броја незапослених 2.755 незапослених лица су жене.

Стопа незапослености

	Општина Пријепоље
2010	
Стопа незапослености – укупно %	39,6
Стопа незапослености – жене %	48,45
Стопа незапослености - мушкарци	33,55
2011	
Стопа незапослености – укупно %	41,34
Стопа незапослености – жене %	50,5

Стопа незапослености - мушкарци	35
2012	
Стопа незапослености – укупно %	40,9
Стопа незапослености – жене %	51,3
Стопа незапослености - мушкарци	33,6
2013	
Стопа незапослености - укупно	40,7
Стопа незапослености – жене	49,9
Стопа незапослености - мушкарци	34,4
2014	
Стопа незапослености - укупно	37,7
Стопа незапослености – жене	46,1
Стопа незапослености - мушкарци	31,95
2015	
Стопа незапослености - укупно	34,5

Из претходне табеле може се видети да Општина Пријеполје бележи пад незапослености у 2015.години у поређењу са свим претходним годинама.

Економија

1 ОПШТИ ПОДАЦИ

Привреда општине Пријеполје, већ дужи период бележи стагнацију у развоју која је последица како кретања на нивоу Републике, тако и економских кретања на нивоу Општине и Златиборског округа. Битно је напоменути да су озбиљне негативне рефлексије на привредни развој присутне још од 2009. године, последица економске кризе која је погодила целу државу, па и општину Пријеполје. Општина Пријеполје бележи заостајање у расту друштвеног производа, у односу на 1995. годину друштвени производ је чинио 60,5% републичког просека, а 2005. године 39% Републичког просека (задње објављен податак). Према најновијим критеријумима развијености у Републици Србији, Општина Пријеполје припада четвртој групи најнеразвијенијих односно девастираних Општина.

Оно што је такође карактеристично за овај период јесте пад запослености где је забележен пад са 10.557 на 5.708 крајем 2012. године, што је пад од 54,1 % у односу на посматрану годину. Последица оваког пада запослености лежи пре свега у лошој неуспелој приватизацији у већини колектива, а поготову у текстилној и обућарској индустрији.

Повећање запослености у малим и средњим предузећима и ако бележи раст не може да надомести овако нагли пад запослених изазван технолошким вишковима.

Заостајање друштвеног производа за развојем Републике Србије последица је и промене привредне структуре. Ради поређења у 1995. години, индустрија је чинила 35,6%

народног дохотка, пољопривреда 27,1%, грађевинарство 5,5%, трговина 10,3%, угоститељство 3,9%, остале делатности 17,6%. У 2005. години индустрија је чинила 14% народног дохотка, пољопривреда 29%, грађевинарство 12%, трговина 27%, угоститељство 3% и остале делатности 15%.

Нето плате у Општини Пријепоље, у периоду 01.01 – 31.12.2014. године, у заостатку су за око 30 % у односу на просек Републике у истом периоду док је тај заостатак у односу на просек Златиборског округа нешто нижи и износи око 14 %.

2. ПОДАЦИ О СТАЊУ ПРИВРЕДЕ

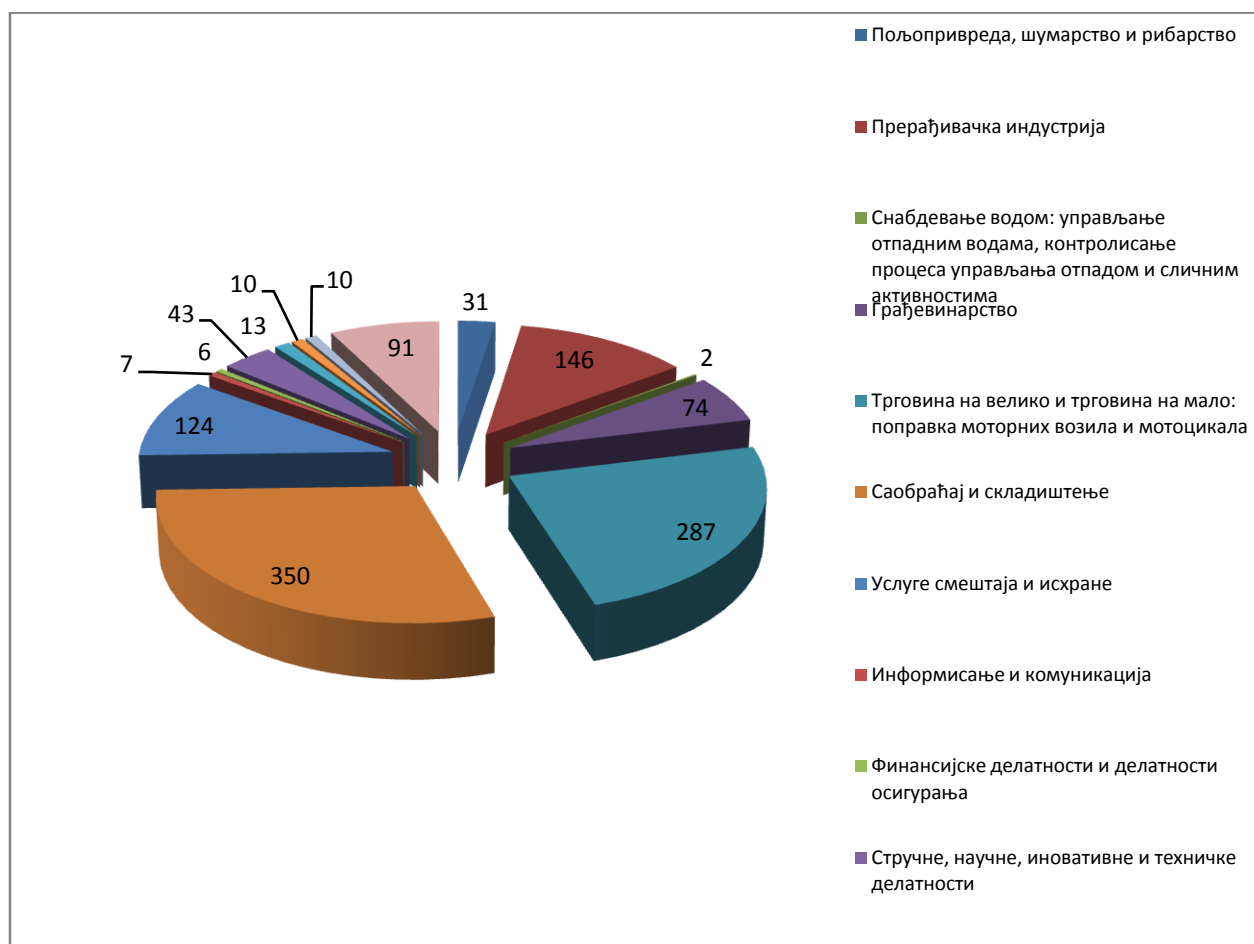
Број регистрованих радњи

На дан 31.12.2014. године у Пријепољу је било активно 1.194 предузетничке радње што је за 26 субјеката мање, односно за 2,13 % него у 2013.г, када их је било активних 1.220.

Број и структура предузетничких радњи по делатностима

- Пољопривреда, шумарство и рибарство - 31
- Прерађивачка индустрија - 146
- Снабдевање водом: управљање отпадним водама, контролисање процеса управљања отпадом и сличним активностима - 2
- Грађевинарство - 74
- Трговина на велико и трговина на мало: поправка моторних возила и мотоцикала - 287
- Саобраћај и складиштење - 350
- Услуге смештаја и исхране - 124
- Информисање и комуникација - 7
- Финансијске делатности и делатности осигурања - 6
- Стручне, научне, иновативне и техничке делатности - 43
- Административне и помоћне услужне делатности – 13
- Здравствена и социјална заштита - 10
- Уметност; забава и рекреација - 10
- Остале услужне делатности - 91

Укупно..... 1.194

Посматрајући структуру предузетничких радњи, можемо видети да су на првом месту по заступљености предузетничке радње у сектору Саобраћај и складиштење (350 предузетничких радњи или 29,3 %), затим предузетничке радње у сектору Трговине на велико и мало ; поправка моторних возила и мотоцикала (287 предузетничких радњи тј. 24,04 %). Треће место по заступљености обухвата радње у сектору Прерађивачке индустрије (146 предузетничких радњи тј. 12,2 %).

У односу на 2010. годину, када је било регистрованих и активних 1.248 радњи, број предузетничких радњи у 2015. години је смањен за 54 предузетничке радње тј. за 4,5 %. Актуелни трендови броја активних предузетничких радњи у периоду остварења претходне Стратегије одрживог развоја Општине Пријепоље (2011 – 2015) приказани су у наставку табеларно и графички:

Година	2011	2012	2013	2014	2015
Број предузетничких радњи	1.248	1.248	1.265	1.220	1.194

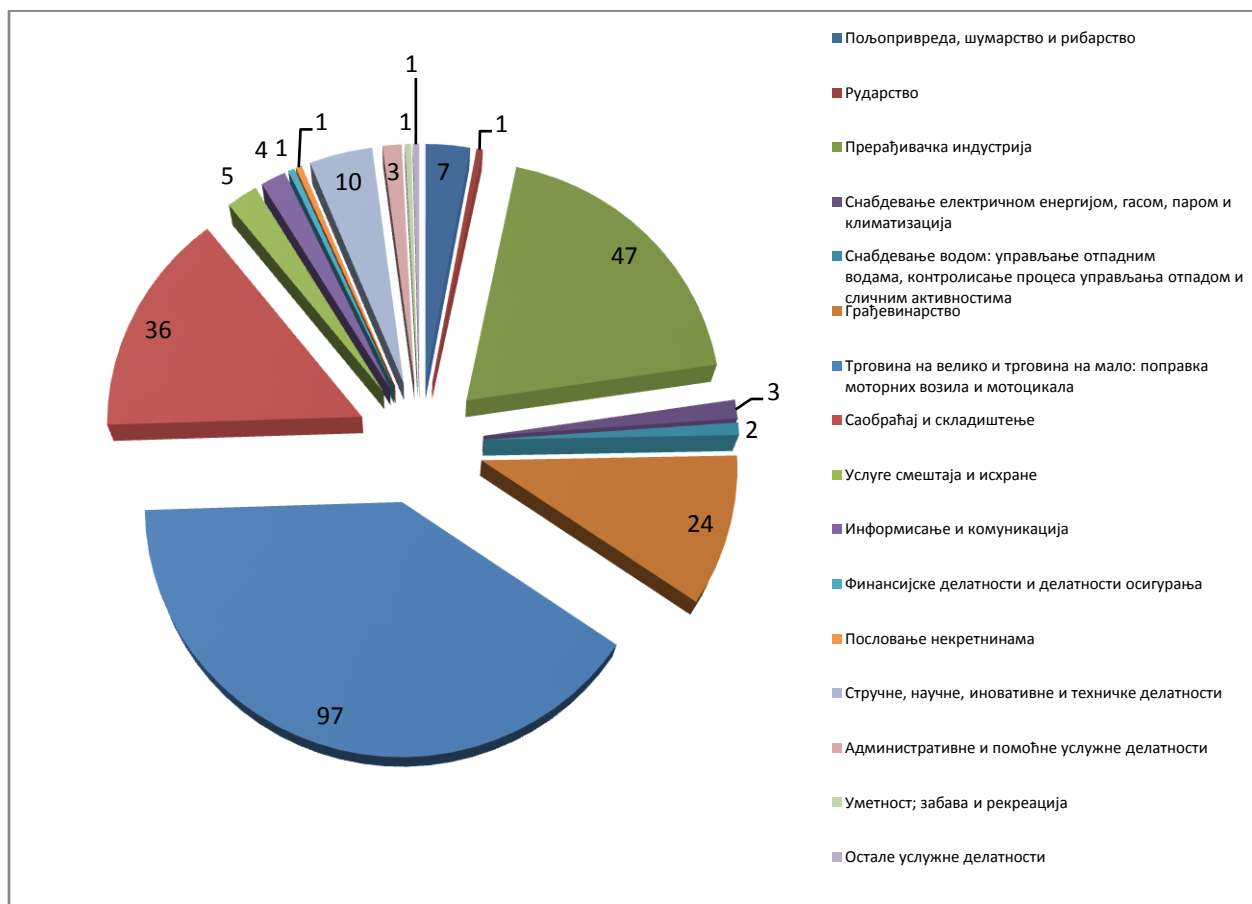
Број предузећа

На дан 31.12.2014. године у Пријепољу су била активна 243 предузећа, што је за 23 субјектавише него у децембру 2013.године, када их је било активних 220 или за 10,45 % више. То су предузећа са следећом структуром:

Број и структура предузећа по делатности

- Пољопривреда, шумарство и рибарство - 7
- Рударство - 1
- Прерађивачка индустрија - 47
- Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација - 3
- Снабдевање водом: управљање отпадним водама, контролисање процеса управљања отпадом и сличним активностима - 2
- Грађевинарство - 24
- Трговина на велико и трговина на мало: поправка моторних возила и мотоцикала - 97
- Саобраћај и складиштење - 36
- Услуге смештаја и исхране - 5
- Информисање и комуникација - 4
- Финансијске делатности и делатности осигурања - 1
- Пословање некретнинама - 1
- Стручне, научне, иновативне и техничке делатности - 10
- Административне и помоћне услужне делатности - 3
- Уметност; забава и рекреација - 1
- Остале услужне делатности - 1

Укупно..... 243

У односу на децембар 2010. године када је у Пријеполју било активних 275 предузећа, број привредних друштава у 2015. години у паду је за 32 привредна друштва што у процентима представља 11,64 % мање.

Посматрајући структуру предузећа на крају 2014. године, можемо приметити да је најзаступљенија трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикала са 97 предузећа односно 39,9%. Друга по заступљености је прерађивачка индустрија са 47 предузећа односно 19,34 %. На трећој позицији, по заступљености, налази се делатност Саобраћај и складиштење са 36 предузећа односно 14,8 %.

Актуелни трендови броја активних предузећа у периоду остварења претходне Стратегије одрживог развоја Општине Пријеполје (2011 – 2015) приказани су у наставку табеларно и графички:

Година	2011	2012	2013	2014	2015
Број предузећа	275	278	270	220	243

Битно је напоменути да у општини Пријеполје постоје и активно функционишу 3 удружења привредника, 2 струковна и 1 опште. То су:

- 1) Кластер текстилаца Пријепоље који је настао из Удружења текстилаца и који окупља 9 привредних субјеката;
- 2) Угоститељско туристичко удружење Пријепоља које има око 80 фирми чланица удружења. Поред фирми из Општине Пријепоље којих има највише, у последње време удружењу приступа све већи број угоститељских фирми из суседних Општина Прибој и Нова Варош; и
- 3) Клуб привредника Пријепоља који броји око 40 фирми чланица овог удружења.

У општини Пријепоље постоји и институционална подршка развоју локалне пословне заједнице а односи се на Одаљење за локални економски развој (ОЛЕР) који функционише у оквирима Општинске управе и Локалног центара за подршку МСПП Пријепоље (ЛЦ за подршку МСПП) који функционише у оквиру Регионалне развојне агенције Златибор из Ужица. То је и показатељ тежње руководства општине Пријепоље у разумевању потреба наше заједнице и што прогресивнијем развоју, првенствено, економске виталности некадашњег индустријског и трговачког града.

Главна сврха Одељења за ЛЕР јесте да развија заједницу која пружа повољне услове за пословање, у којој ће се отворати нова радна места, повећати улагања, успостављати приватно-јавна партнерства и напредовати пословни сектор.

Основне функције одељења за локални економски развоја: Маркетингопштине у циљу привлачења инвестиција; Контакти и преговори са инвеститорима; Контакти са локалном пословном заједницом и њено директно подржавање ; Пружање потребне подршке током процеса стратешког планирања и спровођењу стратешког плана ; Подршка / проналажење извора финансирања за било који вид активности од економског значаја ; Унапређење радне снаге ; Припрема и праћење спровођења пројеката од економског значаја ;Саветодавна улога и пружање подршке председнику, Општинском већу и Скупштини ; Контакти и сарадња са централним институцијама које су задужене за ЛЕР ; Креирање и одржавање база података и њихово коришћење.

Главна сврха Локалног центара за подршку МСПП се базира на:пружању подршке локалној пословној заједници кроз давање свих врста пословних информација битних за пословање бизнис сектора;техничку подршку у имплементацији националних програма подршке предузетништва; одржавање разних програма обуке за одрживо и конкурентно пословање по тржишним принципима; пружање правне и техничке подршке, давање савета, благовремено пружање информација; активности на подршци локалном економском развоју кроз процес стратешког планирања; подршка у развијању, припреми и имплементацији пројеката од локалног и регионалног значаја; подршка у проналажењу извора финансирања за разне активности од економског значаја;привлачење страних и домаћих инвеститора;развијање капацитета локалних привредних група ради бржег економског развоја и стварања нових радних места кроз пружање подршке локалној пословној заједници и стварању позитивне пословне климе која ће омогућити развој приватног сектора;праћење и спровођење програма за подршку омладинском и женском предузетништву; пружање информација и консултација за удружења грађана и струковна удружења;

3. ПРИВАТИЗАЦИЈА У ОПШТИНИ ПРИЈЕПОЉЕ

Приватизација у општини Пријепоље била је доста неуспешна. Наиме, један већи број колектива неуспешно је приватизован, један део чека приватизацију, а добар део је доживео стечај или је у поступку стечаја или ликвидације.

3.1 Приватизована предузећа:

Приватизована предузећа:

- „Тропек“, пекарска индустрија. Тренутно има 56 запослених,
- ГП „Рад“, грађевинска индустрија. Тренутно има 16 запослених радника,
- АД „Елан“, хемијска индустрија. Тренутно има 72 запослена радника.
- ТП „Соколица“, трговина. Приватизовано предузеће од стране Трговинског предузећа Инекс Соколица ДОО које тренутно запошљава 5 радника. Објекти подзакупом.
- „Светлост“ занатска делатност. Нема запослених. Налази се у стечају и нема запослених.
- Завод за урбанизам и пројектовање. Тренутно има 1 запосленог радника.
- Ирис - погон у Бродареву. Продат фирми „Новак“
- Угоститељско предузеће Милешева ДОО – тренутно има 10 запослених.

Предузећа чија је приватизација у току

- ФАП- ЛИВНИЦА- погон Пријепоље- машинска индустрија. Тренутно има 213 запослених.

Предузећа која су продата кроз стечај или су у поступку стечаја

- „Лимка“ фабрика обуће – продата у стечају предузећима Лимка Б.А.З.О. ДОО (Емел ДОО) које тренутно запошљава 10 радника и Нова Лимка ДОО која тренутно запошљава 2 радника.
- ТК „Љубиша Миодраговић“ – Продат у стечају предузећима Трендтех ДОО 70 % (текстилна индустрија) који запошљава 284 радника и Јела ДОО (дрвна индустрија) 30 % која запошљава 43 радника.
- „Ирис“ индустрија конфекције. Покренут стечајни поступак, Тренутно не ради и нема запослених.
- „Јавор“ дрвна индустрија. Продато у стечају конзорцијуму.
- Полимљетранс“- путнички и теретни саобраћај. Акционарско друштво у стечају. Није активно предузеће и нема запослених.
- „Јасен „Бродарево“ индустрија конфекције- покренут стечај. Нема запослених.
- „Путник“ Милешева, – угоститељство – покренут стечајни поступак
- ДОО Путник Јабука. У фази процене стечајне масе и капитала. Тренутно има 17 запослених.
- „Милешево“ штампарија, покренут стечајни поступак. Не ради и нема запослених.

- Ауто- кућа Пријепоље - продаја и сервис.

Оно што карактерише период приватизације су следеће чињенице.

- У периоду пре приватизације у овим предузећима од 1990 до 1995. године радило је 6.000 запослених
- У 2005 у предузећима која су приватизована или су била у том процесу радило је око 2.000 радника
- На дан 31.12.2014. године у приватизованим предузећима ради око 700 радника

4. САДАШЊЕ СТАЊЕ ЛОКАЛНЕ ЕКОНОМИЈА

Пад становништва у општини Пријепоље се наставља и после пописа 2011. године према подацима Републичког завода за статистику у општини Пријепоље сада има 37.059 становника.

- ❖ Народни доходак општине бележи драстичан пад и чини свега 39% Републичког просека по становнику,
- ❖ структура привреде је неповољна и све је мање учешће индустрије, односно свега 15%, а повећава се значајно трговина за 120% за задњих 10 година,
- ❖ развој малих и средњих предузећа још увек не може да надокнади пад запослености проузрокован лошом приватизацијом и њиховом последицом која се огледа у великом броју отпуштених радника,
- ❖ лична примања заостају око 30% за републичким просеком,
- ❖ прерађивачка индустрија бележи пад,
- ❖ пољопривреда бележи слаб развој проузрокован пражњењем села, слабом механизацијом и уситњеним поседима,
- ❖ приметно је нагло повећање развоја воћарства посебно малинарства
- ❖ број запослених незнатно расте у 2014. години, у односу на 2013. годину,
- ❖ позитивне карактеристике јесу раст запослених у малим и средњим предузећима
- ❖ у области повртарства значајно су унапређени капацитети и механизација.

Директни страни инвеститори

До сада је у општину Пријепоље инвестирало 5 страних компанија од којих су 4 компаније са швајцарским капиталом и једна са немачким. То су компаније :

1. Компанија „Trendtex“ немачки капитал са матичном фирмом у поменутој земљи. Компанија запошљава 284 радника (предионица, ткачница и конфекција). До сада су уложили 3.900.000 еура, од чега 3.000.000 еура опрема и 900.000 еура за куповину 70% ТК Љубиша Миодраговић у стечају. Фабрика заснива целокупну производњу на извоз у Немачку и даљи пласман на тржиште ЕУ и увоз сировина из Немачке и Италије.
2. Фирма „Emilio Stecher“ је инвестирала у Пријепоље из Швајцарске. Бави се обрадом камена и мермера и запошљава 50 радника. Компанија је у 95% пословања извозно оријентисана, послује са свим значајнијим добављачима из целог света.

Само 5 % производње пласира на домаће тржиште. Ова компанија је до сада инвестирала у Пријепоље око 3.680.000 еура.

3. Фирма „Schonilogistic“, основана 2006. године, која се бави услугом шпедиције и транспорта. Ради се, такође о швајцарском капиталу. Ова компанија, углавном, услуге обавља за инострано европско тржиште и има 50 запослених од чега 19 у Пријепољу. Свих 50 радника би било пријављено у Пријепољу, али због проблема административне природе нису у могућности да то учине. Проблем се огледа у томе што им полиција у Србији тражи визе за раднике/возаче који возе камионе на црногорским таблицама. Због овог административног проблема Општина Пријепоље, као и држава Србија, губе приходе од пореза за додатних 30 и више радника. До сада, фирма је уложила 1.800.000 еура у Општини Пријепоље, претежно за набавку шлепера и неопходне опреме.
4. Компанија „Truck friend“ је компанија основана 2012. године капиталом из Швајцарске. Делатност којом се бави јесте одржавање и сервисирање моторних возила, са посебним освртом на теретни програм. Укупно је инвестирала у Пријепоље до сада око 770.000 еура. Тренутно запошљава 22 радника.
5. Фирма „Logistic friend“ има тренутно 5 радника, швајцарски капитал, са почетним улагањем од 15.000 евра, бави сеувозом и дистрибуцијом пива.
6. Фирма МДГ, која планира да запосли 80 радника, бави се продајом компјутера, телевизора и кућних апарата широм америчког и канадског тржишта.

Укупни ефекти досадашњег улагања су 9.615.000 евра са 344 запослена радника.

Локални домаћи инвеститори

Према анкети пословног сектора забележене су значајније инвестиције које су планиране за реализацију од стране локалних привредних субјеката. У наставку су наведене исте са кратким подацима о вредности инвестиције, сектору којем припадају и броју новоотворених радних места.

План је и препорука да се локална самоуправа у наредном периоду још активније укључи у пружање конкретније подршке приватном сектору и локалним домаћим инвеститорима у реализацији инвестиционих пројеката који припадају приоритетним секторима у складу са локалним стратешким документима и који доприносе отварању нових радних места. Та подршка се може огледати кроз моделе склапања јавно-приватног партнерства код инвестиција где је то могуће извести или кроз осмишљавање и израду развојних пројеката од ширег значаја за локалну заједницу у којима би одређене инвестиције чиниле део пројекта односно пројектних активности. Такође, потребно је додатно размотрити расположиво земљиште или објекте (пословни простор) које би општина могла уступити локалним привредним субјектима за реализацију одређених инвестиција.

Најзначајније инвестиције које се очекују од локалних привредника су:

- Инвестиција у области производње предива која кошта око 1.500.000 еура и коју прати запошљавање нових 100 радника
- Инвестиција у когинерацију дрвета у сврху производње топлотне и електричне енергије из биомасе. Укупно улагање за овај пројекат износи око 23.000.000 еура и исто прати запошљавање нових 15 радника са високом стручном спремом.

- Покретање новог погона за производњу картонске амбалаже. Укупно улагање износи 200.000 еура и планирано је запошљавање нових 20 радника.
- Изградња нових смештајних и ресторанских капацитета као и других објеката са рекреативним садржајима. Вредност инвестиције је око 100.000 еура и планирано је запошљавање нових 10 радника.
- Завршетак инвестиције у кондиторској индустрији која се односи на производњу крем табли која кошта укупно 150.000 еура – планирано је запошљавање 4 нова радника

Успешном реализацијом поменутих инвестиционих пројеката биће отворено 250 нових радних места. Поред тога, оствариће се и допринос у бољем искоришћењу инвестиционих потенцијала Општине Пријепоље и подизању производних и прерађивачких капацитета.

Најчешћи и најзначајнији проблеми које су навели локални привредници су:

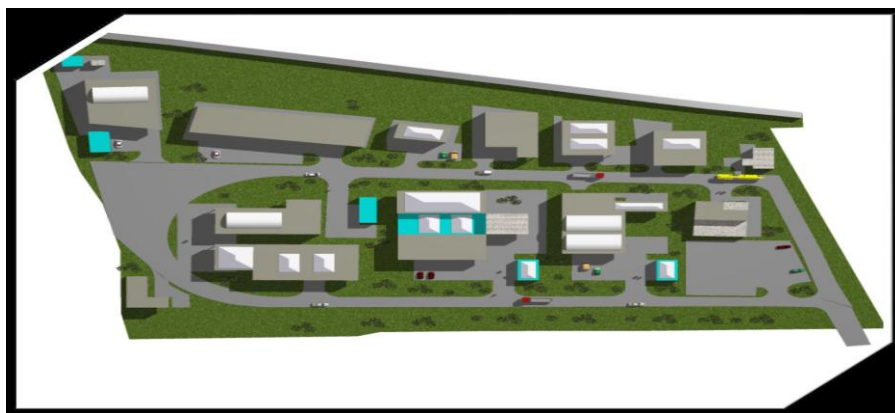
- Проблеми са катастром непокретности приликом укњижбе објеката и земљишта – предуго чекање на извршење које изазива застоје у реализацији појединих инвестиција
- Недостатак пословног простора и земљишта за изградњу пословних објеката
- Инфраструктурни проблеми на Коловрату – раскрсница и паркинг простор
- Инфраструктурни проблеми у Ивању – канализација и расвета
- Инфраструктурни проблеми у Великој Жупи – расвета
- Проблеми водоснабдевања у Бродареву
- Недостатак обучене радне снаге – конфекционери, мајсторски кадар у текстилу, саобраћајни инжењери, каменоресци, економисти са искуством
- Компликована процедура за издавање грађевинских дозвола што представља велику препреку приликом остварења планираних инвестиција

Индустријска зона Коловрат

У простору Пословне зоне Коловрат налази се Индустријска зона са 12 парцела, укупне површине 2,5 ха, у распону од 7-33 ара величине, по појединачној парцели. Једна од парцела пружа изузетне могућности за „браунфилд“ инвестицију, обзиром на напуштени објекат димензија 50*15 м, изграђен од тврдог материјала, погодан за ремонт и поправку возила и прикључних машина. Све остале локације су неизграђене и погодне за „гринфилд“ инвестирање.

Индустријска зона је потпуно инфраструктурно опремљена (приступни пут, трафостаница, фекална и кишна канализација, водовод) и као таква, на располагању заинтересованим привредним субјектима. Елаборатом оправданости који је Општина урадила, препоручене су производне, трговинске, услужне и административне делатности у оквиру сектора дрвне, прехранбене и текстилне индустрије, који су идентификовани као носиоци развоја општине. Ова локација представља значајан потенцијал са основном оријентацијом ка развоју сектора малих и средњих предузећа и предузетништва, од кога локална заједница очекује много у наредном периоду, као својеврсног замајца свеопштег привредног развоја Пријепоља и околине. Општина Пријепоље је дефинисала услове и критеријуме за умањење тржишне вредности, као и критеријуме и мерила за оцену понуда за расположиве парцеле унутар Индустријске зоне:

- почетна цена по м² за закуп осталог изграђеног грађевинског земљишта је 2.000,00 дин.
- укупно временско трајање закупа је 50 година
- обавеза будућег закупца је да запосли најмање једног радника по једном ару уређеног земљишта, као и да региструје предузеће/отвори пословницу на територији општине
- инвеститор који гради привредно-производне објекте има право на умањење износа закупнине утврђеног у поступку јавног надметања и то за 3% по сваком новозапосленом раднику.

Индустријска зона / слика

У оквиру Индустријске зоне Коловрат током 2012. и 2013. године подељено је укупно 7 парцела . Планирано је да се запосли 119 радника у року од три године од изградње објеката . Тренутно су запослена 52 радника .

У оквиру Индустријске зоне Коловрат, а према Урбанистичком пројекту слободне су 4 следеће парцеле:

1. Парцела 567/2 од 724 м²
2. Парцела 563/1 1291 од 1892 м²
3. Парцела 563/3 од 532 м²
4. Парцела 566/2 од 1892 м²

6. ПОДИЗАЊЕ КАПАЦИТЕТА ЛОКАЛНЕ ЕКОНОМИЈЕ У НАРЕДНЕ 4 ГОДИНЕ

Имајући у виду проблеме са којима се суочава локална економија, а у сврху подизања капацитета локалне економије у Општини Пријепоље, нарочито треба обратити пажњу на реализацију следећих препорука у наредне 4 године:

- Убрзање процедура за добијање грађевинских дозвола, нарочито за инвеститоре који запошљавају радну снагу (активно укључивање општинских служби у припреми пројектне и остале документације за одобрење)
- Активно укључивање привредника Пријепоља приликом доношења општинских стратешких, планских, развојних докумената као и приликом доношења одлука које могу имати одређени утицај на пословање привреде
- Доношење годишњих акционих планова економског и инфраструктурног развоја,
- Активно укључивање општине у решавање приватизације преосталих јавних предузећа

- Боље искоришћење модела јавно – приватног партнерства у циљу квалитетнијег развоја локалне заједнице
- Израда секторских студија у циљу изналажења правих развојних пројеката.
- Сарадња са научним и стручним институцијама.
- Коришћење свих савремених алата економског развоја (индустријски паркови, индустријски инкубатори, ангажовање браунфилд инвестиција, формирање општинских развојних фондова,...)
- Промоција Индустријске зоне на Коловрату
- Ефикасније и боље водоснабдевање Бродарева
- Израда детаљних урбанистичких планова регулације
- Презентација свих расположивих браунфилд и гринфилд локација потенцијалним инвеститорима, нарочито оних који се налазе у власништву општине, државних јавних предузећа и њених институција
- Израда водича за инвеститоре са комплетним ценовником свих комуналних накнада (накнаде за уређење земљишта, коришћеприкључка за воду, канализацију, изношење смећа, прикључке за струју, телефон, интернет сл) које треба да плати инвеститор
- Доношење стимулативног пакета мера постицаја за привлачење домаћег и страног инвеститора (одлука о закупу земљишта, о уређењу земљишта, комуналне таксе, накнаде за коришћење земљишта)
- Утврђивање потреба за радном снагом и формирање Тренинг центра за обуку и преквалификацију радника
- Маркетиншке и промотивне активности Општине Пријепоље
- Привлачење страних инвеститора
- Боље коришћење обновљивих извора енергије (мини електране, био маса, енергија ветра...).
- Активно укључивање општине на проналажењу стратешког партнера у циљу бољег коришћења шумских плодова и лековитог биља.
- Убрзано доношење неопходних планских докумената
- Попис општинске имовине и имовине јавних предузећа и стављање у функцију развоја
- Стални састанци са постојећим привредним удружењима и активно њихово учешће у предлагању мера локалног економског развоја и привлачењу инвеститора
- Разматрање могућности опремања нове индустријске зоне

8. МЕРЕ КОЈЕ СА ОЧЕКУЈУ ОД ЦЕНТРАЛНИХ ВЛАСТИ

- ❖ Формирање јединственог шалтера за ефикасније и брже издавање грађевинских дозвола
- ❖ Формирање и кадровско јачање регионалних развојних агенција
- ❖ Доношење пакета олакшица за стимулисање развоја у неразвијеним општинама
- ❖ Веће издавање из Друштвеног производа за развој неразвијених општина
- ❖ Обезбеђење постицајних средстава за отварање нових радњи и предузећа на локалном нивоу
- ❖ Дислокација фондова и предузећа, институција, на регионални и локални ниво
- ❖ Поред формирања развојних региона на нивоу садашњих округа формирати и микро регије за неколико општина

- ❖ Стратешки мапирати регионе и пројекте за регије које користе локалне природне људске ресурсе (овај регион би могао бити лидер у развоју дрвне индустрије финалних производа, производњи здраве хране и сл.)
- ❖ Улагања треба усмерити у развој људских ресурса, развој инфраструктуре и економски развој заснован на знању и природним ресурсима
- ❖ Привлачење иностраних донатора
- ❖ Привлачење директних страних као и домаћих инвеститора и медијска промоција истих
- ❖ Учинити доступну локалној управи имовину предузећа у стечају-општина располаже са преко 60.000м² таквог простора
- ❖ Убрзано доношење неопходних планских докумената

Пољопривреда

Пријепољски крај је веома богат пашњацима и обрадивим површинама које погодују развоју пољопривреде. Поред тога, оптимални климатски услови и реке Лим и Сељашница, које су омогућиле изградњу заливних система, тадође доприносе развоју пољопривреде. Најразвијеније гране пољопривреде у општини Пријепоље су:

- Повртарска производња
- Воћарска производња
- Сточарска производња

Подстицаји за пољопривреднике

У сврху подстицаја развоја пољопривреде општина Пријепоље је увела одређене подстицајне мере за пољопривреднике:

- Помоћ општинског одељења за пољопривреду и Одељења за локални економски развој при регистрацији пољопривредних газдинстава и оснивања удружења у области пољопривреде
- Помоћ општинског одељења за пољопривреду и Одељења за локални економски развој пољопривредницима и удружењима при конкурсима за подстицајна средства министарстава и донаторска средства
- Помоћ стрелцима противпожарне заштите
- Регресирани набавке садног материјала
- Регресирани набавке приплодног материјала
- Субвенције за набавку опреме
- Организовање изложби стоке и сл.

Простор општине Пријепоље захвата 38.205 хектара пољопривредног земљишта. По попису пољопривреде из 2012. године, 29.081 хектар пољопривредног земљишта је пријављен и регистрован у оквиру земљишта пољопривредних газдинстава и чини 76,1 % укупног пољопривредног земљишта. Остатак од 9.124 хектара пољопривредног земљишта или 23,9 % налази се или у власништву приватних лица која немају регистрована газдинства и нису пријавила земљиште или се налази у друштвеном власништву.

Општина Пријепоље има регистрована 6.345 пољопривредна газдинства која располажу са укупно 61.878 хектара земљишта. Од тога 29.081 хектар пољопривредног земљишта

или 47 % од укупног расположивог земљишта пољопривредних газдинстава општине Пријепоље, 31.002 хектра шумског земљишта или 50,1 % и 1.795 хектара осталог земљишта или 2,9 %.

Од укупног 29.081 хектра пољопривредног земљишта пољопривредних газдинстава 27.190 хектар или 93,5 % чини коришћено пољопривредно земљиште а 1.890 хектара спада у некоришћено пољопривредно земљиште или 6,5 %.

Највише коришћеног пољопривредног земљишта чине ливаде и пашњаци са 77,6 % (21.098 хектара), затим следе оранице и баште са 14,03 % (3.814 хектара), воћњаци са 7,84 % (2.133 хектара), окућница са 0,51% (139 хектара) и расадници и остало 0,02% (6 хектара) укупног коришћеног пољопривредног земљишта пољопривредних газдинстава у Пријепољу.

Од укупне површине под ораницама и баштама највише коришћеног земљишта је под житом са 48,11% (1.835 хектара), затим крмно биље са 18,64% (711 хектара), кромпир са 18,3% (698 хектара), поврће, бостан и јагоде са 7,76% (296 хектара), махунарке са 4,17% (159 хектара) и мање површине су под шећерном репом, индустријским биљем и осталим усецима.

Винограда, по попису из 2012. године, у општини Пријепоље нема засађених. Међутим, воћњака има и они су у Пријепољу засађени на површини од 2.133 хектара. Најзаступљеније су шљиве са 65,7 % од укупних воћњака што чини 1.401 хектар. Следећа воћна врста по броју стабала и по засађеној површини јесу јабуке са 15,3 % (327 хектара), затим следе малине са 6,9 % (146 хектара), крушке са 6,1 % (129 хектара), мање површине су под засадима бреске, касије, вишње, купине, ораха, лешника и другог бобичарског воћа.

Према подацима пописа из 2012. године највећи принос повртарских култура је забележен код кромира или 7.827 кг по хектару и пасуља са 1.083 кг по хектару. Код воћарских култура у општини Пријепоље је засађено 154.700 стабала шљиве са укупним приносом од 471 Т или 3 кг по једном стаблу шљиве и 42.450 стабала јабуке које остварују 208 Т или по једном стаблу 4,9 кг јабуке.

У општини Пријепоље имамо 3 газдинства која имају укупно 3 стакленика са површинским и властитим и коришћеним капацитетом од по 640 м². Када је реч о пластеницима, укупно 266 пољопривредних газдинстава поседује и користи 481 пластеник који укупно имају површински капацитет од 133.219 м² властитих капацитета и 134.553 м² коришћених капацитета.

Што се тиче сточног фонда према попису из 2012 у општини Пријепоље постоји: а) 7.165 грла говеда од чега су 4.855 краве (67,8 %), б) 2.742 грла свиња од којих су 41 крмаче (1,5 %), ц) 16.366 оваца од којих су 10.134 овце за приплод (61,9 %) и д) 1.552 грла коза. Што се тиче стоке на испашама, у Пријепољу је регистровано 1.419 грла говеда, 2.563 оваца и 347 коза.

Броја коња и живине по врстама (кокоши, ћурке, патке, гуске и остала живина) у општини Пријепоље је следећи: а) 34.481 кокошки, б) 220 ћурки, в) 202 коња, г) 68 патки, д) 5 гуски, ђ) 7.041 кошнице пчела.

Према подацима ЈП "Србијашуме" у Пријепољу, Општина Пријепоље спада у ред шумовитијих општина која се простире на 39.861,97 хектара и представља 16,16% обрасле шумске површине у Округу или 2,03% од укупне шумске површине у Републици Србији. Највећи проценат шума у Општини Пријепоље чине буква и смрча са по 30%. Сваке године у Пријепољу се пошумљава од 10 – 15 хектара земљишта.

Пољопривреда је један од потенцијалних привредних сектора у општини која је у развоју. Ипак, пољопривреда има сва обележја карактеристична за недовољно развијена и пасивна подручја.

У сектору пољопривреде, неке од основних предности општине су: повољни агроеколошки услови за развој сточарства, воћарства, постојање природних предуслова за сакупљање самониклог лековитог биља и шумских плодова и плантажно гајење лековитог биља, регистровано око 15 специјализованих удружења у области воћарства, стоћарства и повртарства, институционална подршка пољопривредницима (Одсек за пољопривреду и сарадња са Одељењем за ЛЕР као и расположивост средстава ресорног Министарства).

Међутим, бројни су проблеми са којима се суочавају пољопривредни произвођачи. Највећи проблеми везују се за непостојање или недовољног броја стручног кадра за обављање теренског (нарочито ветеринарског) посла, недовољна стручна подршка за пружање стручне-саветодавне помоћи пољопривредним произвођачима о могућностима примене савремених агротехничких мера у производњи, застарела механизација, лоша демографска структура сеоског становништва, лоша путна и комунална инфраструктура у руралном подручју општине, недостатак културе удруживања и недовољно активна постојећа удружења, недовољна финансијска подршка и скупи кредити.

Формирана удружења су углавном без стварне свести о правима и обавезама које из тих активности проистичу. Схватање већине чланова удружења су искључиво везана за донаторске организације. Како се смањио број донатора углавном се прекидају даље активности удружења и мањи је број оних која и данас функционишу у значајнијем обиму. Због депопулације и „старења“ села као и због малих поседа ова газдинства тешко да могу да буду конкурентна на тржишту без удруживања, али на тржишним принципима. Међутим, врло често погрешно је схватање да пољопривреда може да акумулира сву радну снагу која је остала незапослена пропадањем великих текстилних и обућарских предузећа. Непостојање вишег степена продаје је ограничавајући фактор у убирању прихода из области аграра као и слаба покривеност откупних мрежа за поједине врсте воћа (јабука, шљива...).

Стратегија одрживог развоја општине Пријепоље у планираном периоду (2016-2020) мора обухватити мере и акције помоћу којих ће се пољопривредни ресурси ефикасније користити и унапредити. Неке од најнеопходнијих мера које морају бити предвиђене овим планом су: интензивирање развоја сточарства, воћарства (засада малине) и повртарства; едукација и стручна подршка пољопривредним произвођачима у области производње и у сврхе развоја руралног туризма; јачање капацитета постојећим удружењима; пружање саветодавне подршке у обезбеђивању коришћења ЕУ/ИПА фондова; истраживање тржишта; проширење производње; стварање услова за сакупљање и прераду лековитог биља.

Саобраћајна инфраструктура

Путна инфраструктура

Путна и железничка мрежа

Од укупне мреже путева у општини која је дуга 497,200 км, 23,3% чине државни путеви IV реда (IV бр.23 и IV бр.29), 5,2% IIA реда, а општински 71,5%. Што се тиче заступљености савременог коловоза стање државних путева IV реда је прилично добро и савремени коловоз чини 75,800 км односно 65,3 % укупне дужине . Код државних путева IIA реда у Пријепољу, савремени коловоз има дужину од 15,700 км што представља 60,4 % укупне дужине. Код општинских путева 151,700 км путева направљено је од савременог коловоза, што представља 42,7 % у односу на укупну дужину општинских путева. С обзиром на стање општинских путева у окружењу, стање општинских путева у Пријепољу је на задовољавајућем нивоу.

Путна мрежа повезује сва насеља на подручју општине Пријепоље.

Укупна дужина железничке мреже у општини износи 41,5 км и електрифицирана је читавом дужином. У општини Пријепоље постоје две железничке станице. Главна железничка станица у Пријепољу и теретна станица на Коловрату.

Комунална инфраструктура

Водовод и канализација

Водоснабдевање и управљање отпадом

Пријепоље се снабдева водом из врела Сељашнице. Врело чине два стална, и више повремених извора. Један стални извор је на левој обали Сељашнице. Адаптиран је и користи се за снабдевање града водом. Други је на левој обали, а његову воду користи хидроцентрала Сељашница и делом градски водовод. Издашност извора Сељашница је 220 - 240 л/с, што представља најзначајнији и једини природни извор који се користи за водоснабдевање општине Пријепоље. У погледу снабдевања водом градског и приградских насеља, општина Пријепоље има знатно повољније услове од многих других општина Србије.

Подручје општине Пријепоље у већем делу године карактерише углавном довољна количина воде за пиће која је задовољавајућег квалитета. Међутим, у летњем периоду, због хидролошких прилика, долази до смањења капацитета изворишта, а потрошња се значајно увећава тако да поједини делови градова остају без континуираног водоснабдевања. Главни разлог појаве овог проблема су осим смањења издашности изворишта, недовољна величина резервоарских простора, постојање уских грла у систему и деоница неадекватног профила, хаваријска истицања на старим – дотрајалим цевоводима, нерационална и нелегална потрошња воде корисника.

Дефинисање и реализација пројеката којим се решавају напред наведени проблеми допринеће унапређењу и одржавању високог нивоа квалитета животне средине кроз иницијативе усмерене ка одрживом управљању и коришћењу водних ресурса. У интересу грађана и привредних субјеката (институције, мала и средња предузећа, индустријски сектор), је добро водоснабдевање како би успешно и ваљано испуњавали властите животне и пословне циљеве. Спровођењем пројектних активности испуњавају се стратешки приоритети **Локалне управе Пријепоље и ресорних Републичких**

министарстава из ове области. Обезбедиће се смањивање губитка у водоводима, односно системи ће добити нове количине воде које ће послужити за побољшање континуитета водоснабдевања угрожених подручја и за прикључивање нових корисника на мрежу, а Локална управа Пријепоља оствариће боље предуслове за економски развој и пружање квалитетнијих услуга својим грађанима.

Укупна реализована дужина примарне водоводне мреже је 74 км, а постоји потреба за изградњом додатних 32,5 км. Примарна мрежа за водоснабдевање је реконструисана у дужини од 800 м, а потребно је реконструисати још најмање 10 км.

Укупна дужина примарне мреже фекалне канализације износи 60,2 км, док је укупна дужина примарне мреже кишне канализације 16 км. Дужина примарне мреже фекалне канализације која недостаје је 80,1 км. До сада није било реконструкције примарне мреже фекалне канализације, а стање указује на потребу њене реконструкције у дужини од 5 км.

На јавне и сеоске месне водоводе је прикључено 12.190 станова, док је на јавну канализацију прикључено 6.340 станова.

Према попису из 2011. године, укупна покривеност канализационом мрежом на територији општине је 43% са укупно 6.340 прикључака. У сеоском подручју општине, канализациона мрежа не постоји.

Постројење за прераду воде такође је значајан проблем система водоснабдевања квалитетном пијаћом водом. За сада, мутноћа воде је контролисана, али услед већих падавина и/или великог невремена толеранција мутноће воде превазилази горњу границу. У циљу решавања овог проблема, урађена је техничко инвестициона документација и у питању је инвестиција од 11 милиона динара. Обзиром да је у питању велика инвестиција, претходном анализом и сагласности ресорног Министарства, могуће је пројекат реализовати фазно у висини до 3 милиона инвестиције: постоје три филтера мешача за финално пречишћавање воде која нису у функцији управо због недостатка средстава за њихово инфраструктурно опремање.

Постројење за пречишћавање отпадних вода не постоји, што указује на озбиљан еколошки проблем. У сеоским срединама, отпадне воде се без претходног третмана, одводе у околне водотокове или импровизоване септичке јаме.

Процењена садашња количина отпада који настаје у Пријепољу је 9.088 т/год. Та количина се разликује од количине сакупљеног и одвоженог отпада због непокривености целе територије услугом сакупљања отпада, бацања отпада на дивље депоније, примарног искоришћења отпада од хране у сеоским срединама за храњење домаћих животиња и стоке, недозвољеног спаљивања отпада на отвореном и др., тако да је очекивана сакупљена количина 2014. године 80% генерисаног отпада, односно 6.800 т отпада.

До 2016. године, процењује се да се количина генерисаног комуналног отпада неће мењати. Године 2033. очекује се око 12.800 т/год. сакупљеног отпада. Узето је у обзир да је рурално становништво слабије развијено у економском погледу, а са друге стране поновно искоришћавање отпада у домаћинству (храњење домаћих животиња отпадима од хране) је веома распрострањено.

Планирана је изградња савремене регионалне депоније за 4 општине (Пријепоље, Прибој, Нова Варош и Сјеница) која је лоцирана на територији Нове Вароши на 20 км удаљености од Пријепоља. Изградњом ове депоније општина Пријепоље као и општине Прибој, Нова Варош и Сјеница умногоме би решиле проблем одлагања и адекватног третирања отпада.

У циљу смањења загађења животне средине потребно је између осталог, стимулирати рециклажу отпада као и уништавати отпад у оквиру индивидуалних домаћинстава. Битно је напоменути да је општина Пријепоље урадила неопходна стратешка документа која третирају проблематику отпада на локалном и регионалном нивоу. То су Локални план управљања отпадом општине Пријепоље 2011-2020 и Регионални план управљања отпадом за општине Пријепоље, Нова Варош, Прибој и Сјеницу 2011-2020.

Систем даљинског грејања

У општини не постоји гасовод, док је централним етажним грејањем покривено 2.594 стамбена објекта што представља 17,5% укупног броја стамбених јединица.

Системом даљинског грејања покривено је свега 5% домаћинстава, тачније топловодном мрежом обухваћено је 600 прикључака. У општини не постоји гасовод, а реализација ове инвестиције може се очекивати у неком дугорочном временском периоду.

Електро инфраструктура

Степен електрификације општине износи скоро 100%.

Телекомуникациони систем

Што се тиче телефонског саобраћаја, потпуна је покривеност градског и приградског подручја фиксном и мобилном телефонијом док је проблематична мрежа у појединим сеоским срединама. Интернет је доступан у градским и приградским насељима .

Од 12.700 инсталираних телефонских прикључака 10.531 је у функцији. Телефонски саобраћај се обавља посредством 10 телефонских централа и 3 мобилна оператера.

Поштански саобраћај се одвија путем 5 пошти.

Постојеће стање указује на потребу даљег развоја телефонског и поштанског саобраћаја ради њихове модернизације и доступности сваком домаћинству и привредном субјекту у општини.

Туризам

Туристички ресурси

Општина Пријепоље поседује значајан туристички потенцијал превасходно за развој руралног туризма потом, планинског, транзитног, ловног, спортско-рекреативног и верског туризма. Најзначајније сеоске дестинације погодне за развој руралног туризма су: Сопотница, Камена Гора, Јабука, Хисарџик, Хрта , Орашац Бабине, Тичије поље, околина манастира Милешева, река Лим и њене притоке. Постојећи капацитети и садржаји за сада су недовољно развијени те су неопходна велика улагања и јасна политика локалних власти у погледу развоја ове привредне гране.

Пријепоље је брдско–планинско подручје са карактеристичним природним, хидрографским богатством, флором и фауном и пејзажима ретко очуване природе. Смештено испод огранака планина Златар и Јадовник, на обалама Лима, Милешевке и Сељашнице са мноштвом села и заселака чини заокружену еколошку средину. У непосредној близини Пријепоља налазе се кањони идеални за сплаварење, Сопотнички водопади

који као бисери падају низ планинске обронке и архаична села за којим трагају авантуристи, истраживачи, туристи, планинари и љубитељи природе. Нетакнуте шуме, букови Лима и брзаци Милешевке, бистри извори и потоци, планине и кањони нуде истинско уживање у споју ненарушених природних лепота, еколошки чистој околини и храни.

Пријепоље је подручје на коме су се вековима преплитале културе многих цивилизација (римске, хришћанске, исламске). О опстанку и постојању тих цивилизација сведоче многобројни споменици: Римски период (2.-4.в.н.е-Коловрат, Римски жртвеници Давидовица и Сељане); Доба Немањића, Манастир Милешева из 13.века-споменик културе од изузетног значаја, Манастир Давидовица-споменик културе од великог значаја, Манастир Куманица, Средњовековни град Милешевац; Период Отоманског царства (Ибрахим–пашина џамија, Махмут–бегова џамија, Џамија у Хисарцику, Сахат кула, беговске куће); Период Аустро-Угарске Монархије Католичка црква која је једина опстала на подручју од Београда до Подгорице.

Природни и радом створени ресурси наклоњени су за унапређење како туристичких услуга у руралном туризму тако и јачање сектора малих и средњих предузећа и предузетничких радњи.

У Општини Пријепоље постоји Туристичка организација Пријепоља која се бави развојем и промоцијом туризма и туристичких потенцијала Пријепоља.

Туристичке локације - Природни ресурси

Река Лим (укупна дужина 220 км) извире у Црној Гори испод највишег врха Црне

планине, Маглића (2.142 м.н.в.), а улива се у Дрину између Горажда и Вишеграда. Лим настаје у плавско гусињској котлини и из ње тече ка северозападу у клисуру Сутјеску, после које излази у Беранску котлину. Река затим прелази у Тивранску клисуру из које се отвара Бјелопољска котлина, после које почиње Дубраковачка клисура која на крају прелази у прави кањон дугачак 11 км са висином страна до 550 м. Она је позната и као Куманичка клисура, а у њој се данас налази државна граница између Србије и Црне Горе.

Сама река формира композитну долину у којој се наизменично смењују клисуре и котлине, а област око ње се назива Полимље. Данас је река позната као једна од најатрактивнијих река за сплаварење.

Од 2000. године, сплаварење реком Лим је укључено у туристичку понуду и данас привлачи велики број заљубљеника природе и речних изазова. Долина Лима и притока пружа повољне услове за риболов. Највише има беле рибе (шкобаљ, клен, мрена, плотица, кркуша), а од племенитих врста богат је младицом и липљеном. Притоке Лима, нарочито Милешевка и Дубочица, богате су поточном пастрмком.

Плажа Петровац у Великој Жупи је једна од најлепших плажа на Лиму. На овој плажи је 2009. године уређен простор за што пријатнији боравак посетилаца и купача (терен за одбојку на песку, дрвене настрешнице, тушеви...). Овде се сваке године крајем јула почетком августа одржава традиционално такмичење у скоковима у воду “Меморијал Пајо Потезица”, са скакаонице високе 16 метара.

Изградњом бране хидроелектране **Потпећ на Лиму** настало је и прво вештачко језеро на Лиму, Потпећ. Брана је висока 46 м, а дугачка 215 м. Због клисурастог склопа долине Лима, језеро има издужен облик и пружа се до Пријепоља. Језерски басен акумулира 42,8 милиона м³ воде. Карактерише га релативно мала ширина (до 50 м). Језеро је дугачко 17-20 км и дубоко до 40 м. Амплитуде водостаја износе 10 м. Најнижи водостаји карактеристични су за летње месеце што онемогућава развој купалишног туризма. Интензивна ерозија у сливу Лима засипа језеро вученим наносом што онемогућава развој спортског риболова.

Како се језеро формира притицањем расхлађене воде Радоињског језера, а и услед ниске температуре реке Лим, карактеришу га веома ниске температуре. Температура ваздуха виша од 25°C јавља се током 80 дана у години, што указује на дугу купалишну сезону.

Поред језера пролази магистрални пут Ужице – Бистрица – Пријепоље (источна обала) и пруга Београд-Бар (западна обала). Самим тим, обала је на више места представљена бетонским зидовима, што, уз немогућност развоја спортског риболова и купалишног туризма, ово језеро чини потпуно туристички неатрактивним.

Река Милешевка је, од изворишта до средњовековног града Милешевца, усекла кањон који данас карактеришу су дивљина, суровост, врлетност, дубина (на појединим местима и преко 300 м), чије се стране готово вертикално спуштају према речном дну. Над стеновитим коритом ове реке, уздиже се стасита и вижљаста реликтна биљка – Панчићева оморица. Ово је предео изразитог историјског, културног и споменичког комплекса од изузетног значаја који је већини житеља Србије остао непознат до данашњих дана. Јединствена и ретка птица у свету – Белоглави суп, настањује ове пределе нетакнуте природе. После Пријепоља отпочиње нова клисура која са мањим котлинастим проширењима траје до ушћа реке Увац.

На простору кањона реке Милешевке установљен је Строги природни резерват "Равниште", а сам кањон представља регионални парк природе. Простор је уточиште за преко 317 ретких биљних врста (Панчићева оморика, тиса, питоми кестен, орах, црни граб, јела...). Овде се гнезде Белоглави супови, патуљаста сова, патуљаста орао, крашки и сиви соко, врсте које се ретко где могу видети у Србији. Због својих укупних орнитолошких карактеристика ово подручје је проглашено за међународно значајно станиште птица према ИБА пројекту, у Кембриџу 2000. године. Природне реткости и лепоте кањона реке Милешевке, непознате већини житеља Србије, налазе се 8км од Пријепоља, или 2 до 2,5 км североисточно од манастира Милешеве.

Село Хисарџик налази се 6 км југоисточно од Пријепоља, у непосредној близини манастира Милешево, са леве стране реке Милешевке. Село Хисарџик је још од давнина надалеко било познато по разноврсном и квалитетном воћу, где на простору од 10,3 км² успева преко 30 сорти крушака и 20 сорти јабука. Хисарџик је познат по гајењу кестена или ђестена, како га овде зову. Комплекс „Кестенове шуме“ се простире у подножју Хисарџика на самом излазу из клисуре реке Милешевке, због чега се овај део Хисарџика назива Ђестење. На простору Хисарџика такође, налази се више природних и културно-историјских занимљивости: остаци средњовековног града Милешевца (Хисарџика), Савина вода, џамија у којој се налази ручно писани Кура'ан, стар преко 300 година, као и остаци цркве Ружице из 13. Века.

Пријепољском крају припадају северозападни, западни и југоисточни део **Златара**. Највећи врх Златара је Голо брдо (1.627 м). Златар се наслања на кањон реке Милешевке. Златар је планина са пространим заравнима и заобљеним врховима, богата изворима, потоцима и пашњацима и још богатија бујним шумама лишћарима и четинарима. По здравој природној средини, посебно по угодној клими, четинарским шумама и пријатном амбијенту, пријепољски део Златара поседује велике туристичке потенцијале.

У златарским селима Косатица, Правошево, Међани и Аљиновићи може се наћи смештај у сеоским домаћинствима. Школски објект у селу Аљиновићи адаптиран је у сврхе Еко центра за проучавање биодиверзитета на том подручју и еколошку заштиту. Објект је опремљен савременом опремом за теоретско проучавање флоре и фауне.

Јужно од Златара, између долина Лима, Милешевке и Међанске реке, налази се планина **Јадовник**. Планина је дугачка 12 км са највишим врхом Катунит (1.734 м). На широком темену планине су пашњаци и ливаде.

Сопотница је од Пријепоља удаљена 17 км, на надморској висини од 1.200м. Сопотница је село препознатљиво по водопаду које настаје обрушавањем реке Сопотнице, формирањем слапова. Први водопади се јављају на самом извору реке Сопотнице.

Подручје изворишта реке Сопотнице, у долини Лима, заштићено је као споменик природе Слапови Сопотнице (Службени гласник РС, бр. 110/2005) и одређен је I степен заштите. Споменик природе је стављен под заштиту ради очувања морфо-хидролошких вредности представљених са четири крашка врела, више извора и седам бигрених тераса преко којих отичу врелски водотоци градећи живописне водопаде и слапове, ради очувања и унапређења лепоте предела и уређења заштићеног простора, као и очувања разноврсности дивљег биљног и животињског света, а у интересу науке, образовања, културе, рекреације и туризма. Символи Сопотнице , поред слапова и воденице, су ваљарице и сига.

У Сопотници се налази Планинарски дом капацитета 40 лежајева. Одмор у Сопотници комбинује се са узбудљивим сплаварењем Лимом, пешачким и бициклистичким турама, обиласком споменика у лимској долини до средњовековног манастира Милешева.

На магистралном путу Пријепоље-Пљевља налази се **Јабука**. Од Пријепоља је удаљена око 17 км, а од Београда 317 км. Планински простор Јабуке прожет је мноштвом различитих крашких облика рељефа – таласастим брдима и брежуљцима, вртачама и увалама, заравнима и шумовитим обронцима. Богата је пећинама, од којих је посебно занимљива Попова пећина, чији је улаз на 800 м надморске висине, а укупна дужина пећинских ходника износи 294 метра. Пећина није истражена.

Јабука се северним делом наставља на висораван **Бабине**, чија је просечна надморска висина од 1.000 до 1.100 метара. У морфологији тог простора доминирају узвишења, брда, вртаче, увале и заравни. У Бабинама су зиме дуге и хладне са честим вејавицама и са пуно снега док су лета, јесени и пролећа изванредна за шетњу, трчање и рекреацију. У подножју села Врбово догодило се 1997. године редак природни феномен, када је река Баботина постала понорница.

Село Хрта се налази 16 км југозападно од Пријепоља. Археолошко налазиште **Грчко гробље** у селу Хрта ретко је средњовековно гробље у западној Србији чија су надгробна обележја у великом броју украшена различитим уклесаним и рељефним мотивима. Налазиште Грчко гробље чине два средњовековна гробља. Локалитет је уписан на Тентативну листу UNESCO-а. Поред Грчког гробља у Хртима се налази још једно средњовековно гробље на локалитету Пресегли, где је сачувано двадесетак аморфних споменика постављених у редове.

Камена Гора је од Пријепоља удаљена 20 км. Реч је о заталасаној висоравни на просечној надморској висини од 1.200 м. Највећи врх је Црни врх (1.492 м). Подручје се одликује изузетно очуваном природом, комплексима четинарских и листопадних шума, питким изворима и чистим ваздухом. У готово сваком засеоку сачували су се стари дрвени објекти, који као и пре много

деценија и данас служе својој сврси. По наизменичном смењивању камена–кречњака и горе-шуме, Камена Гора је добила име. Символ села представља више од 400 година стари црни бор - “Светибор”. У рану зору најчудеснији доживљај рађања Сунца свакако је испод крошње вишестолетног бора.

Камена Гора има благу климу и питому нарав. Мештани гостима врата свог дома с топлином отварају нудећи традиционална јела, своја знања и вештине, радост живљења. Категорисано је 13 домаћинстава а ова атрактивна туристичка дестинација на располагању има и Шумарску кућу, власништво Србијашума. Сеоски ресторан „Ружа“ нуди домаће специјалитете.

Љубитељи природе често посећују Камену Гору. Етно насеље - Гувниште, Еко камп Ковчица, етно и природне целине (Шаинов крај, Тројан, Равна Гора, Црни врх, Ковчег стена, Сади), 80 км обележене туристичко-планинарске стазе, 40 км обележене планинске бициклическе стазе пружају широке могућности за туризам базиран на активностима.

Бродаревски крај обилује са доста пећина и јама које су изазов за спелеологе, јер још нису довољно испитане. Делимично испитане су само пећине на подручју Страњана и то Калуђерска и Филиповића пећина. Интересатна је Калуђерска пећина у којој су боравили калуђери и у њој се налази више цртежа и фреска једног свеца. На подручју Комарана налази се Петањска пећина и Куртова јама.

Петањска пећина се сасастоји од велике и мале пећине у подножју брда Бадањ. Из ње се лети вадио лед за производњу сладоледа када није било аутомата за сладолед. За улазак у Куртову јаму потребна је алпинистичка и спелеолошка опрема. **Куртова јама** је најлепша пећина-јама средњег Полимља. Иако још увек недовољно истражена, по тврдњама научних истраживача Завода за заштиту природе и Рударско геолошког факултета, један је од најзначајнијих и најлепших спелеолошких објеката Србије. Обилује богатством сталактита и сталагмита. За сада је део заштићеног подручја Камена Гора и налази се на траси европске пешачке стазе.

Као још један пример села које се одликује очуваном природом и ненарушеном традиционалном архитектуром је **Тичије поље**, заселак села Милаковићи, удаљен десетак километара од Бродарева. Десетак кућа разбацано је на висоравни испод врха Малиник на Каменој гори.

Потенцијали за активни туризам

Општина располаже значајним потенцијалом за развој туризма и то: брдски бициклизам, бициклизам, параглајдинг, кањонинг, рафтинг, пешачење у природи, спортско пењање, лов и риболов, орјентиринг, кампинг и други облици активног туризма.

Поред природних и културних мотива, манифестациони мотиви чине саставни део наше туристичке понуде. У општини Пријепоље имамо 18 манифестација и догађаја који се одржавају у току године.

Географски положај општине пружа доста могућности за бављење превасходно сеоским туризмом. Најзначајније сеоске дестинације погодне за развој сеоског туризма су: Сопотница, Хисрџик, Хрта и Камена гора. Село Јабuka је повољно за планински туризам.

Значајну туристичку атракцију у погледу верског туризма, представља средњовековни манастир Милешева, са чувеном фреском Белог Анђела. Поред верника, манастир посећују и честе ђачке екскурзије. Овај локалитет је један од највреднијих културно-историјских

ресурса општине и дефинитивно треба да буде саставни део туристичког производа општине Пријепоље.

Пратећа инфраструктура је углавном у незадовољавајућем стању и постоји потреба за њеним обнављањем и доградњом. Смештајни капацитети су некатегорисани, па је потребно уложити и одређени напор да се и овде направи помак у квалитативном и квантитативном смислу.

Многобројни културно-историјски споменици, планине и реке, засеоци, богата традиција и фолклор, пружају неограничене могућности за развој туризма и привлачење домаћих и страних гостију. Сами локалитети од интереса нису довољни за развој туризма, па је неопходно развијати и пратеће садржаје, смештајне капацитете и осталу инфраструктуру, али и промовисати туристичку понуду на прави начин.

Општина Пријепоље поседује значајан туристички потенцијал. Природни и антропогени ресурси општине, ипак, нису сами по себи довољни за развој туристичке делатности. Потребни су здружени напори свих актера развоја, укључујући и локално становништво, као и значајна финансијска улагања ради развијања квалитетне туристичке понуде и привлачења домаћих и страних гостију.

Култура

У области културе на подручју општине Пријепоље делују: Музеј, Дом културе и Библиотека “ Вук Караџић”

Музеј у Пријепољу је регионални музеј који је надлежан за територије општина Пријепоље и Прибој и највећи део југозападне Србије. Најмлађи је Музеј у Србији са 24 године постојања. Први је музеј у Србији који је добио Европску награду, која представља највећу и најзначајнију награду у овој области у Европи, укључујући руске и турске музеје. Сва културно – историјска места, обележја, непокретна културна добра, споменици културе, нематеријална културна баштина су предмет заштите, презентације у оквиру више деценијских међународних научних истраживања Музеја у Пријепољу, која је у целости финансирало и финансира Министарство културе Републике Србије. Музеј у Пријепољу званично је регистрован 1991. године, када су презентовањем сталне поставке отворена врата за посетиоце. Музеј у Пријепољу је Комплексни музеј који поседује археолошку збирку, историјску, етнографску и историјско уметничку збирку. Завичајна збирка је формирана 1956. године и од тада је повремено представљана јавности. Музеј је смештен у згради некадашње турске Руждије (ниже гимназије), саграђене између 1839. и 1845. године. У састав музеја улазе: Кућа Јусуфагића на Чаиру – исламски период, Кућа Веселичића – православни период и Меморијални комплекс Бошко Буха, односно Музеј пионира и омладине Југославије са поставком „Пионери у НОР-у“. Данас је Музеј ризница културно-историјског наслеђа

полимског краја. Музеј располаже и галеријским простором, погодним за организовање тематских изложби и других садржаја. Постоје многобројна културно-историјска добра општине Пријепоље од којих су нека заштићена, а нека су у процесу заштите и истраживања. Музеј у Пријепољу истражује културно – историјска добра у сарадњи са Републичким заводом за заштиту споменика културе у Београду, Регионалним заводом за заштиту споменика културе у Краљеву, Народним музејом у Београду, Централним институтом за конзервацију у Београду, Филозофским факултетом у Београду-одељење за историју, археологију и историју уметности, Историјским, Археолошким и Етнографским институтом САНУ, Филолошким факултетом у Београду -одељење за оријенталистику и другим научним и стручним институцијама истражује, штити и презентује. У Музеју ради 6 стално запослених радника.

Дом културе је установа за културу која је регистрована 1979. године. Дому културе припада градски хор (35 чланова), фолклорни ансамбл (200 чланова), клуб књижевника (20 чланова), изворна мушка певачка група "Јабука" која броји 8 чланова, женска певачка група "Верем" са 8 чланова, гусларско друштво (5 чланова), плесна школа, аматерско позориште за децу и одрасле, тамбурашки оркестар (7 чланова). Ускоро почиње са радом и школа стрипа и карикатуре. Најпознатије културне манифестације, према подацима Дома културе, су: Уметничка колонија Милешева, Мостови Балкана, Симпозијум

Сретена Вукосављевића, Дечурлијада, Фестивал аматерских позоришта Западне Србије, Дани бошњачке културе. Дом културе запошљава 22 радника.

Библиотека "Вук Караџић" је јавна библиотека намењена становницима општине Пријепоље и у њој ради 11 стално запослених радника. Као најстарија институција културе у граду у 2005—ој години обележила је 100 година од свог оснивања. У оквиру Библиотеке делује и огранак Месна библиотека "Стеван Томовић" у Бродареву и Мобилни информациони и комуникациони центар ИнфоБус (МИКЦ Инфобус), пункт Чаир у Служби за психијатријске болести Опште болнице Пријепоље. Заједница библиотека Србије доделила је у 2001. години Библиотеци награду "Милорад Панић Суреп" за постигнуте резултате у развоју библиотечке делатности и унапређивању библиотекарства у републици. Библиотека располаже са фондом од 109.734 библиотећких јединица, ДВД/ЦД РОМ колекцијом са 1.683 јединица и периодике (серијске публикације) 314 наслова. Рад библиотеке одвија се кроз функционисање: Позајмног одељења за одрасле кориснике са читаоницом за новине и часописе; Позајмног одељења за децу до 15 година са читаоницом (Дечије одељење); Одељење стручне књиге са читаоницом; Одељење завичајних посебних фондова и периодике са читаоницом; Служба за развој, матичне

послове, културно образовну и издавачку делатност; Служба за планирање, набавку обраду и заштиту библиотечке грађе и Општи послови. Примењује се централизована обрада књига за све организационе јединице, сходно законским одредбама које регулишу ову област. Радни процес је потпуно аутоматизован и ради се електронски у програмском окружењу COBISS.RS.

Здравствена и социјална заштита

Здравствена заштита

Стање здравствене заштите је задовољавајуће. Према Уредби о плану мрежа здравствених установа Владе Републике Србије од августа месеца 2009. године мрежу здравствених установа на подручју општине Пријепоље чине: Дом здравља Пријепоље, Општа болница Пријепоље и апотека “Ужице” за општине Ариље, Бајина Башта, Косјерић, Нова Варош, Пожега, Прибој, Пријепоље, Сјеница, Ужице, Чајетина. Носилац здравствене заштите у општини Пријепоље је Дом здравља и Општа болница који се налази у саставу Здравственог центра Ужице. У току је поступак издвајања ових здравствених установа из Здравственог центра Ужице.

Дом здравља Пријепоље организован је за пружање примарне здравствене заштите. Здравствена заштита, организована је и пружа се у Дому здравља Пријепоље, здравственим станицама Коловрат и Бродарево и здравственим амбулантама Аљиновићи, Камена Гора, Јабука, Бабине и Орашац.

Дом здравља има следеће службе: Служба за здравствену заштиту деце и школске деце; Служба за здравствену заштиту жена; Служба за здравствену заштиту одраслих становника (у оквиру ове службе функционише одсек за хитну медицинску помоћ и одсек за кућно лечење и негу са здравственим станицама и амбулантама); Служба за здравствену заштиту радника; Служба поливалентне патронаже са центром за превентивне активности; Служба за стоматолошку здравствену заштиту. У оквиру одсека за хитну медицинску помоћ је и одсек возног парка који врши санитет и превоз из здравствене установе Пријепоље у друге здравствене установе.

Према подацима правне службе Здравствене установе Пријепоље закључно са 31.12.2014. године у Дом здравља има укупно 154 запослених (39 доктора медицине, 9 доктора стоматологије, 57 медицинских сестре/техничари, 10 стоматолошких сестара, 2 зубна техничара, 2 здравствена сарадника, 9 немедицинских административних радника, 26 немедицинских техничара радника).

Општа болница у Пријепољу организована је за пружање седкундарне здравствене заштите. Болница пружа здравствене услуге грађанима и здравственим осигураницима општине Пријепоље и грађанима и здравственим осигураницима суседних општина Нова Варош, Сјеница и Прибој. Здравствена заштита организована је и пружа се у здравственим капацитетима (Бостани) и Служби за психијатријске болести (Чаир).

Општа Болница Пријепоље има следеће службе: Служба за специјалистичко – консултативне делатности са следећим: Одељење за интерну медицину и неурологију; Одељење за хирургију; Одељење за психијатрију; Одељење за педијатрију; Одељење за гинекологију и акушерство; Одељење за лабораторијску дијагностику; Одељење за микробиолошку дијагностику; Одељење физикалне медицине и рехабилитације; Одељење пнеумофизиолошке здравствене заштите; Одељење за поликлиничке делатности (Анесезија са реанимацијом, Продужено лечење и нега, Пријем и збрињавање

ургентних стања, Дневна болница са дијализом, Радиолошка и ултразвучна дијагностика, Снабдевање крвљу и крвним дериватима).

Према подацима правне службе Здравствене установе Пријепоље закључно са 31.12.2014. године у Општој болници има укупно 309 запослена радника (58 доктора медицине, 1 дипломирани фармацет специјалиста, 174 медицинских сестара/техничара, 6 здравствених сарадника, 53 немедицинска техничка помоћна радника и 17 административних радника).

У оквиру Здравствене установе Пријепоље а ради пружања правних, финансијских и општих послова за потребе Здравствене установе Пријепоље оранизовани су и сектор правних послова, сектор финансијских послова и сектор техничких послова. У овим секторима је укупно запослено 46 радника на неодређено време и они су приказани у структури запослених радника Дома здравља и Опште болнице Пријепоље

Болница у Пријепољу располаже са 170 болничких постеља.

Болница у Пријепољу је опремљена ултразвучним апаратима у службама породилишта, хирургије, интерног; ЕКГ апаратима на хирургији и интерном; апаратима за анестезију и интезивну негу; респираторима у служби интезивне неге; апаратима за кисеоник у службама породилишта, интезивне неге, хирургије, интерног, неурологије, пријемно-ургенте службе, психијатрије као и солидном опремном у служби дијализе, лабораторије и микробиологије.

Дом здравља Пријепоље има ренген апарат, ултразвук, ЕКГ апарате и друге стручне апарате подељене по службама опште праксе, медицине рада, школског и предшколског диспанзера, амбулантама за орл, очна и дефектолошка, службе за превентивне активности, стоматологије, гинекологије, хитне службе и кућног лечена, антитуберкулозног диспанзера и здравственим станицама на Коловрату и Бродареву.

Постојећа опрема у обе институције је застарела и недовољна. Указује се потреба за обнављањем техничких капацитетаи набавком нове опреме која ће омогућити успешну дијагностику и лечење пацијената. Од најнеопходније опреме за Општу болницу били би стерилизатори, ренген апарат и ултразвук, док за Дом здравља санитетско и теренско возило и више штампача.

За фармацеутску здравствену заштиту је одговорна Градска апотека, апотека у Бродареву и Коловрату.

Социјална заштита

Носилац социјалне заштите у општини Пријепоље јесте Центар за социјални рад са 14 запослених. Поред ове институције, услуге социјалне заштите пружа и цивилни сектор коме припадају: Организација Црвеног крста са 3 стално запослена и 2 радника на одређено време, Удружење особа са развојним сметњама „Једнакост“, Међуопштинска организација слепих Пријепоље, Интернационална хуманитарна организација Вакуфска кухиња.

Центар за социјални рад је социјална установа са јавним овлашћењем у области социјалне заштите, која су поверена Законом, са правима и обавезама од општег интереса и о њиховом обезбеђењу се стара Република и општина. Центар решава у првом степену о остварењу права из социјалне заштите и материјалном обезбеђењу грађана. Он прати социјалне потребе грађана на подручју општине, предлаже, развија и унапређује превентивне активности, пружа саветодавне услуге и стручну помоћ корисницима социјане заштите, подстиче, организује и координира добровољни хуманитарни рад у

области социјалне заштите. Област социјалне заштите регулисана је Законом о социјалној заштити и обезбеђењу социјалне сигурности грађана, Закон о финансијској подршци породица са децом. Поред наведених, Закон који је такође битан за област социјалне заштите је и породични Закон. Поменуте Законе у датој области прате подзакноски акти и то: правилницима, одлукама, уредбама Владе и одлукама и правилницима локалне самоуправе, којим је тачније подељена надлежност социјалне заштите између: републичког и локалног нивоа. Подела је извршена кроз систем установљених права, како на републичком тако и на локалном нивоу.

Права која грађанин може остварити а тичу се услуга социјалне заштите су:

- Право на једнократну помоћ,
- Право на новчану социјалну помоћ (НСП),
- Право на помоћ и негу другог лица,
- Право на смештај у установу социјалне заштите или другу породицу,
- Право на оспособљавање и рехабилитацију инвалидних особа,
- Право на помоћ у кући старим лицима,
- Право на усвојење деце, када се за то испуне услови,
- Право на старатељство,
- Помоћ у натури,
- Помоћ у исхрани
- Право на услуге социјалног рада,
- Право на бесплатан оброк и услуге у социјалној заштити су активности пружања подршке и помоћи грађанима и њиховим породицама ради побољшања, односно очувања квалитета живота, отклањање или ублажавање ризика неповољних животних околности, као и развоја потенцијала корисника за самосталан живот.

Локална самоуправа Пријепоље донела је одлуку о правима и услугама у социјалној заштити Општине Пријепоље (Службени гласник општине Пријепоље бр. 4/2011, Одлука о правима и услугама у социјалној заштити општине Пријепоље). Поред поменутих права општина ће финансирати и услуге:

- Помоћ у кући старим и инвалидним лицима
- Дневни центар за децу и младе са проблемима у понашању (ова услуга се реализовала до 01.06.2014. године. Услед мењања законских прописа уз очекивање појашњења на исто ова врста услуге се тренутно не спроводи)
- Социјално становање у заштићеним условима

Од посебне важности је стручно ангажовање Центра у домену породично-правне заштите, код породица у којима су поремећени породични односи, код деце без родитељског старања, код деце и омладине са поремећајима у понашању и на питањима малолетне деликвенције, затим код деце и омладине ометене у психо-физичком развоју, малолетне деце која ступају у брак, на питању старатељства и смештаја у породице и установе социјалне заштите. Статистика новијег датума показује да у свим категоријама и код малолетних и код пунолетних лица имамо пораст корисника социјалне заштите. Укупан број корисника на евиденцији Центра за социјални рад из Пријепоља током 2014. године био је 5.356, што је за 324 корисника више у односу на крај 2013. године када је било 5.032 корисника. Крајем сваке године одређен број предмета одлаже се у пасиву. На крају 2014.године одложено је 373 предмета, тако да је на дан 31.12.2014. број активних корисника 4.983.

Уочљив је раст деце из породица са поремећеним односима. Та појава је узрокована друштвеном кризом и конфузијом друштвених вредности, економском кризом, економским стањем породица чији чланови немају стални, легални посао, па се често одају деликвенцији и другим патолошким појавама. У циљу сузбијања учестале појаве малолетничке деликвенције, Центар за социјални рад је од 2009. године па до 01.06.2014 водио и дневни боравак за децу са поремећајима у понашању. Услед мењања законских прописа уз очекивање појашњења на исто ова врста услуге се тренутно не спроводи.

Изражено је повећање броја деце узраста од 1-17 година корисника социјалне заштите који су током 2014 године користили услуге Центра у укупном броју од 1.420 корисника, што је за 75 корисника више него у 2013. години када је било евидентирано 1.345 корисника. На евиденцији Центра за социјални рад Пријепоље у 2014. години било је укупно 570 деце чије су породице корисници новчане социјалне помоћи и других видова материјалних давања што представља највећи број у укупној структури деце корисника социјалне заштите.

На евиденцији Центра за социјални рад Пријепоље у 2014. години било је укупно 54 деце са проблемима у понашању од тога 39 у сукобу са законом и 15 са асоцијалним понашањем.

Укупан број социо-материјалноугрожених корисника који су током 2014. године остварили праванановчану социјалну помоћ је 2.091 корисника, а од тога право на новчану социјалну помоћ је остварило 693 корисника, односно 248 породица, док право на једнократну новчану помоћ је остварило 1.398 корисника.

Укупан број деце са инвалидитетом у 2014. години је 78 деце, а право на додатак за туђу негу и помоћ и право на увећани додатак за туђу негу и помоћ током 2014. године је остварило 48 деце.

Укупан број особа са инвалидитетом у 2014. години у старосној категорији младих, одраслих и страијих је 676 особа, а право на додатак за туђу негу и помоћ и право на увећани додатак за туђу негу и помоћ током 2014. године је остварило 363 особа.

Одлуком о правима и услугама из области социјалне заштите на територији општине Пријепоље реализује се услуга помоћ у кући старим и инвалидним особама. Ова услуга датира из 2007. године као пројектна активност, а овом Одлуком она је прешла у сталну услугу која се финансира делом из буџета општине, делом учешћа корисника и донацијом.

Оваква ванинституционална заштита старих и инвалидних подиже ниво квалитета живота циљне групе, ублажава се осећај изолованости, бескорисности старих, инвалидних, побољшава се мрежа социјалних контаката, смањује се притисак за смештајем у установе социјалне заштите.

Пружаоци услуга се запошљавају, добијају надокнаду, поправљају свој материјални положај и тако излазе из система социјалне заштите. Код пружаоца услуга ствара се осећај корисности, зато што и сами угрожени помажу другима који су још више угрожени.

Број корисника помоћи у кући закључно са 30.09.2015. године је 195 корисника, а број геронтодомаћица је 19.

Општина Пријепоље нема ни једну услугу која се тиче дневног боравка, а услугу за децу и младе у сукобу са законом до 01.06.2014. пружао је Центар за социјални рад Пријепоље кроз рад Дневног центра и радионице које су се у њему одвијале, а који је почео као пројектна активност 2009. године.

Ова услуга се развијала као пројектна активност и средства су обезбеђивана како од Министарства за рад запошљавање, борачка и социјална питања, буџета локалне самоуправе, тако и од предприступних фондова ЕУ.

Црвени крст основан 1912 године који обавља активности које су усмерене ка редовним хуманитарним активностима где функционише Народна кухиња и спроводе се програми доделе пакета хране, хигијене и сабирне хуманитарне акције. У оквиру Црвеног крста Пријепоље реализују се и традиционална акција добровољног давалаштва крви као и програм обуке прве помоћи у основним школама. Црвени крст Пријепоља има 21 организацију од чега чине 6 основних организација, 14 подружница и 1 актив.

Образовање

Образовни капацитети

Предшколско образовање

У општини Пријепоље постоји само једна установа предшколског образовања – Предшколска установа „Миша Цвијовић“ у чијем саставу се налазе 4 засебна објекта. То су објекти: „Наша радост“ у градском делу Пријепоља у улици Санџачких бригада, „Дуга“ у градском делу Пријепоља у Ћирковој улици, затим објекат „Маслачак“ у насељу Коловрат и објекат „Срце“ у насељу Бродарево. Поред поменутих 4 објекта предшколска установа спроводи програм и у основним школама „Свет Сава“ – Бостани, „Бошко Буха“ – Ивање, „Душан Томашевић Ћирко“ – Велика Жупа, „Михајло Баковић“- Сељашница, „Михајло Баковић“ - издвојено одељење Јабука, „Владимир Перић Валтер“ – издвојено одељење Залуг, „Светозар Марковић“ Бродарево – издвојено одељење Орашац.

Према подацима Предшколске установе „Миша Цвијовић“ из септембра 2015. године, у школску 2015/2016 годину у свим објектима установе укупно је уписано 674 деце. Од тога, 222 дете похађа припремни предшколски програм који је бесплатан у трајању од 4 часа, а 452 деце борави 9 часова и више.

У Предшколској установи „Миша Цвијовић“ запослено је укупно 86 радника од чега 73 на неодређено и 13 на одређено време.

Капацитети предшколских установасу недовољни да би на прави начин одговорили потребама становништва у Пријепољу.

Основно образовање

У општини Пријепоље постоји 9 основних школа од којих се једна бави музичким образовањем младих. Укупан број ученика уписаних у школску 2015/2016 годину у основним школама је 3.231. У оквиру 8 основних школа које функционишу на територији општине Пријепоље 3.073 ученика похађа редовне основне школе, док 158 ученика похађа основну музичку школу. Укупан број одељења у 8 редовних основних школа износи 173 одељења док су ученици основне музичке школе организовани и распоређени у укупно 9,2 класа. Осам од девет основних школа имају издвојена одељења и њих укупно има 24.

У прошлој години (2014/2015) основне школе је похађало 3.080 ученика, а ову (2015/2016) похађа 3.073 ученика, што значи да је мање у односу на прошлу годину за 7 ученика.

У Општини Пријепоље функционишу следеће основне школе:

- ОШ "Владимир Перић Валтер" Пријепоље са 4 издвојена одељења у местима Залуг, Душманићи, Кучин и Џурово;
- ОШ "Светозар Марковић" Бродарево са 9 издвојених одељења у местима Брајковац, Гостун, Завинограђе, Заступ, Ивезићи, Комаран, Матаруге, Поток и Слатина;
- ОШ "Бошко Буха" Ивање са 2 издвојена одељења у местима Дивци и Лучице;
- ОШ "10 октобар" Доње Бабине са 1 издвојеним одељењем у месту Горње Бабине;
- ОШ "Михајло Баковић" Сељашница са 2 издвојена одељења у местима Јабука и Карошеvine;
- ОШ "Душан Томашевић Ћирко" Велика Жупа са 1 издвојеним одељењем у месту Хрта;
- ОШ "Свети Сава" Бостани са 4 издвојена одељења у местима Аљиновићи, Каћево, Хисарџик и Ташево;
- ОШ "Милосав Стиковић" Коловрат са 1 издвојеним одељењем у Ратајској;
- Основна музичка школа Пријепоље са 2 издвојена одељења у суседним општинама Нова Варош и Прибој.

У 9 основних школа запослено је 465 радника, како наставног тако и ненаставног особља.

У општини функционише Специјална школа за децу са сметњама у развоју, у оквиру Основне школе „Владимир Перић Валтер“ Пријепоље.

Средње образовање

Поред пријепољске Гимназије, у општини постоје Економско-трговинска и Техничка школа. Укупан број ученика у средњим школама је 1.231, а укупан број одељења у свим средњим школама је 47. Пријепољска Гимназија је у школској 2015/16 години уписала укупно 392 ученика у 14 одељења, Средња Техничка школа је у 2015/16 години уписала 372 ученика у 17 одељења укупно, док је Средња Економска школа уписала укупно 467 ученика у 16 одељења. Школе се налазе у само у Пријепољу и немају издвојена одељења по околним местима.

У оквиру средњешколског образовања, поред природно-математичког и друштвено-језичког смера у Гимназији, постоји и 21 смер у Техничкој школи и 5 смерова у Економско-трговинској школи. Највеће интересовање је за опште смерове у Гимназији, док су у средњим стручним школама најинтересантнији смерови машински техничар за компјутерско конструисање и електротехничар енергетике у Техничкој школи и економски техничар и финансијски администратор у Економско-трговинској школи.

У Техничкој школи је укупно запослено 63 радника, како наставника тако и ваннаставног особља. У Економској школи је укупно ангажовано 60 радника, како наставника тако и ваннаставних радника. А у пријепољској Гимназији укупно је запослено 55 радника, како наставника тако и ваннаставног особља.

Спорт у општини Пријепоље

Послове везане за спорт у општини Пријепоље спроводи Спортски савез, који је основан 1992. године и регистрован као асоцијација спортских клубова, друштава и удружења. Савезом управља Скупштина, као највећи орган и управни одбор, као оперативно тело које спроводи одлуке Скупштине.

Чланови Спортског савеза су 28 спортских клубова и удружења. Тринаест спортских клубова се такмичи у лигама. Остали клубови и удружења своје активности обављају на разним турнирима и спортским манифестацијама.

У Пријепољу постоји 20 отворених спортских терена и 2 велика стадиона: Градски стадион Пријепоље и Фудбалски стадион "Росуље" Бродарево.

Поред стадиона, у Пријепољу постоји и 5 спортских сала од којих је највише у функцији сала градске Гимназије.

Пријепоље је домаћин и учесник две велике спортске манифестације и то: Интернационални Атлетски митинг и Међуопштинске спортске игре (МОСИ), које окупљају по неколико хиљада спортиста. У 2013. години општина Пријепоље била је домаћин МОСИ игара које је организовала и спровела.

Спортски савез учествује у организацији:

- 7 Спортских манифестација (Комаранска кошија; Скокови у воду-Меморијал "Пајо Потезица"; Првенство града у шаху; Параглајдинг куп "Драгослав Дивац"; Куп Пријепоља у риболову; Улични баскет „Ивана и Сајо“; Крос ученика)
- 16 Меморијалних турнира (Меморијални турнир "Чедо Радивојевић"; Меморијални турнир "Ферид Мезилџић-Фара"; Меморијални турнир "Миланко Пејовић"; Меморијални турнир "Танаско Бандука-Пићун"; Меморијални турнир "Срево Савковић"; Меморијални турнир "Предраг Зиндовић"; Меморијални турнир "Милан Парандиловић"; Меморијални турнир "Радомир Лале Морача"; Меморијални турнир "Васовић Небојша-Васке"; Меморијални турнир "Един Бајрамовић-Пинпил"; Меморијални турнир "Милош Кнежевић-Кнез"; Меморијални турнир "Михајло, Мишко Влаховић"; Меморијални турнир "Срдан Крповић"; Меморијални турнир "Синиша Васиљевић"; Меморијални турнир "Владимир Брашанац"; Меморијални турнир "Дамир Мехонић-Дацо")
- 5 позивних турнира у малом фудбалу (Летња Лига Бродарево; Сади - Камена гора; „3“ на „3 „ Залуг; Рамазански лига; Божићни турнир)

- 3 Републичке манифестације (Дан изазова; Спортске игре младих; Спорт у школе)

Омладинска политика

У општини Пријепоље у 2008. години основана је Канцеларија за младе уз подршку Министарства омладине и спорта.

Децентрализација циљева Националне стратегије за младе као и спровођење Закона о младима који дефинишу интерес бављења младима се спроводи формирањем мера, тела и процедура којима се успоставља амбијент могућег.

Дефинисањем приоритета развоја кроз израду локалне стратегије за младе у којој учествују представници заједнице из различитих сектора, дајући допринос својом експертизом и пољем рада које желе да унапреде кроз заједничке пројекте и програм

Локални акциони план за младе који је Скупштина општине Пријепоље усвојила у мају 2010. године, ставља локалну заједницу у позицију кооперанта и коменаџмента у активирању јавних служби, институција, удружења грађана, медија, бизнис сектора и неформалних група пријепољске заједнице. Уз ово организовано је и континуирано подизање капацитета у циљу бржег и ефикаснијег решавања проблема.

Канцеларија за младе је општинско тело задужено за спровођење циљева и интереса заједнице (дефинисане кроз у акционом плану) за популацију од 15 до 30 година, кроз бригу и подршку младих суграђана, изражене у стратешким документима.

Циљеви се спроводе кроз механизме координације заинтересованих страна на стварању услова спровођења развојних јавних политика према младима са развојним пројектима, програмима, сервисима и активностима усмерени на лични развој младих појединаца Пријепоља пратећи кровне локалне, националне стратешке документе и Закон о младима РС.

Такође Канцеларија за младе уступа, проналази и умрежава ресурсе за развој програма неформалних група, организација младих и организација за младе као и њихових личних капацитета.

Веб сајт: mladi.prijepolje.rs

Информисање

На територији општине Пријепоље постоји: једна локална ТВ станица (ТВ Форум) и две регионалне (ТВ Енигма и Регионална телевизија Нови Пазар).

Телевизија “Форум” активно прати дешавања у општини и шире, а гледаност је све већа. Активне су три радио станице (Радио 033, Енигма и Милешева) и једне локалне новине (Полимље).

Удружења грађана општине Пријепоље

У Пријепољу, регистровано је 89 удружења грађана које делују у разним областима (спорт, екологија, пољопривреда, туризам, итд.). Сарадња Општине са постојећим удружењима грађана је задовољавајућа.

Вандредне ситуације

У Пријеполу постоји Одељење за ванредне ситуације које је организовано у саставу Сектора за ванредне ситуације Министарства унутрашњих послова Републике Србије. Одељење за ванредне ситуације организационо се састоји из:

1. Одсека за превентивну заштиту,
2. Одсека за цивилну заштиту и управљање ризицима и
3. Ватрогасно спасилачке чете.

Одсек за превентиву бави се инспекцијским прегледом индустријских, јавних објеката у којима се окупља већи број људи и других објеката од значаја за локалну заједницу и Републику, у смислу предузимања превентивних мера заштите од пожара, како у наведеним објектима не би дошло до пожара или ако дође да последице буду минималне могуће. Затим прегледом техничке документације за изградњу нових објекта у смислу постојања мера заштите од пожара у истој предвиђених Законом и техничким прописима који регулишу ову област, као што и врше преглед новоизграђених објеката ради контроле да ли су у изграђеном објекту примењене мере заштите од пожара предвиђене техничком документацијом за изградњу објекта на коју је претходно одељење дало своју сагласност. Одсек одобрава локације за складиштење експлозивних материја, запаљивих течности и гасова, даје одобрење за набавку и превоз експлозивних материја и њихову употребу, и врши контролу превоза ових материја. Одсек врши увиђаје након настанка пожара и експлозија ради утврђивања узрока настанка пожара или експлозије. Осим ових врши и друге послове из надлежности МУП-а РС.

Одсек за цивилну заштиту и управљање ризицима у смислу Закона о ванредним ситуацијама спроводи програмирање и планирање мера и активности на заштити и спасавању; заштиту као скуп превентивних мера усмерених на јачање отпорности заједнице, отклањање могућих узрока угрожавања, смањење утицаја елементарних непогода, спречавање других несрећа и у случају да до њих дође умањење њихових последица; спасавање и пружање помоћи, под чиме се подразумевају оперативне активности које се предузимају у циљу спасавања људи, материјалних добара и животне средине; ублажавање и отклањање непосредних последица елементарних непогода и других несрећа, под чиме се подразумевају мере и активности које се предузимају ради успостављања неопходних услова за живот грађана на пострадалом подручју; организовање, опремање и оспособљавање снага заштите и спасавања; организовање опремање и оспособљавање државних органа, привредних друштава, других правних лица и предузетника за заштиту и спасавање; организовање оспособљавање грађана за личну, узајамну и колективну заштиту; пружање и тражење помоћи и сарадња са другим локалним заједницама и регионима; управљање и руковођење и координација субјектима и снагама система заштите и спасавања у ванредним ситуацијама.

Све ово се спроводи у непосредној сарадњи и учешћу локалне заједнице и општинског Штаба за ванредне ситуације.

Ватрогасно спасилачка чета врши гашење насталих пожара, спасавање настрадалих, имовине и материјалних добара у елементарним непогодама, техничко технолошким несрећама и другим ванредним ситуацијама и догађајима, спасавање угрожених лица материјалних добара и домаћих животиња угрожених поплавама, ангажује се у спасавању извлачењу и пружању прве помоћи настрадалим у саобраћајним незгодама, пружање помоћи и евакуацију немоћних и болесних лица из предела одсечених великим снежним падавинама, спасавање и извлачење утопљеника, спасавање лица са висина и дубина, укључује се у дејство снага за заштиту и спасавање у свим ванредним ситуацијама и врши друге послове и задатке из своје надлежности.

Територија општине Пријепоље угрожена је настанком ванредних ситуација услед свих могућих елементарних непогода као што су поплаве бујице, суша, високи снежни наноси, као и услед земљотреса, клизишта, техничко технолошких несрећа, неексплодираних убојних средстава, великих саобраћајних незгода како друмских тако и железничких, хемијских удеса, загађења воде и животне средине уопште, пожара на индустријским објектима у којим борави већи број лица, разарања или уништења објеката од виталног значаја за функционисање друштва као што су велике трафостанице, главни напојни далеководи, фабрике за прераду воде, телекомуникациона чворишта, објекти за снабдевање становништва храном и потроштинама и слично, као и пожара на великим шумским комплексима обзиром да је територија општине обрасла великим шумским комплексима четинарских и листопадних шума.

Из свега поменутог у наредном петогодишњем плану би било пожељно да се обрати пажња на област ванредних ситуација, како би ефикасније и ефективније могли одреаговати у датим ситуацијама.

III. ИНТЕРНА И ЕКСТЕРНА АНАЛИЗА КЉУЧНИХ ОБЛАСТИ (СВОТ АНАЛИЗА) ОПШТИНЕ ПРИЈЕПОЉЕ

Интерна и екстерна анализа је методолошки алат који је коришћен у циљу одређивања конкурентске позиције локалне заједнице. Она представља основу за одређивање стратешких циљева . СВОТ анализу чине четири саставна елемента – снаге , слабости , шансе и претње . Снаге и слабости су интерни елементи на које локална самоуправа не може да утиче. Наиме, евидентирање слабости служи као основа за квалитетно праћење развоја, тако што ће дефинисани стратешки циљеви указати на потребу и начин елиминисања тих слабости. Шансе и претње представљају екстерне елементе, односно елементе из спољашности на које неможемо да утичемо.

У општини Пријепоље идентификоване су 3 кључне области друштвено – економског развоја за које су израђене СВОТ анализе, а које представљају субјективизацију Социо – економске анализе општине:

- Економија и рурални развој
- Развој инфраструктуре и заштита животне средине
- Друштвени развој

Свака од ових области била је предмет посебне анализе Комисије за израду стратегије и за сваку од њих прецизно су утврђене снаге, слабости, шансе и претње.

СВОТ Анализа кључног питања 1: Економија и рурални развој

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> • Расположиви природни ресурси као фактор економског и руралног развоја (шуме, воде, природна богатства-туристички потецијали) • Чиста и незагађена животна средина • Постојање институционалног оквира за подршку привредном сектору (Одељење за ЛЕР, Локални центар за развој МСП, пословна удружења) • Постојање регионалне и локалне туристичке организације • Међусобно познавање и добра сарадња привредног сектора • Велики број предузећа и радњи • Значајни пољопривредни и туристички потенцијали • Развијен предузетнички дух • Постојање кластера текстилаца, пољопривредних и туристичких удружења • Велики број људи у дијаспори • Међусекторска сарадња • Значајан број људи који почиње да се бави агробизнисом • Велике површине засада под малином • Постојање расхладних капацитета • Велики број регистрованих пољопривредних газдинстава • Посвећеност општине финансирању пољопривреде кроз субвенције и суфинансирање пројеката • Квалитетна промоција Туристичке организације Пријепоље • Потенцијали за развој сеоског туризма • Постојање значајног броја заштићених природних добара • Постојање већег броја спелеолошких објеката • Постојање уређених планинарских и туристичких стаза • Разноврсна традиционална гастрономска понуда • Изграђеност спортских објеката • Изградња летишта за ултра лаке авионе у Ивању • Културно-историјско наслеђе • Квалитетни извори пијаће воде 	<ul style="list-style-type: none"> • Гранични прелази • Девастирано и неразвијено подручје • Недоступан простор и земљиште старих индустријских погона • Лоша приватизација појединих привредних субјеката • Неусклађеност образовног система са потребама приватног сектора и потреба у туризму • Недовољна квалификованост кадра по завршетку школе • Компликована и дуга процедура издавања дозвола • Спора и недовољно спремна администрација • Нерешени имовинско правни односи комплекса на Јабуци • Непостојање паркинг простора • Недостатак смештајних и угоститељских капацитета, а постојећи смештајни капацитети су некатегорисани и у лошем стању • Лоша путна и комунална инфраструктура у руралном подручју општине • Лоша квалификациона структура запослених и незапослених • Велики број незапослених • Недостатак уређених индустријских зона • Ретка насељеност брдско-планинског подручја • Недовољно развијена прерађивачка индустрија • Неповољна старосна структура сеоског становништва • Недостатак финансијских средстава за економски развој • Недовољна број противградних станица • Недовољан број стручних кадрова и организација • Непостојање принципа добре пољопривредне праксе код пољопривредника • Недовољна добра сарадња између пољопривредних удружења • Убразано смањење броја становника

• Богат шумски потенцијал • Биодиверзитет • Очувано нематеријално наслеђе • Постојање уређене индустријске зоне • Постојање основних планских докумената	• Недовољан узгој различитих пољопривредних култура • Недовољна информисаност грађанства у руралном подручју • Непостојање кластера у пољопривреди • Неповезаност угоститељства и туризма • Недостатак семенске производње • Непостојање ауто-пута • Неодржавање планинарско-туристичких стаза • Лоше водоснабдевање у руралном подручју • Лоша нисконапонска електрична мрежа • Лоша мобилна покривеност • Дивље депоније и неактивирање регионалне депоније „Бањица“ • Непостојање планске документације нижег реда и дивља градња • Лоша покривеност ТВ сигналом • Лоша покривеност интернетом • Непостојање дефинисаних туристичких производа • Неадекватан третман природних ресурса • Непостојање услова за бављење рецептивним туризмом • Непостојање Инфо центра и сувенирнице у граду • Недостатак стручних кадрова • Непознавање страних језика • Неповољна старосна структура • Непознавање информационих технологија • Недовољна обученост пружаоца услуга у туризму • Незаинтересованост за едукације и усавршавање пружаоца услуга у туризму • Наглашен индивидуализам и неспремност за сарадњу • Неразвијена пракса умрежавања свих актера у туризму • Несигурно и необезбеђено пољопривредно тржиште • Слаба међусекторска сарадња

Шансе

- Развој приватно јавног партнерства
- Дефинисање јединствене политике на локалном нивоу за подстицање и развој приватног предузетништва и привлачење страних инвестиција

Претње

- Непостојање политике регионалног развоја
- Неспремност и неразвијеност државних институција за локалне потребе
- Политички утицај на планирање и економски развој

- Повраћај имовина друштвених предузећа у власништво локалне самоуправе
- Субвенционисање кредита МСП од стране локалне самоуправе
- Формирање струковних удружења
- Јачање сарадње са дијаспором
- Побољшање сарадње НСЗ и приватног сектора
- Формирање бизнис инкубатора
- Развој прерађивачких капацитета кроз ИПАРД фондове
- Оснивање дирекције/агенције за развој општине Пријепоље
- Могућност привлачења средстава из фондова ЕУ
- Доступност националних фондова за подршку пољопривреди, туризму, производним и услужним делатностима МСП
- Развој хотелијерства
- Развој органске производње
- Брендирање и заштита локалних производа
- Инфраструктурна повезаност са суседним зељама
- Прекогранични пројекти
- Активирање аеродрома Поникве
- Изградња ауто-пута Београд-Подгорица
- Близина афирмисаних туристичких центара: Златибор, Жабљак...
- Формирање интегрисаног туристичког производа (Пријепоље, Нова Варош, Прибој, Сјеница)
- Интернационални омладински програми
- Прерастање локалних манифестација у регионалне и националне
- Инфраструктурни радови поводом обележавања 800 година манастира Милешева
- Сарадња са локалним, регионалним и националним институцијама
- Формирање саветодавне стручне пољопривредне службе
- Формирање пољопривредних задруга
- Јачање капацитета производње и прераде бобичастог и јагодичастог воћа
- Одсељавање стручног кадра
- Неповољна миграциона кретања становништва
- Лоше стање пруге Београд-Бар
- Нереализована фискална и имовинска децентрализација
- Неповољни кредити
- Напуштено обрадиво земљиште
- Недовољна видљивост на ЕУ тржити
- Конкуренција из земаља чланица ЕУ
- Већи ниво образовања код конкуренције
- Недовољна развијеност за развој туризма на националном и локалном нивоу
- Економска криза
- Удаљеност од планиране трасе ауто-пута
- Недовољна едукација и информисаност пољопривредника
- Ослањање на само једну пољопривредну културу

СВОТ Анализа кључног питања 2: Развој инфраструктуре и заштита животне средине

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> • Постојање путне и теретне железнице • Постојање путева првог и другог реда (М21, М8) • Добро развијена саобраћајна инфраструктура у централној зони • Добро развијена путна мрежа на подручју општине • Добро развијена водоводна инфраструктура у градским и приградским срединама • Добра комунална хигијена града и приградских насеља • Средња и ниско -напонска мрежа добро развијене • Канализациона мрежа развијена у градској и појединим приградским срединама • Добра покривеност високо напонском мрежом • Добра покривеност телефонском-фиксном мрежом • Дobar водни потенцијал • Добри потенцијали за коришћење обновљивих извора енергије (водни потенцијали, ветар, биомаса,...) • Традиционалне еколошке вредности • Велики проценат заштићених природних добара (проценат изнад европског просека) • Здрава животна средина • Непостојање прљаве технологије у индустрији • Регионална сарадња у области управљања отпадом • Урађена пројектно техничка документација за регионалну санитарну депонију Бањица • Постојање регионалног и локалног плана управљања отпадом • Постојање прерађивачких капацитета за израду биомасе • Потојање Студије о могућности коришћења биомасе за општину Пријепоље • Постојање планских докумената (Генерални план за пречишћавање отпадних вода и Генералног плана за водоснабдевање општине Пријепоље) • Пример добре праксе заштићених природних добара • Уређене зелене површине у граду • Постојање пројектно техничке документације за санацију и рекултивацију постојеће депоније Стањевине 	<ul style="list-style-type: none"> • Незадовољавајући степен изграђености водоводне и канализационе мреже у приградским и руралним подручјима укључујући одржавање и управљање потојећим • Непостоји двосмерно (резервно) напајање на високом напону 110 kw • Недостатак трафостанице 35/10 KW (Велика Жупа и Луке) • Недовољна разуђеност објеката 10/0,4 KW у сеоским подручјима • Стање електро енергетских објеката (средњенапонских и нисконапонских) је лоше због недовољно средстава за одржавање истих • Лоша покривеност мобилном телефонијом • Лоше стање општинских и некатегорисаних путева у приградским и руралним подручјима • Лоше стање пољских путева • Катастар путева и улица несређен због неукњижености путева и неизвршене експропријације • Постојећа пројектно – техничка документација несређена и неадекватна са актуелним законским прописима • Непостоји пројектно техничка документација за велики број инфраструктурних објеката • Непостојање сабирних колектора и система за пречишћавање отпадних вода • Нерешено питање паркинг простора • Нпостојање азила за псе • Незадовољавајућа регулација одвода површинских вода • Нерегулисани речни токови и мреже канала • Неизграђене обалоутврде на критичним местима и непостојање документације (Залуг, Бродарево, Шарампов итд.) • Недостатак гасоводне инфраструктуре • Недостатак хелиодрома и спортског аеродрома • Недовољан пролаз (висина) подвожњака за теретна возила (ватрогасна, комунална и друга возила...) • Недостатак простора за нову Индустријску зону • Недовољна техничка опремљеност јавних предузећа • Недовољан број стручног кадра у локалним јавним институцијама • Недостатак еколошке свести локалног становништва

- Неуређене обале река на територији општине
- Велики број дивљих депонија
- Постојање привремене депоније Стањевине на улазу у град
- Неспровођење Акционог плана који произилази из Локалног акционог плана управљања отпадом
- Недовољно едуковани грађани о значају животне средине као и недовољна ангажованост локалне заједнице на пољу едукације грађанства и промоције
- Лоша казнена политика при сектору животне средине
- Неразвијен цивилни сектор у области животне средине
- Недовољно ангажоване образовне институције у едукацији школске и предшколске популације у области заштите животне средине
- Не врши се наплата за коришћење канализационе мреже
- Неизграђен систем за пречишћавање отпадних вода
- Недовољно финансијских средстава за развој и одржавање инфраструктуре и заштиту животне средине
- Застарела пројектно техничка документација
- Нерегулисан речни ток реке Милешевке од Бране 2 до реке Милешевке

Шансе	Претње
<ul style="list-style-type: none"> • Доступност националних и међународних фондова у сврхе унапређења капиталне инфраструктуре и инфраструктурних пројеката заштите животне средине • Могућност коришћења обновљивих извора енергије • Погранични регион и могућност регионалне и међународне сарадње • Едукација и оспособљавање људи за писање, израду и реализацију пројеката • Мултиетничност и јака дијаспора као добра основа за улагање у комуналну инфраструктуру и на пољу заштите животне средине • Регионална повезаност у области заштите животне средине • Раст цена секундарних сировина • Успостављање система раздвајања отпади • Едукативни програми • Успостављање система грејања на биомасу • Активно укључивање медија у решавању проблема у области заштите животне средине 	<ul style="list-style-type: none"> • Недовољна подршка државе и све мање средстава код ресорних министарстава за подршку инфраструктуре • Лоша законска регулатива у запошљавању стручног кадра у јавним предузећима и установама • Опасност настанка великих шумских пожара на великим површинама • Неефикасна политика регионалног развоја • Обустава железничког саобраћаја због лошег стања железничке пруге • Велика удаљеност од ауто пута • Престанак електричног напајања целе општине због недостатка резервног напајања • Политичка и економска нестабилност • Слаба државна и међуопштинска сарадња градова и општина у сливу реке Лим • Неадекватна законска политика у области заштите животне средине • Непоштовање еколошких стандарда • Незаинтересованост кадрова у даљем стручном усавравању

• Спровођење јавних радова • Успостављање јавно – приватног партнерства у области заштите животне средине	• Пораст загађења животне средине

СВОТ Анализа кључног питања 3: Друштвени развој

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> • Квалитетни људски ресурси у здравству и социјалној заштити • Развијен систем здравствене заштите • Задовољавајући систем социјалне и дечије заштите – заступљеност различитих видова услуга • Добра техничка опремљеност у систему социјалне заштите • Постојање цивилног сектора у области социјалне заштите • Развијено удружење особа са развојним сметњама који располажу са задовољавајућом опремом за рад • Инклузивно образовање у предшколским и школским установама • Задовољавајући кадар у предшколском и школском образовању • Велики број високообразованог кадра у образовним институцијама • Постојање релативно доброг Дечијег вртића са издвојеним одељењима у насељима Коловрат и Бродарево • Постојање 9 основних школа од којих се једна бави музичким образовањем • Значајан број корисника услуга Дечијег вртића • Добра сарадња између музеја, школа, вртића и локалне самоуправе • Ефикасно коришћење обновљивих извора енергије у појединим установама, институцијама и школама • Талентована школска популација (велики број награда на такмичењима) • Постојање Фонда за финансирање младих и талентованих ученика и студената 	<ul style="list-style-type: none"> • Недовољан број стручног кадра и недовољно мотивисани постојећи кадрови • Недовољно савремена техничка опремљеност за пружање здравствених услуга на нивоу здравствене и социјалне заштите • Непостојање сопственог пословног простора у систему социјалне заштитеи неадекватан постојећи простор • Неадекватан простор у здравству – не испуњава законске прописе • Недостатак стратешких докумената за особе са инвалидитетом • Недостатак социјалних услуга за особе са инвалидитетом • Недостатак простора и објеката за организацију социјалних услуга и рад удружења • Недостатак праве базе о особама са инвалидитетом на подручју општине Пријепоље • Изражена неприступачност за особе са инвалидитетом и недостатак специјализованих возила за превоз • Неадекватно планирање и финансирање потреба ОСИ и њихових организација • Изражене предрасуде о особама са инвалидитетом • Мали одзив послодаваца за запослењеособа са инвалидитетом • Лош систем грејања и лоша столарија у здравству • Недовољна укљученост маргинализованих група у друштвени и јавни живот

- Постојање омладинског сервиса – Канцеларија за младе и активизам младих
- Развијен систем културних институција – Музеј, Дом културе, Библиотека
- Обиман и квалитетан фонд књига у библиотеци
- Квалитетан садржај активности Библиотеке, Дома културе и Музеја
- Постојање бројних културних делатности, јавних и спортско-рекреативних манифестација
- Постојање мобилне библиотеке -"Инфобус"
- Богато културно-историјско наслеђе
- Постојање спортског савеза
- Велики број спортских клубова
- Велики број регистрованих НВО
- Поједностављена процедура регистрација НВО
- Постојање примера добре праксе у раду НВО
- Мултиетничка средина – развијен степен толеранције
- Недовољна повезаност између организација, институција, локалне самоуправе и других ресурса на пољу унапређења друштвене бриге о здрављу и социјалној заштити
- Недостатак локалних секторских стратегија
- Недовољна реализација усвојених планова (стратегије и акционих планова)
- Недовољно децентрализоване услуге и сервиси
- Просторни капацитети предшколске установе су недовољни да би на прави начин одговорили потребама становништва у Пријепољу
- Зграде школских установа су неуређене (фасада, столарија...)
- Недовољан број спортских објеката
- Недовољна савремена техничка опремљеност институција школа
- Неусклађеност образовних програма на нивоу средњег образовања са потребама тржишта (програми преквалификације и доквалификације)
- Недовољна могућност стицања праксе (програми стручне праксе су недовољни)
- Непостојање система планирања код увођења нових образовних програма и школа у систем школства у општини Пријепоље
- Непостојање система / услуге продуженог борава деце у школама
- Смањен број деце у школама и предшколским установама
- Непостојање адекватне базе података о успешним студентима из Пријепоља који живе у иностранству
- Недовољна сарадња са организацијама цивилног друштва у побољшању услова школовања и организовању различитих активности и/или програма у простору школе
- Велики број незапослених лица са високом и вишим школом
- Недостатак адекватног простора за матичну библиотеку
- Непостојање градског базена
- Неразвијен систем дигитализације завичајне грађе
- Неусмереност цивилних организација у спровођењу постојећих стратешких докумената
- Нерешен проблем грејања у згради Дома

	<p>културе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Лоша електро инсталација у Дому културе • Непостојање пројектно – техничке документације реконструкције зграде Дома културе • Недовољно финансијских средстава за подршку реализације стручних програма на пољу друштвеног развоја • Неистражено и недовољно коришћено културно благо • Недовољна сарадња на одређеним пројектима између институција културе • Недовољна повезаност удружења • Преовладајују лични интереси у појединим НВО • Велики број неактивних НВО • Недовољно стручан кадар у НВО • Слаба сарадња НВО са бизнис сектором • Недовољно активности у свим друштвеним пољима у руралном подручју • Недовољно познавање процедуре припреме и реализације пројеката • Недовољна и нејасна профилисаност НВО • Немогућност коофинансирања пројеката НВО сектора • Недовољно јасно дефинисани критеријуми у конкурсима за НВО
Шансе	Претње
<ul style="list-style-type: none"> • Боље коришћење расположивих средстава ЕУ и националних фондова • Могућност коришћења средстава ресорних Министарстава у складу са критеријумима • Повећана едукација кадрова и упознавање са савременим системима управљања и примена стандарда • Израда и усвајање стратешких планова • Мултиетничност и јака дијаспора као добра основа и могућност подршке друштвеном развоју • Програми/акције вршњачке психо-социјалне заштите у сарадњи са школама и Центром за социјални рад • Побољшање системске бриге о младима • Константан рад на унапређивању професионалног рада запослених у образовању • Отварање установа високог и/или вишег образовања у општини • Рационализација коришћења електричне 	<ul style="list-style-type: none"> • Политичка и економска нестабилност • Централизовано одлучивање • Политички утицај на планирање и развој • Одсељавање стручног кадра • Компликовна и тешко примењива законска регулатива за јавне набавке • Удаљеност од аутопута • Укидање средстава од стране ЕУ • Недовољна заинтересованост стручног кадра за развој услуга на локалу • Утицај политике на рад НВО сектора

енергије у установама основних и средњих школа и установама предшколског образовања

- Међуопштинска и прекогранична сарадња
- Бесплатни програми обуке за писање пројеката
- Заједничка онлајн платформа за планирање и менаџмент пројеката између организација и институција
- Израда стратегије спорта на локалном нивоу
- Погранични регион
- Израда стратегије руралног развоја
- Едукација НВО сектора
- Укључивање цивилног сектора у доношењу одлука
- Формирање општинског Саветодавног тела за особе са инвалидитетом
- Недостатак стручног кадра за рад са децом у програму инклузивног образовања (педагошки асистенти)

IV ВИЗИЈА И МИСИЈА ОПШТИНЕ ПРИЈЕПОЉЕ

Визија Општине Пријепоље

Општина Пријепоље јемодерна и ефикасна локална самоуправа која следи европске трендове, са конкурентном привредом, препознатљивом пољопривредном производњом, очуваном животном средином, богатом културном и туристичком понудом, општина која све своје активности спроводи у сарадњи са грађанима, цивилним и пословним сектором.

Мисија Општине Пријепоље

Ради побољшања квалитета живота грађана и изградње средине која преузима одговорност за одрживи развој заједнице, Општина Пријепоље ће успостављати механизме за јасно дефинисање и проверу развојних потреба заједнице, континуирано ће унапређивати инфраструктурне, организационе, људске и финансијске ресурсе, развијати мрежу ефикасних и одрживих институционалних и ван институционалних услуга заснованих на развојним потребама заједнице, изграђивати и стално јачати партнерство јавног, приватног и цивилног сектора те континуирано подстицати активноучешће грађана у процесу планирања и имплементације општинских развојних пројеката.

V ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ОПШТИНЕ ПРИЈЕПОЉЕ

ОПШТИ ЦИЉ 1: ЕКОНОМСКИ И РУРАЛНИ РАЗВОЈ Створен повољан амбијент за развој предузетништва, пољопривреде, туризма, привлачење нових инвестиција, повећање запослености и јачање конкурентности привреде	
ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ:	
1.1. Развој малих и средњих предузећа и радњи и стварање услова за унапређење пословног амбијента	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Подршка развоју малим и средњим предузећима и предузетницима кроз давање пословних информација и савета, подршка у спровођењу и конкурисању код програма за развој предузетништва у оквиру постојећих органа на локалном нивоу; ▪ Стварање услова за уравнотежен просторни развој индустрије као један од сегмената за унапређење животног стандарда у урбаној и руралној средини; ▪ Укључивање општине Пријеполје у мрежу индустријских центара на различитим нивоима - локалном, регионалном, националном и интернационалном; ▪ Развој индустријских зона и бизнис инкубатора на еколошки одрживим и привлачним локацијама за инвеститоре; ▪ Поједностављење и стандардизација процедуре добијања свих потребних дозвола за рад и регистрације, као и стимулативна, јасна и прегледна регулатива у интересу општине, иностраних и домаћих инвеститора; ▪ Обезбеђивање пословних локација за нове намене у раније коришћеним индустријским и привредним погонима; ▪ Адекватна инфраструктурна, енергетска, саобраћајна и комунална опремљеност свих важних развојних локација у складу са потребама општине; ▪ Реализација урбанистичких планова; ▪ Стварање услова за запошљавање, као један од најзначајнијих показатеља економског и социјалног развоја ▪ Подстицање процеса удруживања МСПП -јачање капацитета постојећих као и подстицање формирања нових струковних привредних удружења и кластера ▪ Унапређење конкурентности МСПП на регионалном, националном и интернационалном нивоу ▪ Подстицај и развој омладинског и женског предузетништва ▪ Подршка развоју почетничких (старт-ап) бизниса
1.2. Развој пољопривреде	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Повећање продуктивности и конкурентности пољопривредног сектора кроз коришћење људског

	<p>потенцијала;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Унапређење технологије и квалитета примарне пољопривредне производње; ▪ Производња лековитог биља, цвећа и украсног биља; ▪ Успостављање пољопривредних удружења и стимулисање задружног облика сарадње ради боље промоције и пласмана и развоја погона примарне прераде; ▪ Унапређење конкурентног прехранбеног сектора модернизацијом прехранбене индустрије кроз увођење нових технологија и стандарда квалитета, ▪ Боље повезивање прехранбеног сектора са примарном пољопривредном производњом и развој нових прерађивачких капацитета заснованих на расположивим сировинама и у складу са захтевима тржишта; ▪ Очување и заштита природних ресурса (земљишни ресурси, воде и пољопривредни предели); ▪ Пружање подршке у изградњи нових и унапређењу постојећих система наводњавања и одводњавања, са циљем успостављања стабилне пољопривредне производње у области воћарства, ратарства и повртарства; ▪ Мере подршке кроз субвенционисање пољопривредне производње; ▪ Доношење и реализација Годишњег програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта на територији општине Пријепоље. ▪ Смањење површина напушеног обрадивог земљишта
<p>1.3. Развој туризма</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Реконструкција, уређење и активирање очуваних целина и јачање привредно-комуникацијских веза Пријепоља и других туристичких центара у окружењу (Златибор, Златар..) ради стварања заједничке понуде регионалног туризма (природни локалитети, традиција, кухиња, пољопривредне активности и занати, обичаји, светковине, манифестације); ▪ Јачање компаративних предности општине Пријепоље унапређивањем квалитета природних потенцијала (реке, културно-историјски садржаји и др.) за стварање додатне понуде најразноврснијих облика рекреативних активности: рафтинг, сплаварење, лов, риболов, школе спортова, и сл.; ▪ Усмеравање развоја нових туристичко-спортских активности ка рационалном коришћењу природних ресурса (река, историјских локалитета) уз максималну примену критеријума за заштиту и очување природе, природне и културне баштине и животне средине; ▪ Предузимање мера за развој и брендирање кључних туристичких производа Пријепоља;

- Дефинисање нове маркетиншке стратегије засноване на јединственом, квалитетном и конкурентном туристичком производу који обједињује компаративне предности Пријепоља (природа, историја и култура, традиција, идеје, амбијент, начин живота и др.);
- Промоција туристичког производа путем савремених видова презентације, маркетинга и продаје уз коришћење информационих и комуникационих технологија;
- Подстицање и унапређивање сарадње јавног и приватног сектора у циљу финансирања и заједничке реализације туристичких планова и програма у складу са законском регулативом (општинска власт, туроператори, туристичка организација, агенције, хотели, заинтересовани финансијери, европски фондови и др.);
- Категоризација Пријепоља као туристичког места и уз сагласност надлежног министарства, прописивање обавезе плаћања туристичке накнаде за обављање делатности на територији туристичког места – Пријепоља;
- Боља комуникација и координација кроз сарадњу надлежних органа општина, региона и републике у области туризма.

ОПШТИ ЦИЉ 2: РАЗВОЈ ИНФРАСТРУКТУРЕ И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНА

Унапређење и заштита животне средине и развој саобраћајне и комуналне инфраструктуре у складу са капацитетима животне средине и пратеће инфраструктуре

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ:

2.1. Ревидирање постојеће просторно планске и техничке документације и израда недостајуће

- Преузимање мера да се постојећа просторно планска и техничка документација општине Пријепоље прилагоди новим законским актима и уредбама;
- Израда недостајуће просторно планске и техничке документације општине Пријепоље;

2.2. Унапређење и развој комуналне и саобраћајне инфраструктуре у градском и приградском подручју

- Побољшање комуналне и саобраћајне инфраструктуре у циљу унапређења услова становања, привредних активности и рекреације у градском и приградском подручју;
- Подизање квалитета услуга водоснабдевања кроз изградњу нових водоводних система и унапређивање постојећих система посебно смањивањем губитака у систему у приградским подручјима;
- Предузимање мера у изградњи и набавци сабирних

	<p>колектора и система за пречишћавање отпадних вода;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Подизање квалитета канализационих услуга кроз изградњу нових канализационих система и унапређивање постојећих система; ▪ Побољшање путне мреже у приградском подручју; ▪ Подстицање уређења и изградње улица, зелених површина и паркова у градском и приградском подручју; ▪ Решавање питања паркинг простора у градском подручју;
2.3. Унапређење и развој комуналне и саобраћајне инфраструктуре у руралном подручју	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Подизање квалитета услуга водоснабдевања кроз изградњу нових водоводних система и унапређивање постојећих система посебно смањивањем губитака у систему у руралном подручју; ▪ Подизање квалитета канализационих услуга кроз изградњу нових канализационих система и унапређивање постојећих система у руралним подручјима; ▪ Уређење општинских и некатегорисаних путева у руралним подручјима;
2.4. Побољшање процеса заштите животне средине и управљање отпадом	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Предузимање мера на уклањању привремене депоније Стањевине ▪ Предузимање мера на санацији постојећих депонија и одлагалишта чврстог комуналног отпада ▪ Предузимање мера на санацији дивљих депонија у приобаљу рекеа Лим, Милешевка и Селашница ▪ Информисање јавности о значају прихватних центара за сакупљање рециклажног отпада ▪ Предузимање мера на очувању постојећих природних вредности, одрживе природе и животне средине ▪ Предузимање мера на превентивној заштити од загађивања (системска праћења – мониторинг квалитета ваздуха, воде, земљишта и нивоа буке; ▪ Едукација грађана општине Пријепоље о унапређењу и очувању животне средине ▪ Предузимање мера и спровођење активности дефинисаних у Локалном плану управљања отпадом ▪ Предузимање мера у циљу решавања проблема са псима луталицама у општини Пријепоље;
2.5. Унапређење система одбране од поплава, пожара и других елементарних непогода ради остваривања безбедности грађана	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Предузимање мера на смањивању ризика од катастрофа (побољшање методе за прогностичке процене и креирање социо-економске анализе вишеструких ризика); ▪ Идентификација, процењивање, праћење ризика и успостављање ефикаснијег система за узбуњивање; ▪ Предузимање мера за случај катастрофе ради хитног реаговања на свим нивоима (успостављање унапређене и ефикасне координације и оперативне сарадње свих субјеката на локалу, побољшати регионалну и

општине Пријепоље	међународну координацију и оперативну сарадњу праћењем стања, разменом информација и заједничком обуком јединица интегрисаног система заштите и спашавања)
2.6. Унапређење и развој енергетске инфраструктуре	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Унапређење енергетске ефикасности јавне расвете ▪ Унапређење система грејања јавних институција у циљу преласка грејања на биомасу ▪ Подршка изградњи нове и ревитализација постојеће електро инфраструктуре у јавним институцијама; ▪ Развој и примена обновљивих извора енергије; ▪ Развој система за снабдевање гасом;

ОПШТИ ЦИЉ 3: ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ Унапређење постојећих институција из области просвете, здравства, социјалне заштите, културе, спортске културе, цивилног сектора и локалне самоуправе	
ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ:	
3.1. Унапређење система образовања (основно , средње и прешколоско)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Доступност и уједначеност услова и квалитета обавезног образовања за сву децу; ▪ Стална подршка инклузивном образовању и укључивању деце из осетљивих и друштвено маргинализованих група у редован систем образовања; ▪ Даљи рад на превенцији насиља у школама; ▪ Усклађивање образованих програма на нивоу средњег образовања кроз програме преквалификације и доквалификације ▪ Успостављање сталне подршке програму стручне праксе ▪ Константан рад на унапређивању професионалног рада запослених у образовању ▪ Решавање проблема квалитета наставе и опремљености у основним и средњим школама у граду и градским насељима на подручју општине Пријепоље; ▪ Успостављање новог сервиса/услуге продуженог боравка у школама ▪ Остварење сарадње са организацијама цивилног друштва у циљу побољшања услова школовања и организовања различитих активности и/или програма неформалног образовања; ▪ Унапређење и ширење постојећих и формирање нових спортских сала и терена намењених деци и јавних површина и простора по мери детета; ▪ Повећање смештајних капацитета у дечијим вртићима у општини Пријепоље, ▪ Развој различитих облика рада у складу са потребама и

	интересовањима - бeбисервис, клубови, радионице, играонице и сл;
3.2. Унапређење система социјалне заштите	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Јачање институционалних капацитета, модернизација инфраструктуре и опреме за пружање социјалних услуга на територији општине Пријепоље; ▪ Ширење различитих облика подршке и партнерска сарадња са организацијама цивилног друштва у организовању социјалних услуга; ▪ Подстицање неинституционализованих облика социјалне заштите; ▪ Укљученост маргинализованих група у друштвени и јавни живот; ▪ Повезаност између организација, институција, локалне самоуправе и других ресурса на пољу унапређења друштвене бриге о социјалној заштити; ▪ Давање подршке организовању различитих врста дневног боравка у локалној заједници (за децу са посебним потребама, за старија лица, лица са инвалидитетом и сл.); ▪ Дефинисање и изградња минимума стандарда социјалних услуга и ефикасан систем супервизије и инспекције;
3.3. Унапређење система здравствене заштите	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Потпуно обухватање, доступност и постизање уједначених услова и квалитета обавезне бриге о здрављу грађана на нивоу здравствене заштите у општини Пријепоље; ▪ Мобилизација свих организација, институција, локалне самоуправе и других ресурса на пољу унапређења друштвене бриге о здрављу; ▪ Јачање институционалних капацитета, модернизација инфраструктуре и опреме за пружање здравствених услуга на сва три нивоа здравствене заштите; ▪ Јачање акција за здравље заједнице и стварање услова за примену принципа очувања и унапређења здравља; ▪ Успостављање континуиране међусекторске сарадње здравствених установа и осталих учесника у области јавног здравља у доношењу и доследном спровођењу програма и пројеката из области јавног здравља; ▪ Континуирано праћење здравственог стања и здравствених потреба грађана Пријепоља у циљу доношења адекватних програма здравствене заштите и сагледавања ефеката њихове примене; ▪ Очување и унапређивање здравља жена; ▪ Унапређење сарадње и координације између јавног, цивилног и приватног сектора и развијање интердисциплинарног приступа у очувању и унапређењу здравља; ▪ Подршка развоју и унапређењу традиционалне медицине; ▪ Унапређивање финансијске одрживости здравственог система;

3.4. Развој културе кроз побољшање инфраструктуре и унапређење сарадње	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Подршка развоју програма за подизање свести локалне заједнице о вредности културне баштине као фактора квалитетнијег живота ▪ Подизање нивоа опремљености објеката културе ▪ Јачање институционалних капацитета, модернизација културне инфраструктуре и опреме ▪ Подршка развоју и унапређењу културне сарадње у земљи и иностранству ▪ Унапређење сарадње и координације између самих институција културе и њихова сарадња са удружењима грађана на територији општине Пријепоље ▪ Предузимање мера на спровођењу културних активности у руралном подручју општине Пријепоље
3.5. Унапређење услова за развој спорта и рада омладине	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Подршка изградњи нових и санација постојећих спортских објеката и терена ▪ Подршка програмима који афирмишу здрав стил живота омладине ▪ Промовисање позитивних вредности везаних за слободно време младих и омладине ▪ Развијање партнерства са локалном самоуправом и локалним институцијама и стварање система мотивације омладине да активно учествују у друштвеном развоју општине Пријепоље ▪ Јачање капацитета постојећих и подршка оснивању нових омладинских удружења и удружења која се баве питањима младих ▪ Предузимање мера на спровођењу активности локалних институција, јавног и цивилног сектора на побољшању квалитета, разноврсности и доступности спортских дешавања за младе ▪ Предузимање мера на спровођењу активностивезаних за рад одмладине и спортских дешавања у руралном подручју општине Пријепоље
3.6. Побољшање услова за рад цивилног сектора	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Подршка јачању капацитета за рад Црвеног крста кроз побољшање услова за рад и помоћ грађанима лошег материјалног статуса ▪ Унапређење сарадње и координације између институција локалне самоуправе и њихова сарадња са цивилним сектором на територији општине Пријепоље ▪ Подршка јачању капацитета за рад цивилног сектора кроз организовање специјализованих обука ▪ Промовисање рада цивилног сектора у руралном подручју општине Пријепоље
3.7 Подизање капацитета локалне самоуправе	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Подршка техничком опремању и едукацијама запослених у локалној самоуправи ▪ Предузимање мера на повећању ефикасности рада

локалне самоуправе

- Унапређење организационе структуре локалне самоуправе
- Унапређивање модела управљања локалном самоуправом
- Предузимање административних и техничких могућности за ефикасно планирање и реализацију буџета
- Унапређивање, усавршавање и технолошко оспособљавање информационог система и система електронске управе у локалној самоуправи
- Унапређење сарадње са другим општинама и градовима на територији Републике Србије, министарствима, надлежним институцијама система Републике Србије и програмским институцијама/организацијама који подржавају и финансирају друштвени и економски развој.
- Веће укључивање грађана у процес одлучивања о проблемима и развоју, као суштинских актера општине Пријепоље
- Промовисање и развој сарадње општине Пријепоља са другим општинама и градовима из иностранства

VI ПРОЈЕКТИ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ ПРИЈЕПОЉЕ (ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ)

- Пројекти развоја (табеларни приказ)

ОПШТИ ЦИЉ 1: ЕКОНОМСКИ И РУРАЛНИ РАЗВОЈ	
ПОСЕБАН ЦИЉ 1.1.Развој малих и средњих предузећа и радњи и стварање услова за унапређење пословног амбијента	
Пројекат 1.1.1	Израда студије о могућности изградње Индустријске зоне 2
Пројекат 1.1.2	Организовање обука за незапослена лица за започињање сопственог бизниса
Пројекат 1.1.3	Пружање саветодавне и стручне подршке постојећим малим и средњим предузећима и почетницима у бизнису
Пројекат 1.1.4	Креирање општинског фонда за субвенционисање кредита малим и средњим предузећима у развоју и почетницима у бизнису
Пројекат 1.1.5	Отварања јединственог шалтера за потребе привлачења страних инвестиција
Пројекат 1.1.6	Унапређење сарадње привредних субјеката општине Пријепоље са привредницима из дијаспоре
Пројекат 1.1.7	Израда дигитализоване базе података привредника из дијаспоре
Пројекат 1.1.8	Креирање манифестације Сајам привредника из Пријепоља и дијаспоре
Пројекат 1.1.9	Оснивање Дирекције/агенције за развој општине Пријепоље
Пројекат 1.1.10	Унапређење капацитета и рада Кластера текстилаца Пријепоље
Пројекат 1.1.11	Унапређење капацитета и рада осталих привредних удружења (угоститељско туристичко удружење , Клуб привредника ...)

Пројекат 1.1.12	Промоција привредних потенцијала кроз израду промотивних и информативних материјала
Пројекат 1.1.13.	Промоција привредних потенцијала општине Пријепоље на различитим манифестацијама
Пројекат 1.1.14.	Изградња и уређење Индустијске зоне 2
Пројекат 1.1.15.	Спровођење програма и мера активне политике запошљавања
ПОСЕБАН ЦИЉ 1.2:Развој пољопривреде	
Пројекат 1.2.1	Подршка мини фармама у узгоју млечних фарми од 1-20 грла
Пројекат 1.2.2	Подршка мини фармама у узгоју оваца од 1-50 грла
Пројекат 1.2.3	Подршка мини фармама у узгоју коза од 1-50 грла
Пројекат 1.2.4	Подршка опремању штала за крупну и ситну стоку
Пројекат 1.2.5.	Подршка опремању и набавци механизације пољопривредним газдинствима преко 20 грла крава, 150 оваца, 150 коза
Пројекат 1.2.6.	Подршка пројектима опремања и изградње складишних капацитета и набавке механизације за пољ. газдинства преко 2 ха јагодичастог и 5 ха осталог воћа
Пројекат 1.2.7.	Формирање кластера произвођача поврћа, воћа, ратарских култура, јагодичастог воћа, сточарства, ратарства и сл.
Пројекат 1.2.8.	Узгој и унапређење сертифициваног матичног засада јагодичастог воћа
Пројекат 1.2.9.	Унапређење производње јагодичастог воћа
Пројекат 1.2.10.	Унапређење производње повртарства
Пројекат 1.2.11.	Подршка развоју органске производње
Пројекат 1.2.12.	Подршка развоју руралне економије и економских активности на селу кроз давање подстицаја
Пројекат 1.2.13.	Подршка пољопривредним газдинства кроз давање стручне и саветодаве подршке
Пројекат 1.2.14.	Подршка кроз подстицаје за одгајивачке програме ради остваривања одгајивачких циљева у сточарству
Пројекат 1.2.15.	Израда стратегије руралног развоја
Пројекат 1.2.16.	Набавка и инсталирање малих метеоролошких станица за подршку воћарима, ратарима и повртарима
Пројекат 1.2.17.	Израда пројектне документације и извођење радова на успостављању станица за против градну заштиту
Пројекат 1.2.18.	Помоћ постојећим удружењима и газдинствима у циљу унапређења производње и промоције производа
Пројекат 1.2.19.	Едукација пољопривредних произвођача и стандардизација органске производње – HALAL, HACCP, GLOBALGAP
Пројекат 1.2.20.	Успостављање система наводњавања за интензивнију производњу воћа - малина, јагода, шљива, јабука
Пројекат 1.2.21.	Подршка у набавци неопходне механизације и едукација произвођача за интензивирање воћарске производње малине, јагоде, шљиве, јабуке
Пројекат 1.2.22.	Подршка у изградњи прерађивачких капацитета за воће и поврће
Пројекат 1.2.23.	Подршка у изградњи прерађивачких капацитета за месо
Пројекат 1.2.24.	Израда пројектно техничке документације и извођење радова на изградњи зелене пијаце
Пројекат 1.2.25.	Санација постојећих сточних пијаца
Пројекат 1.2.26.	Набавка и испорука матичног стада за регистрована пољопривредна домаћинства
Пројекат 1.2.27.	Побољшање расног састава домаћих животиња – набавка приплодног и семенског материјала

Пројекат 1.2.28.	Организација и одржавање пољопривредних манифестација
Пројекат 1.2.29.	Подршка у набавци савремених пластеника
Пројекат 1.2.30.	Израда пројектно техничке документације за изградњу система за наводњавање Параћи-Миоска
Пројекат 1.2.31.	Изградња система за наводњавање Параћи-Миоска
ПОСЕБАН ЦИЉ 1.3: Развој туризма	
Пројекат 1.3.1	Успостављање еколошког кампа на Јабучи и Каменој Гори
Пројекат 1.3.2	Изградња два моста на путу Сопотница-Водице на реци Сопотници
Пројекат 1.3.3	Обележавање и одржавање туристичко-планинарских стаза и израда сигнализације и инфо-табли
Пројекат 1.3.4	Обнова воденица у Гостуну , Сопотници и Миоској
Пројекат 1.3.5	Обнова пастирских колиба на Јадовнику
Пројекат 1.3.6	Санација и модернизација пута према Петњи
Пројекат 1.3.7	Санација и модернизација пута ка Каменој Гори
Пројекат 1.3.8	Израда пројектно техничке документације и извођење радова на изградњи ловачког дома и уређењу ловишта на реверима у МЗ Орашац
Пројекат 1.3.9	Израда студије истраживања природних ресурса на Петањском кршу (Куртова јама и Петањске пећине)
Пројекат 1.3.10	Уређење Куртове Јаме
Пројекат 1.3.11	Израда пројектно техничке документације санације и уређења прилазне стазе за град Милешевац - Хисарџик
Пројекат 1.3.12	Санације и уређења прилазне стазе за град Милешевац - Хисарџик
Пројекат 1.3.13	Санација и уређење прилазне стазе до пећинских испосница у подножју града Милешевца - Хисарџик
Пројекат 1.3.14	Туристичка манифестација "Дан хељде"

ОПШТИ ЦИЉ 2: РАЗВОЈ ИНФРАСТРУКТУРЕ И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНА	
ПОСЕБАН ЦИЉ 2.1. Ревидирање постојеће просторно планске и техничке документације и израда недостајуће	
Пројекат 2.1.1	Израда главног пројекта колектора (Ивање, Велика Жупа, Град Љупча) и фабрике за пречишћавање отпадних вода
Пројекат 2.1.2	Реализација главног пројекта колектора (Ивање, Велика Жупа, Град Љупча) и фабрике за пречишћавање отпадних вода
Пројекат 2.1.3	Израда планова детаљне регулације за Камену Гору, Милаковиће, Сопотницу, Јабуку и Орашац
Пројекат 2.1.4	Израда пројектне документације за реализацију пројекта колектора отпадних вода и фабрика за пречишћавање отпадних вода за Бродарево
Пројекат 2.1.5	Завршетак постојећег пројекта и наставак канализације Бродарево 2
Пројекат 2.1.6	Израда пројектно техничке документације за другу фазу водоснабдевања Пријепоља
Пројекат 2.1.7	Израда пројекта изградње обалоутврда на реци Милешевки и изградња бисиклистичких и пешачких стаза (од града до Манастира Милешево)
Пројекат 2.1.8	Израда студије изводљивости за изградњу подземне гараже испод градске

	пијаце
Пројекат 2.1.9	Израда и реализација пројектно техничке документације о заштити потребних локација у оквиру зона санитарне заштите изворишта за водоснабдевање и обезбеђења сигурности и стабилности каптажа.
Пројекат 2.1.10	Израда и реализација пројектно техничке документације за доградњу нове коморе у Резервоару “Пушина” и са новим одводом до моста у Вакуфу и са претходним геофизичким истраживањем локације
Пројекат 2.1.11	Израда и реализација пројектно техничке документације за одређивање микролокације и изградњу новог резервоара за насеља Залуг, Пурића Поток, Хашимбеговића Поље и Шеховића поље, са изградњом доводног и одводног цевовода и са претходним геофизичким истраживањем локације
Пројекат 2.1.12	Израда пројектно техничке документације за реконструкцију магистралног довода сирове воде на деоници од хидроцентрале Сељашница до Постројења за пречишћавање чисте воде са предвиђеном фазном реализацијом на деоницама проласка кроз насеља
Пројекат 2.1.13	Израда и реализација пројектно техничке документације за реконструкцију магистралног водовода на деоници од укрштања постојећег водовода са реком Сељашницом (насеље Котањска) до моста на реци Лим код Железничке станице са предвиђеном фазном реализацијом
Пројекат 2.1.14	Израда и реализација пројектно техничке документације за изградњу водовода за насеље између пута за школу и реке Лим у Ивању
Пројекат 2.1.15	Израда и фазна реализација пројектно техничке документације за формирање II висинске зоне водоснабдевања из јавног водовода
Пројекат 2.1.16	Израда пројектно-техничке документације за уређење и коришћење Пурића потока
Пројекат 2.1.17	Израда техничке документације за уређење шетачке стазе Вакуф-Брана 2-Бегов мост
Пројекат 2.1.18	Израда пројектно-техничке документације за водоснабдевање насеља Клик
Пројекат 2.1.19	Израда пројекта уличне расвете од основне школе Свети Сава до насеља Бабина станица
Пројекат 2.1.20	Израда пројекта реконструкције улице Хамеда Хашимбеговића
Пројекат 2.1.21	Израда пројекта реконструкције улице Војка Кубуровића
Пројекат 2.1.22	Израда пројектне документације за уређење излетишта Кумрина чесма Каћево
Пројекат 2.1.23	Израда пројектно техничке документације за Дом културе у Бродареву
Пројекат 2.1.24	Израда пројектно техничке документације за изградњу зграде за потребе ЈКП ЛИМ у Бродареву
Пројекат 2.1.25	Израда пројектно-техничке документације за изградњу водоводне мреже у насељу Непек. 300.000
Пројекат 2.1.26	Израда пројектно-техничке документације за изградњу канализационе мреже у насељу Непек 300.000
Пројекат 2.1.27	Израда и реализација пројектно техничке документације за изградњу обалоутврде и бициклическе стазе на десној обали реке Лим од Гробничког моста до плаже Бећова Стијена
Пројекат 2.1.28	Израда пројектно техничке документације за пројекат хоризонталне и вертикалне сигнализације за општину Пријепоље 1.500.000
Пројекат 2.1.29	Израда пројектно техничке документације за изградњу капеле на гробљу Равне 300.000
Пројекат 2.1.30	Израда пројектно техничке документације и постављање видео надзора у градском делу (Шарампов, Вакуф, Подварош)

Пројекат 2.1.31	Израда пројектно техничке документације за санацију и реконструкцију водовода у насељима : Крушево, Завинограђе, Чадиње и Седобро
Пројекат 2.1.32	Израда пројектно техничке документације за санацију и реконструкцију водовода на Јабуци BRISATI
Пројекат 2.1.33	Израда пројектно техничке документације за регулисање раскрснице на Коловрату (кружни ток) 1.500.000
Пројекат 2.1.34	Израда пројектно техничке документације за изградњу јавне расвете у градском и приградском делу 1.000.000
Пројекат 2.1.35	Израда пројектно техничке документације за изградњу краћих путних праваца и улица у градском и приградском делу 1.000.000
Пројекат 2.1.36	Израда пројектно техничке документације за изградњу канализационе мреже у насељу Мемин До (изнад споменика 4. Децембар) 1.200.000
Пројекат 2.1.37	Израда пројектно техничке документације за решавање водоснабдевања села Бабине
Пројекат 2.1.38	Израда пројектно техничке документације за изградњу водоводне мреже у Аљиновићима
Пројекат 2.1.39	Израда пројектно техничке документације за изградњу водоводне мреже у градском и приградском делу
Пројекат 2.1.40	Израда пројектно техничке документације за изградњу канализационе мреже у градском и приградском делу
Пројекат 2.1.41.	Израда урбанистичког пројекта за пословну зону на Коловрату-Центар
Пројекат 2.1.42.	Израда плана детаљне регулације „ Шеховића поље “
Пројекат 2.1.43.	Израда плана детаљне регулације „ Заштићена околина манастира Милешева“
Пројекат 2.1.44.	Израда документације за реконструкцију секундарног водовода у насељу Луке – замена азбест-цементних цеви са цевоводом од дуктилног лива
Пројекат 2.1.45.	Завршетак Елабората о резервама подземних вода изворишта „Сељашница“ и Елабората о зонама санитарне заштите изворишта „Сељашница“ и прибављање решења о одређивању зона санитарне заштите изворишта.
Пројекат 2.1.46.	Геодетски снимак објеката дистрибуционе и секундарне водоводне мреже
Пројекат 2.1.47	Геодетски снимак изграђених објеката канализационе мреже
ПОСЕБАН ЦИЉ 2.2. Унапређење и развој комуналне и саобраћајне инфраструктуре у градском и приградском подручју	
Пројекат 2.2.1	Побољшање нивоа комуналних услуга – набавка опреме
Пројекат 2.2.2	Изградња канализационе мреже у насељу Луке
Пројекат 2.2.3	Завршетак изградње магистралне водоводне мреже за насеље „Луке“
Пројекат 2.2.4	Изградња водоводне мреже за насеље Пурића Поток
Пројекат 2.2.5	Реконструкција доводног цевовода у Резервоар „ Јездовића Коса “и уградња резервних затварача на одводном цевоводу ČDN500
Пројекат 2.2.6	Изградња водоводне мреже LGDN100 са леве стране Бјелопољског пута (магистралног пута Пријеполје – Бијело Поље)
Пројекат 2.2.7	Изградња водоводне мреже за насеље испод Постројења за пречишћавање чисте воде у насељу Сељашница
Пројекат 2.2.8	Формирање кол - центра и израда веб-сајта за Водовод ЈКП „Лим“. Израда онлајн алатки за обезбеђење доступности информација
Пројекат 2.2.9	Набавка и замена постојећих кућних водомера са водомерима за радио

	очитавање и замена водомера већих промера са мерачима протока са радио очитавањем са пратећом подршком
Пројекат 2.2.10	Набавка возила и опреме за одржавање јавног водовода и канализације опремљеног опремом и алатом за хитне интервенције
Пројекат 2.2.11	Извођење радова на изградњи канализационе мреже у Душманићима
Пројекат 2.2.12	Изградња друге фазе водоснабдевања Пријепоља
Пројекат 2.2.13	Завршетак водоснабдевања насеља Равне
Пројекат 2.2.14	Реконструкција улице Рада Дробњака (Јездовића коса)
Пројекат 2.2.15	Реконструкција пута Ратајска
Пројекат 2.2.16	Реконструкција пута Коловрат – Сељашница – Слано блато
Пројекат 2.2.17.	Реконструкција општинског дела пута Коловрат – Чадиње
Пројекат 2.2.18	Изградња тротоара уз државни пут у насељу Равне
Пројекат 2.2.19	Изградња тротоара уз државни пут Суводо - Миоска
Пројекат 2.2.20	Завршетак санације улице Љубише Миодраговић
Пројекат 2.2.21	Изградња подземне гараже испод градске пијаце
Пројекат 2.2.22	Изградња кружног тока на Коловрату код цркве
Пројекат 2.2.23	Израда уличне расвете за насеље Душманићи
Пројекат 2.2.24	Израда канализације за насеље Мушановићи
Пројекат 2.2.25	Извођење радова на уређењу шетачке стазе Вакуф-Брана 2-Бегов мост
Пројекат 2.2.26	Санација и асфалтирање пута Бостани Мушановићи Ташево
Пројекат 2.2.27	Реконструкција улице Шућра Џидића
Пројекат 2.2.28	Израда асфалта у парку народних хероја
Пројекат 2.2.29	Израда канализације у насељу Мемин-до
Пројекат 2.2.30	Израда канализације Вакуф-Бостани-Луке
Пројекат 2.2.31	Израда асфалта и санација Колашинске улице
Пројекат 2.2.32	Израда друге фазе асфалта у улици Светозара Марковића
Пројекат 2.2.33	Израда асфалта у улици Сајта Хашимбеговића
Пројекат 2.2.34	Санирање пута Пријепоље – Душманићи – Барице - Бабине
Пројекат 2.2.35	Изградња јавне расвете у Бродареву од насеља Дуга Лука до насеља Бадерова Вода
Пројекат 2.2.36	Изградња леве обалоутврде Лима (Тишица – Пјенавац) у Бродареву
Пројекат 2.2.37	Реконструкција и надоградња стадиона „Росуље“ Бродарево
Пројекат 2.2.38	Санација путног правца Бродарево - Врлобаш
Пројекат 2.2.39	Санација путног правца Бродарево - Подјасен
Пројекат 2.2.40	Реализација пројекта хоризонталне и вертикалне сигнализације за општину Пријепоље
Пројекат 2.2.41	Санација каменог моста Шарампов
Пројекат 2.2.42	Изградња приступних саобраћајница на мосту на реци Лим
Пројекат 2.2.43	Изградња водоводне мреже у насељу Непек
Пројекат 2.2.44	Изградња канализационе мреже у насељу Непек
Пројекат 2.2.45	Санација краћих улица и прилаза ка главним путним правцима у градским и приградским деловима општине
Пројекат 2.2.46	Изградња државног пута Пријепоље – Манастир Милешева - Аљиновићи
Пројекат 2.2.47	Извођачки пројекат за пословну зону Коловрат -центар
Пројекат 2.2.48	Реконструкција секундарног водовода у насељу Луке – замена азбест-цементних цеви са цевоводом од дуктилног лива
ПОСЕБАН ЦИЉ 2.3. Унапређење и развој комуналне и саобраћајне инфраструктуре у руралном подручју	

Пројекат 2.3.1	Израда водоводне и канализационе мреже од Бабине станице до Милешеве
Пројекат 2.3.2	Израда канализационе мреже у Миоској
Пројекат 2.3.3	Комунално опремање граничног прелаза у Гостуну
Пројекат 2.3.4	Израда канализације у Ивању са решавањем одвода површинских вода
Пројекат 2.3.5	Реконструкција и санација водоводне мреже у Каменој Гори
Пројекат 2.3.6	Изградња водоводне мреже у Миоској
Пројекат 2.3.7	Завршетак реконструкције и санације водоводне мреже насеља Јабука
Пројекат 2.3.8	Изградња водоводне мреже у Хисарцику
Пројекат 2.3.9	Изградња јавне расвете за Ивање
Пројекат 2.3.10	Изграда јавне расвете за Милешево
Пројекат 2.3.11	Санација пута Грачаница - Лучице - Сопотница – Планинарски дом
Пројекат 2.3.12	Санација коловоза и општинског пута Дечево – Сопотница- Водопади - Водице
Пројекат 2.3.13	Санација пута Љиљци-Лучице
Пројекат 2.3.14	Санација пута Пријепоље – Расно – Доња Дренова-Падешка река
Пројекат 2.3.15	Реконструкција пута Пријепоље – Седобро – Горња Косатица – Коник – Правошево – Међани
Пројекат 2.3.16	Реконструкција дела пута Црна Стена –Раишњево (до трафостанице)
Пројекат 2.3.17	Реконструкција дела пута Пријепоље – Раишњево (до трафостанице)
Пројекат 2.3.18	Санација путног правца Бистрица – Кучин – Џурово – Забрђе-Избичањ-Љупча-Залуг
Пројекат 2.3.19	Изградња пута Пријепоље – Равне - Кошеvine
Пројекат 2.3.20	Изградња пута Гостун – Заступ – Перијешњачко брдо – Крговића Лука
Пројекат 2.3.21	Санација и асфалтирање пута Грдиловице – Каћево – Кумрина чесма-Милешев До
Пројекат 2.3.23	Санација пута Бегов мост – Бјелобабе – Каћево – Милешев до - Аљиновићи
Пројекат 2.3.24	Санација пута Каћево (продавница)- мејтеф-река Зебуђа-Дивљаци-Дечево
Пројекат 2.3.25	Реконструкција дела пута Бродарево – Горњи Страњани – Доњи Страњани - Гробнице
Пројекат 2.3.26	Реконструкција путног правца Хрта – Брајковац – Камена Гора - Баре
Пројекат 2.3.27	Реконструкција дела пута Кајевићи – Миљевићи – Житин – Дубравчићи
Пројекат 2.3.28	Санација пута Велика Жупа – Старо - Житин
Пројекат 2.3.29	Санација пута Милешево – Доња Косатица – Турска Махала – Коник – Водена Пољана
Пројекат 2.3.30	Санација пута Дреновска река – Горња Дренова – Битовик
Пројекат 2.3.31	Санација пута Сељашница - Рогушје – Ликина Трешња (Бабине)
Пројекат 2.3.32	Санација пута Бродарево – Слатина
Пројекат 2.3.33	Санација пута Поток – Ивезићи – Бијов Гроб
Пројекат 2.3.34	Санација пута Бродарево – Балићи
Пројекат 2.3.35	Санација пута Мрчковачка река – Милаковићи – Тичије Поље
Пројекат 2.3.36	Санација пута Црквени Тоци – Забрњи Тоци
Пројекат 2.3.37	Санација моста на Лиму за насеље Точилово
Пројекат 2.3.38	Санација пута Бабине – Врбово
Пројекат 2.3.39	Санација државног пута Матаруге – Основна школа Матаруге
Пројекат 2.3.40	Санација пута Грачаница – Гнијевине - Крушево
Пројекат 2.3.41	Санација путног правца Пријешњачко Брдо - Рогојевац
Пројекат 2.3.42	Санација и поправка путног правца Боретино Брдо – Хераковиће – Друм у МЗ Орашац
Пројекат 2.3.43	Санација путног правца Гојаковићи - Петња
Пројекат 2.3.44	Пројекат изградње моста Џурово на реци Лим

Пројекат 2.3.45	Реконструкција и санација водоводне мреже у насељима: Крушево, Завинограђе, Чадиње, Аљиновићи, Бабине и Седобро
Пројекат 2.3.46	Реконструкција и санација водоводне мреже у Душманићима
Пројекат 2.3.47	Реконструкција путног правца Ваљева вода – Основна школа – Близурад у МЗ Орашац
Пројекат 2.3.48	Санација и асфалтирање путног правца Доња Раван-Блатине-Кадифа бријег-Горњи Малагићи – МЗ Хисарцик
Пројекат 2.3.49	Санација путног правца Мејтеф-Ђурово Брдо (црква) у МЗ Завинограђе
Пројекат 2.3.50	Санација путног правца Поткрш-Јејински Орах у МЗ Завинограђе
Пројекат 2.3.51	Санација путног правца Коси – Лијепа Раван у МЗ Завинограђе
Пројекат 2.3.52	Реконструкција постројења за пречишћавање воде за пиће Сељашница
Пројекат 2.3.53	Санација водоводне мреже Режевица и Мили
Пројекат 2.3.54	Санација и поправка атарских (пољских) путева у циљу развоја пољопривреде
Пројекат 2.3.55	Реконструкција путног правца Дурани-Шундеци (Ташево)
Пројекат 2.3.56	Санација и асфалтирање пута Пресегла (државни пут) – Хрта (Грчко гробље)
ПОСЕБАН ЦИЉ 2.4. Побољшање процеса заштите животне средине и управљање отпадом	
Пројекат 2.4.1	Изградња обалоутврда на депонији „Стањевине“
Пројекат 2.4.2	Решавање проблема управљања отпадом - Изградња регионалне депоније Бањица
Пројекат 2.4.3	Азил за псе за општину Пријепоље, Прибој и Нова Варош
Пројекат 2.4.4	Уређење обале реке Сопотнице (уклањање шибља и растиња)
Пројекат 2.4.5	Извођење радова на санацији и рекултивацији постојеће депоније Стањевине
ПОСЕБАН ЦИЉ 2.5. Унапређење система одбране од поплава, пожара и других елементарних непогода ради остваривања безбедности грађана општине Пријепоље	
Пројекат 2.5.1	Подршка у набавци ватрогасних возила за гашење пожара на индустријским објектима, објектима државних органа, објектима у којима се окупља већи број људи, стамбеним и свим другим објектима,
Пројекат 2.5.2	Подршка у набавци теренских возила и возила за превоз опреме до угрожених подручја
Пројекат 2.5.3	Подршка у набавци специјализованих ватрогасних возила за гашење шумских пожара
Пројекат 2.5.4	Подршка у набавци возила и превозних средстава способних за кретање у условима високих снежних падавина
Пројекат 2.5.5	Подршка у набавци специјалних ватрогасноспасилачких возила за рад на техничким интервенцијама у саобраћају
Пројекат 2.5.6	Подршка у набавци чамаца и опреме за спасавање угрожених у поплавама и са и из воде потребне за евакуацију и спасавање унесређених људи материјалних добара и стоке
Пројекат 2.5.7	Подршка у набавци опреме за припаднике специјализованих јединица цивилне заштите и обучавање припадника ових јединица по специјалностима за које су задужене
Пројекат 2.5.8	Обучавање и едукација грађана за реаговање у ванредним ситуацијама и пружање личне међусобне и колективне заштите
Пројекат 2.5.9	Израду планова и пројектне документације ради регулисања и утврђивања речних водотокова на местима где се исти изливају и плаве земљиште и насеља

Пројекат 2.5.10	Изградњу насипа и обалоутврда на речним водотоковима на местима на којима исти плаве земљиште и објекте односно цела насеља
Пројекат 2.5.11	Израда пројектне документације за израду система за обавештавање и узбуђивање територије општине Пријепоље
Пројекат 2.5.12	Подршка у изградњи и инсталисању система за обавештавање и узбуђивање грађана на територији општине Пријепоље.
Пројекат 2.5.13	Опремање и обучавање јединица цивилне заштите опште намене које формира локална самоуправа
ПОСЕБАН ЦИЉ 2.6. Унапређење и развој енергетске инфраструктуре	
Пројекат 2.6.1	Унапређење система грејања и прелазак на нови систем са котлом на биомасу у Дому здравља и Болници у Пријепољу
Пројекат 2.6.2	Унапређење система грејања и прелазак на нови систем са котлом на биомасу у Основној школи Коловрат – издвојено одељење Ратајска
Пројекат 2.6.3	Унапређење система грејања и прелазак на нови систем са котлом на биомасу у Основној школи “Михајло Баковић” – Сељашница
Пројекат 2.6.4	Израда пројектно техничке документације за изградњу система грејања града на биомасу
Пројекат 2.6.5	Израдња система грејања града на биомасу
Пројекат 2.6.6	Замена термофасаде и фасадне столарије за дечије вртиће (Пријепоље, Бродарево , Коловрат)
Пројекат 2.6.7	Замена термофасаде и фасадне столарије за основне школе (Владимир Перић Валтер, Михајло Баковић, Свети Сава)
Пројекат 2.6.8	Санација постојећег система јавне расвете у општини Пријепоље у циљу повећања енергетске ефикасности – прелазак на ЛЕД осветлу

ОПШТИ ЦИЉ 3: ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ	
ПОСЕБАН ЦИЉ 3.1. Унапређење система образовања (основно , средње и прешколско)	
Пројекат 3.1.1	Завршетак изградње спортске дворане ОШ “Светозар Марковић” у Бродареву
Пројекат 3.1.2	Замена кровног покривача (салонит канцерогеног дејства) на објекту нове школске зграде ОШ “Светозар Марковић” Бродарево
Пројекат 3.1.3	Санација крова на објекту старе школске зграде ОШ “Светозар Марковић” Бродарево
Пројекат 3.1.4	Пројекат замене фасадне столарије на објекту старе школске зграде ОШ “Светозар Марковић” Бродарево
Пројекат 3.1.5	Адаптација постојећих просторија у просторије санитарног блока у истуреном одељењу Гостун ОШ “Светозар Марковић” Бродарево
Пројекат 3.1.6	Адаптација постојећих просторија у просторије санитарног блока у ИО Слатина ОШ “Светозар Марковић” Бродарево
Пројекат 3.1.7	Санација крова предшколске установе „ Миша Цвијовић “ – Наша Радост , Пријепоље
Пројекат 3.1.8	Пројекат спољњег уређења са изградњом спортског терена Основне школе „ Душан Томашевић Ћирко“
Пројекат 3.1.9	Израда пројектно техничке документације за изградњу тротоара поред основних школа у следећим местима: Бостани, Ратајска, Дуга Лука-Бродарево, Миоска-Велика Жупа

Пројекат 3.1.10	Израда пројектно техничке документације за санацију или изградњу спортских сала у школама
Пројекат 3.1.11	Изградња или санација спортских сала у школама
Пројекат 3.1.12	Израда пројектно техничке документације и реализација пројекта изградње основне школе у Каћеву
Пројекат 3.1.13	Санација спољне столарије у Основној школи „ Милосав Стиковић “
Пројекат 3.1.14	Санација спортске сале у Економско – трговинској школи
Пројекат 3.1.15	Санација фасаде , фасадне столарије и расвете у Економско – трговинској школи
Пројекат 3.1.16	Надоградња спрата изнад равног крова у Економско – трговинској школи
ПОСЕБАН ЦИЉ 3.2. Унапређење система социјалне заштите	
Пројекат 3.2.1	Деца и млади у сукобу са законом
Пројекат 3.2.2	Помоћ у кући старим и инвалидним особама
Пројекат 3.2.3	Израда пројектно техничке документације за изградњу центра за особе са развојним сметњама
Пројекат 3.2.4	Израда студије за изградњу центра за особе са развојним сметњама
Пројекат 3.2.5	Изградња центра за особе са развојним сметњама
Пројекат 3.2.6	Покретање социјалне услуге - Становање са подршком
Пројекат 3.2.7	Социјално становање у заштићеним условима
Пројекат 3.2.8	Дневни боравак за одрасла и старија лица
Пројекат 3.2.9	Саветовалиште за брак и породицу
Пројекат 3.2.10	Персонална асистенција особама са инвалидитетом
Пројекат 3.2.11	Израда пројектно техничке документације за реконструкцију или доградњу адекватног простора за Центар за социјални рад
Пројекат 3.2.12	Реконструкција или доградња адекватног простора за Центар за социјални рад
ПОСЕБАН ЦИЉ 3.3. Унапређење система здравствене заштите	
Пројекат 3.3.1	Замена столарије и кровног покривача на Амбуланти Аљиновићи
Пројекат 3.3.2	Замена столарије и кровног покривача на Амбуланти у Бабинама
Пројекат 3.3.3	Замена столарије и кровног покривача на Амбуланти у Црквеним Тоцима
Пројекат 3.3.4	Замена столарије и кровног покривача на Амбуланти у Каменој Гори
Пројекат 3.3.5	Замена столарије и кровног покривача на Амбуланти у Орашцу
Пројекат 3.3.6	Организовање специјализованих тренинга и праћење савремених вештина запослених у здравству
Пројекат 3.3.7	Формирање хитне медецинске помоћи службе у ЗЦ Бродарево
Пројекат 3.3.8	Изградња канализационе мреже у Дому здравља Пријепоље
Пројекат 3.3.9	Набавка канцеларијске опреме за Дом здравља Пријепоље
Пројекат 3.3.10	Набавка три теренска возила при Дому здравља Пријепоље за потребе кућног лечења , патронажне службе и службе за дијализу
Пројекат 3.3.11	Набавка два санитетска возила са уграђеном медицинском опремом при Дому здравља Пријепоље и два санитетска возила без уграђене медицинске опреме
Пројекат 3.3.12	Набавка рачунарске опреме
Пројекат 3.3.13	Набавка неопходне медицинске опреме

Пројекат 3.3.14	Пројекат спољашњег уређења Дома здравља у Пријепољу – израда паркинг простора и ограде око Дома здравља у Пријепољу
Пројекат 3.3.15	Замена спољашње фасаде и заменастоларије на згради ЗС Бродарево при Дому здравља
Пројекат 3.3.16	Замена спољашње фасаде и замена столарије на згради ЗС Коловрат при Дому здравља
Пројекат 3.3.17	Пројекат изградње станице за производњу кисеоника при Општој болници Пријепоље
Пројекат 3.3.18	Замена котлова у Општој болници у Пријепољу
Пројекат 3.3.19	Замена спољашње фасаде и замена столарије на згради Дома Здравља у Пријепољу
ПОСЕБАН ЦИЉ 3.4. Развој културе кроз побољшање инфраструктуре и унапређење сарадње	
Пројекат 3.4.1	Израда пројектне документације за извођење радова на проширењу простора библиотеке
Пројекат 3.4.2	Редизајн интернет сајта библиотеке
Пројекат 3.4.3	Дигитализација завичајног фонда
Пројекат 3.4.4	Репринт старих локалних наслова, локалних аутора
Пројекат 3.4.5	Опремање кутка на дечијем одељењу причаоница -играоница
Пројекат 3.4.6	Извођење радова на уређењу и опремању простора за потребе библиотеке
Пројекат 3.4.7	Опремање Дечијег одељења према започетом Пројекту Адаптације и опремања Дечијег одељења из 2013. Године. (трећа фаза)
Пројекат 3.4.8	Фестивал писаца за децу
Пројекат 3.4.9	Рурална мобилна школа информационих технологија
Пројекат 3.4.10	Лим – водени жиг Полимских градова
Пројекат 3.4.11	Археолошка истраживања средњовековног Манастира Светог Николе у Заступу
Пројекат 3.4.12	Реконструкција и обнова Јусовића куле
Пројекат 3.4.13	Системска археолошка истраживања средњовековног града Мишишеца
Пројекат 3.4.14	Уређење комплекса пећинских испосница Светог Саве у кањону реке Милешевке
Пројекат 3.4.15	Мала и велика галерија - изложбе
Пројекат 3.4.16	Уметничка колонија „Милешева“
Пројекат 3.4.17	Монографија „40 година уметничке колоније Милешева“
Пројекат 3.4.18	Монографија „ 35 година рада Дома културе у Пријепољу“
Пројекат 3.4.19	Изградња депоа за легат колоније
Пројекат 3.4.20	Очување бошњачке баштине
Пројекат 3.4.21	“Позоришна тремеђа” – Позоришни сусрети на тремеђи
Пројекат 3.4.22	„Дани бошњачке културе“
Пројекат 3.4.23	Припремање и постављање позоришних представа Аматерског позоришта Дома културе и размена са другим аматерским позориштима из земље и окружења
Пројекат 3.4.24	Фестивал професионалног позоришног ансамбла (ПРИФЕТ)
Пројекат 3.4.25	Такмичење позоришних група средњих школа из Пријепоља и околних градова
Пројекат 3.4.26	Пројекције и промоције филмова (аматерски документарни филм, Југословенска кинотека , филмови из земље и иностранства)
Пројекат 3.4.27	Набавка гардеробе и музичких инструмената за Хор, тамбурашки оркестар и КУД Дома културе Пријепоље

Пројекат 3.4.28	Организовање уметничких школа (аудио продукције, дизајна звука, филмске продукције, Летња школа глуме, цртања, сликања и вајања)
Пројекат 3.4.29	Организовање манифестација (Мостови Балкана, Дечурлијада, Бум Фест и концерата)
Пројекат 3.4.30	Реконструкција кровног покривача Дома културе
Пројекат 3.4.31	Замена дела стаклених површина
Пројекат 3.4.32	Набавка комби возила за потребе Дома културе
Пројекат 3.4.33	Реконструкција купатила Дома културе
Пројекат 3.4.34	Израда студије за изградњу система грејања Дома културе
Пројекат 3.4.35	Израда пројектно техничке документације и изградња система грејања Дома културе
Пројекат 3.4.36	Култура различитости
Пројекат 3.4.37	Уметност повезује људе
ПОСЕБАН ЦИЉ 3.5. Унапређење услова за развој спорта и рада омладине	
Пројекат 3.5.1.	Израда стратегије развоја спорта
Пројекат 3.5.2	Адаптација простора (који је нефункционалан, напуштен или припада индустријском наслеђу) у циљу претварања у заједнички радни простор (coworkong space) који би користили организације, стартап предузећа, консултанти који обављају привремени рад
Пројекат 3.5.3	Формирање туристичке сувенирнице као облика стицања практичног искуства у производним и продајним процесима током средњошколског образовања кроз праћење раста компетенци ученика
Пројекат 3.5.4	Синхронизација и надоградња системских мера подршке запошљавања на конкретним радним местима и повећање доступности тих мера популацији до 30 година
Пројекат 3.5.5	Верификација практичног искуства стеченог кроз неформално образовање кроз 8 кључних компетенци
Пројекат 3.5.6	Креирање школског уписног плана кроз Савет за младе усклађивањем образовања дефиницијских занимања и потреба привреде кроз јавну политику за младе користећи оквире Закона о младим
Пројекат 3.5.7	Успостављање мреже омладинских клубова на територији општине Пријепоље
Пројекат 3.5.8	Унапређење начина подршке младим талентима и студентима кроз новчану помоћ
Пројекат 3.5.9	Ванпросторни омладински рад
Пројекат 3.5.10	Формирање САВЕТА ЗА МЛАДЕ - Успостављање механизма и структура интегрисане омладинске политике који гарантују одрживост и континуитет бриге о младима усклађујући норме са Законом о младима и ревизија стратешког документа за младе
Пројекат 3.5.11	Планско подизање капацитета организација младих и организације за младе кроз Кровну организацију младих Пријепоља у циљу квалитетнијег доприноса пројеката у области туризма и културе
Пројекат 3.5.12	Континуиране вршњачке радионице у школском и ваншколском простору са програмима који представљају изазов младима
Пројекат 3.5.13	Програми у области омладинског предузетништва фокусирани на квалитет утицаја
Пројекат 3.5.14	Растеређење капацитета служби социјалне заштите кроз формирање и успостављање партнерства са програмима које спроводе организације
Пројекат 3.5.15	Успостављање Школских кластера

Пројекат 3.5.16	Формирање установе за спорт
Пројекат 3.5.17	Изградња фудбалског стадиона у Бродареву
ПОСЕБАН ЦИЉ 3.6. Побољшање услова за рад цивилног сектора	
Пројекат 3.6.1	Подршка социјално угроженом становништву кроз деловање народне кухиње и доделу ланч пакета
Пројекат 3.6.2	Организовање добровољног давалаштва крви
Пројекат 3.6.3	Пројекат „Скидање Окова“, организовање позоришних представа
Пројекат 3.6.4	Набавка и уградња вештачке стене у Сопотници
Пројекат 3.6.5	Успостављање и уређење Дечијег забавног парка у Сопотници
Пројекат 3.6.6	Изградња два видиковца у Сопотници
Пројекат 3.6.7	Изградња и уређење туристичко-планинарских стаза
Пројекат 3.6.8	Завршетак радова на Планинарском дому у Сопотници
Пројекат 3.6.9	Санација и реконструкција воденице у објекат за предах и краће задржавање туриста у Сопотници
Пројекат 3.6.10	Изградња и уређење терена за мале спортове у руралним срединама
Пројекат 3.6.11	Траса Европског пешачког пута Е7 кроз општину Пријепоље
Пројекат 3.6.12	Организација и одржавање обуке планинарских водича у Сопотници
Пројекат 3.6.13	Истраживање објекта народног градитељства (старе воденице и ваљарице у Сопотници) и израда студије и програма очувања и обнављања тих објекта народног градитељства у СП "Слапови Сопотнице"
Пројекат 3.6.14	Израда пројектно техничке документације за пчеларску кућу
Пројекат 3.6.15	Изградња пчеларске куће
ПОСЕБАН ЦИЉ 3.7. Подизање капацитета локалне самоуправе	
Пројекат 3.7.1	Успостављање Географског Информационог Система (ГИС)
Пројекат 3.7.2	Реконструкција поткровља зграде општинске управе
Пројекат 3.7.3	Усавршавање запослених у локалној самоуправи кроз подизање њихових капацитета
Пројекат 3.7.4	Обезбеђење средстава за промоцију општине Пријепоље
Пројекат 3.7.5	Осавремењавање општинске управе кроз набавку рачунарске опреме и канцеларијског инвентара
Пројекат 3.7.6	Унапређење рада локалне самоуправе кроз сарадњу са општинама из иностранства
Пројекат 3.7.7	Попис општинске имовине
Пројекат 3.7.8	Увођење система квалитета управљања у Општинској управи

VII ПРИОРИТЕТНИ ПРОЈЕКТИ РАЗВОЈА ЗА ПРВЕ ТРИ ГОДИНЕ

Редни број	Пројекат	Носилац реализације	Партнер	Оквирни износ средстава	Извор финансирања
1.1.1	Израда студије о могућности изградње Индустијске зоне 2	Општина Пријепоље	Локални центар за развој МСП	800.000,00 дин	Буџет општине, донатори
1.1.2	Организовање обука за незапослена лица за започињање сопственог бизниса	Национална служба за запошљавање	Општина Пријепоље	300.000,00 дин	Буџет општине, Национална служба за запошљавање
1.1.3	Пружање саветодавне и стручне подршке постојећим малим и средњим предузећима и почетницима у бизнису	Локални центар за развој МСП	Општина Пријепоље	300.000,00	Буџет општине, Донатори
1.1.4	Креирање општинског фонда за субвенционисање кредита малим и средњим предузећима у развоју и почетницима у бизнису	Општина Пријепоље	Локални центар за развој МСП	4.000.000,00 дин	Буџет општине
1.1.6	Унапређење сарадње привредних субјеката општине Пријепоље са привредницима из дијаспоре	Општина Пријепоље	Локални центар за развој МСП	100.000,00 дин	Буџет општине
1.1.7	Израда дигитализоване базе података привредника из дијаспоре	Општина Пријепоље	Локални центар за развој МСП	100.000,00 дин	Буџет општине
1.1.8	Креирање манифестације Сајам привредника из Пријепоља и дијаспоре	Општина Пријепоље	Туристичка организација Пријепоље (ТОП) , Локални центар за развој МСП	500.000,00 дин	Буџет општине, Донатори
1.1.10	Унапређење капацитета и рада Кластера текстилаца Пријепоље	Локални центар за развој МСП	Општина Пријепоље	200.000,00 дин	Буџет општине, Донатори
1.1.11	Унапређење капацитета и рада осталих привредних удружења (угоститељско туристичко удружење , Клуб Привредника ...)	Локални центар за развој МСП	Општина Пријепоље	200.000,00 дин	Буџет општине, Донатори
1.1.12	Промоција привредних потенцијала кроз израду промотивних и информативних материјала	Општина Пријепоље	Локални центар за развој МСП	1.000.000,00 дин	Буџет општине, Донатори
1.1.13	Промоција привредних потенцијала општине Пријепоље на различитим манифестацијама	Општина Пријепоље	Локални центар за развој МСП	1.000.000,00 дин	Буџет општине, Донатори
1.1.15	Спровођење програма и мера активне политике запошљавања	Општина Пријепоље	Национална служба за запошљавање	6.000.000,00 дин	Буџет општине, Министарство
1.2.1	Подршка мини фармама у узгоју млечних фарми од 1-20 грла	Општина Пријепоље	Пољопривредна газдинства и удружења	500.000,00 дин	Буџет општине, Донатори, Министарства
1.2.9	Унапређење производње јагодичастог воћа	Општина Пријепоље	Пољопривредна газдинства и удружења	5.000.000,00 дин	Буџет општине, Донатори, Министарства
1.2.10	Унапређење производње повртарства	Општина Пријепоље	Пољопривредна газдинства и удружења	1.000.000,00 дин	Буџет општине, Донатори, Министарства

1.2.12	Подршка развоју руралне економије и економских активности на селу кроз давање подстицаја	Општина Пријепоље	Пољопривредна газдинства и удружења	3.000.000,00 дин	Буџет општине, Донатори, Министарства
1.2.14	Подршка кроз подстицаје за одгајивачке програме ради остваривања одгајивачких циљева у сточарству	Општина Пријепоље	Пољопривредна газдинства и удружења	1.000.000,00 дин	Буџет општине, Донатори, Министарства
1.2.17	Израда пројектне документације и извођење радова на успостављању станица за против градну заштиту	Општина Пријепоље	Пољопривредна газдинства и удружења	1.000.000,00 дин	Буџет општине, Донатори, Министарства
1.2.20	Успостављање система наводњавања за интензивнију производњу воћа - малина, јагода, шљива, јабука	Општина Пријепоље	Пољопривредна газдинства и удружења	3.000.000,00 дин	Буџет општине, Донатори, Министарства
1.2.21	Подршка у набавци неопходне механизације и едукација произвођача за интензивирање воћарске производње малине, јагоде, шљиве, јабуке	Општина Пријепоље	Пољопривредна газдинства и удружења	5.000.000,00 дин	Буџет општине, Донатори, Министарства
1.2.26	Набавка и испорука матичног стада за регистрована пољопривредна домаћинства	Општина Пријепоље	Пољопривредна газдинства и удружења	10.000.000,00 дин	Буџет општине, Донатори, Министарства
1.2.28	Организација и одржавање пољопривредних манифестација	Општина Пријепоље	Пољопривредна газдинства и удружења	3.000.000,00 дин	Буџет општине, Донатори, Министарства
1.2.29	Подршка у набавци савремених пластеника	Општина Пријепоље	Пољопривредна газдинства и удружења	1.000.000,00 дин	Буџет општине, Донатори, Министарства
1.2.30	Израда документације за Изградњу система за наводњавање Параћи- Миоска- фазно	МЗ Велика Жупа	Дирекција за изградњу, ЈКП Лим	200.000,00 дин	Донатори, Министарства
1.3.2	Изградња два моста на путу Сопотница-Водице на реци Сопотници	Туристичка организација Пријепоље	Планинарско друштво Камена Гора	500.000,00 дин	Донатори, Министарства
1.3.3	Обележавање и одржавање туристичко-планинарских стаза и израда сигнализације и инфо-табли	Туристичка организација Пријепоље	Планинарско друштво Камена Гора	3.000.000,00 дин	Министарство, Донатори
1.3.9	Израда студије истраживања природних ресурса на Петањском кршу (Куртова јама и Петањске пећине)	Туристичка организација Пријепоље	Месна заједница Бродарево	1.500.000,00 дин	Министарство, Донатори
1.3.11	Израда пројектно техничке документације санације и уређења прилазне стазе за град Милешевац - Хисарцик	Музеј	Туристичка организација	800.000,00дин	Министарство, Донатори
1.3.13	Санација и уређење прилазне стазе до пећинских испосница у подножју града Милешевца - Хисарцик	Музеј	Туристичка организација, Дирекција за изградњу	10.000.000,00 дин	Министарство, Донатори
1.3.14	Организација туристичке манифестација "Дан хељде"	Планинарско друштво Камена Гора	Туристичка организација	500.000,00 дин	Министарство, Донатори

2.1.1	Израда главног пројекта колектора (Ивање, Велика Жупа, Град, Љупча) и фабрике за пречишћавање отпадних вода	Општина Пријепоље	ЈКП Лим, Дирекција за изградњу	5.000.000,00 дин	Буџет, Министарство, Донатори
2.1.3	Израда планова детаљне регулације за Камену Гору, Милаковиће, Сопотницу, Јабуку и Орашац (фазно)	Дирекција за изградњу	Дирекција за изградњу	4.000.000,00 дин	Буџет, Министарство, Донатори
2.1.5	Завршетак постојећег пројекта и наставак канализације Бродарево 2	ЈКП Лим	Дирекција за изградњу	140.000,00 еура	Будџет, Министарство, Донатори
2.1.6	Израда пројектно техничке документације за другу фазу водоснабдевања Пријепоља	ЈКП Лим	Дирекција за изградњу	75.000,00 еура	Буџет, Министарство, Донатори
2.1.7	Израда пројекта изградње обалоутврда на реци Милешевки и изградња бисиклистичких и пешачких стаза (од града до Манастира Милешево)	Србија Воде	Дирекција за изградњу, Општина	3.000.000,00 еура	Будџет, Министарство, Донатори
2.1.8.	Израда студије изводљивости за изградњу подземне гараже испод градске пијаце	Дирекција за изградњу	ЈКП Лим, Општина	2.000.000, 00 еура	Буџет, Министарство, Донатори
2.1.9	Израда и реализација пројектно техничке документације о заштити потребних локација у оквиру зона санитарне заштите изворишта за водоснабдевање и обезбеђења сигурности и стабилности каптажа (фазно)	ЈКП Лим	Дирекција за изградњу	1.200.000,00 дин	Буџет, Министарство, Донатори
2.1.10	Израда и реализација пројектно техничке документације за доградњу нове коморе у Резервоару “Пушина” и са новим одводом до моста у Вакуфу и са претходним геофизичким истраживањем локације (фазно)	ЈКП Лим	Дирекција за изградњу	2.000.000,00 дин	Буџет, Министарство, Донатори
2.1.12	Израда пројектно техничке документације за реконструкцију магистралног довода сирове воде на деоници од хидроцентрале Сељашница до Постројења за пречишћавање чисте воде са предвиђеном фазном реализацијом на деоницама проласка кроз насеља (фазно)	ЈКП Лим	Дирекција за изградњу	1.000.000,00	Буџет, Министарство, Донатори
2.1.14	Израда и реализација пројектно техничке документације за изградњу водовода за насеље између пута за школу и реке Лим у Ивању (фазно)	ЈКП Лим	Дирекција за изградњу	500.000,00 дин	Буџет, Министарство, Донатори
2.1.15	Израда и фазна реализација пројектно техничке документације за формирање II висинске зоне водоснабдевања из јавног водовода (фазно)	ЈКП Лим	Дирекција за изградњу	1.500.000,00	Буџет, Министарство, Донатори
2.1.25	Израда пројектно-техничке документације за изградњу водоводне мреже у насељу Непек.	Дирекција за изградњу	ЈКП Лим, Општина	300.000,00 дин	Будџет, Министарство, Донатори
2.1.26	Израда пројектно-техничке документације за изградњу канализационе мреже у насељу Непек	Дирекција за изградњу	ЈКП Лим, Општина	300.000,00 дин	Буџет, Министарство, Донатори
2.1.28	Израда пројектно техничке документације за пројекат хоризонталне и вертикалне сигнализације за општину Пријепоље	Дирекција за изградњу	ЈКП Лим, Општина	1.500.000,00 дин	Будџет, Министарство, Донатори
2.1.29	Израда пројектно техничке документације за изградњу капеле на гробљу Равне	ЈКП Лим	Дирекција за изградњу, Општина	300.000,00 дин	Буџет, Министарство, Донатори
2.1.33	Израда пројектно техничке документације за регулисање раскрснице на Коловрату (кружни ток)	Дирекција за изградњу	Општина Пријепоље	2.000.000,00 дин	Буџет, Министарство, Донатори
2.1.34	Израда пројектно техничке документације за изградњу јавне расвете у градском и приградском делу	Дирекција за изградњу	Општина Пријепоље	1.000.000,00 дин	Буџет, Министарство
2.1.35	Израда пројектно техничке документације за изградњу краћих путних праваца и улица у градском и приградском делу	Дирекција за изградњу	Општина Пријепоље	1.000.000,00 дин	Буџет, Министарство
2.1.36	Израда пројектно техничке документације за изградњу канализационе мреже у	Дирекција за	ЈКП Лим, Општина	1.200.000,00 дин	Буџет, Министарство

	насељу Мемин До (изнад споменика 4. Децембар)	изградњу			
2.1.37	Израда пројектно техничке документације за решавање водоснабдевања села Бабине	Дирекција за изградњу	ЈКП Лим, Општина	1.300.000,00 дина	Буџет, Министарство
2.1.38	Израда пројектно техничке документације за изградњу водоводне мреже у Аљиновићима	Дирекција за изградњу	ЈКП Лим, Општина	1.300.000,00 дин	Будџет, Министарство
2.1.39	Израда пројектно техничке документације за изградњу водоводне мреже у градском и приградском делу	Дирекција за изградњу	ЈКП Лим, Општина	1.000.000,00 дин	Буџет, Министарство
2.1.40	Израда пројектно техничке документације за изградњу канализационе мреже у градском и приградском делу	Дирекција за изградњу	ЈКП Лим, Општина	1.000.000,00 дин	Буџет, Министарство
2.1.41	Израда урбанистичког пројекта за пословну зону на Коловрату-Центар	Дирекција за изградњу	МЗ Коловрат	800.000,00 дин	Буџет, Министарство
2.1.42	Израда плана детљне регулације „ Шеховића поље “	Општина Пријепоље	Дирекција за изградњу	900.000,00 дин	Буџет, Министарство
2.1.43	Израда плана детаљне регулације „ Заштићена околина манастира Милешева“	Општина Пријепоље	Дирекција за изградњу	5.000.000,00 дин	Буџет, Министарство
2.1.44	Израда документације за реконструкцију секундарног водовода у насељу Луке – замена азбест-цементних цеви са цевоводом од дуктилног лива	ЈКП Лим	Дирекција за изградњу	200.000,00 дин	Буџет, Министарство
2.1.45	Завршетак Елабората о резервама подземних вода изворишта „Сељашница“ и Елабората о зонама санитарне заштите изворишта „Сељашница“ и прибављање решења о одређивању зона санитарне заштите изворишта	ЈКП Лим	Дирекција за изградњу	3.000.000,00 дин	Буџет, Министарство
2.1.46	Геодетски снимак објекта дистрибуционе и секундарне водоводне мреже (фазно)	ЈКП Лим	/	3.500.000,00 дин	Буџет, Министарство, Донатори
2.2.1	Побољшање нивоа комуналних услуга – набавка опреме	ЈКП Лим	Општина	30.000,00 еура	Министарство, Донатори
2.2.3	Завршетак изградње магистралне водоводне мреже за насеље „Луке“	ЈКП Лим	Општина, МЗ Пријепоље	20.000,00 еура	Буџет, Министарство, Донатори
2.2.4	Изградња водоводне мреже за насеље Пурића Поток	ЈКП Лим	Дирекција за изградњу, месна заједница	15.000.000,00 дин	Буџет, Министарство, Донатори
2.2.5	Реконструкција доводног цевовода у Резервоар „ Јездовића Коса “и уградња резервних затварача на одводном цевоводу ČDN500	ЈКП Лим	Дирекција за изградњу, месна заједница	6.500.000,00 дин	Буџет, Министарство
2.2.6	Изградња водоводне мреже LGDN100 са леве стране Бјелополског пута (магистралног пута Пријепоље – Бијело Поље)	ЈКП Лим	Дирекција за изградњу, месна заједница	10.000.000,00 дин	Буџет, Министарство, Донатори
2.2.7	Изградња водоводне мреже за насеље испод Постројења за пречишћавање чисте воде у насељу Сељашница (фазно техничка документација)	ЈКП Лим	Дирекција за изградњу, месна заједница	800.000,00 дин	Буџет, Министарство, Донатори
2.2.8	Формирање кол - центра и израда веб-сајта за Водовод ЈКП „Лим“. Израда онлајн алатки за обезбеђење доступности информација	ЈКП Лим	/	1.500.000,00 дин	Буџет, Министарство, Донатори
2.2.9	Набавка и замена постојећих кућних водомера са водомерима за радио читавање и замена водомера већих промера са мерачима протока са радио читавањем са пратећом подршком (фазно)	ЈКП Лим	/	20.000.000,00 дин	Буџет, Министарство, Донатори
2.2.10	Набавка возила и опреме за одржавање јавног водовода и канализације опремљеног опремом и алатом за хитне интервенције	ЈКП Лим	/	5.000.000,00 дин	Буџет, Министарство, Донатори
2.2.11	Извођење радова на изградњи канализационе мреже у Душманићима	ЈКП Лим	Дирекција за изградњу, месна заједница	50.000,00 еура	Буџет, Министарство

2.2.13	Завршетак водоснабдевања насеља Равне	ЈКП Лим	Дирекција за изградњу, месна заједница Коловрат	88.000,00 еура	Буџет, Министарство
2.2.14	Реконструкција улице Рада Дробњака (Јездовића коса)	ЈКП Лим	Дирекција за изградњу, месна заједница Коловрат	170.000,00 еура	Буџет, Министарство
2.2.16	Реконструкција пута Коловрат – Сељашница – Слано блато (фазно)	Дирекција за изградњу	Месна заједница Коловрат и Сељаница	1.100.000,00 еура	Буџет, Министарство
2.2.18	Изградња тротоара уз државни пут у насељу Равне	Дирекција за изградњу	Месна заједница Коловрат	336.000,00 еура	Буџет, Министарство
2.2.19	Изградња тротоара уз државни пут Суводо - Миоска	Дирекција за изградњу	Месна заједница Коловрат и Велика Жупа	26.000.000,00 дин	Буџет, Министарство
2.2.20	Завршетак санације улице Љубише Миодраговић	Дирекција за изградњу	Месна заједница Коловрат	7.000.000,00 дин	Буџет, Министарство
2.2.22	Изградња кружног тока на Коловрату код цркве	Дирекција за изградњу	Месна заједница Коловрат	6.000.000,00 дин	Буџет, Министарство
2.2.23	Израда уличне расвете за насеље Душманићи	Дирекција за изградњу	Месна заједница	3.000.000,00 дин	Буџет, Министарство
2.2.26	Санација и асфалтирање пута Бостани Мушановићи Ташево	Дирекција за изградњу	Месна заједница	2.700.000,00 дин	Буџет, Министарство
2.2.27	Реконструкција улице Шућра Џидића	Дирекција за изградњу	Месна заједница Пријепоље	4.500.000,00 дин	Буџет, Министарство
2.2.28	Израда асфалта у парку народних хероја	Дирекција за изградњу	Месна заједница Пријепоље	3.000.000,00 дин	Буџет, Министарство
2.2.30	Израда канализације Вакуф-Бостани-Луке	Дирекција за изградњу	Месна заједница Пријепоље	20.000.000,00 дин	Буџет, Министарство
2.2.31	Израда асфалта и санација Колашинске улице	Дирекција за изградњу	Месна заједница Пријепоље	2.000.000,00 дин	Буџет, Министарство
2.2.32	Израда друге фазе асфалта у улици Светозара Марковића	Дирекција за изградњу	Месна заједница Пријепоље	3.000.000,00 дин	Буџет, Министарство
2.2.33	Израда асфалта у улици Сајта Хашимбеговића	Дирекција за изградњу	Месна заједница Пријепоље	3.500.000,00 дин	Буџет, Министарство
2.2.34	Санирање пута Пријепоље – Душманићи – Барице - Бабине	Дирекција за изградњу	Месна заједница Пријепоље	20.000.000,00 дин	Буџет, Министарство
2.2.38	Санација путног правца Бродарево - Врлобаш	Дирекција за изградњу	Месна заједница Бродарево	10.000.000,00 дин	Буџет, Министарство
2.2.39	Санација путног правца Бродарево - Подјасен	Дирекција за изградњу	Месна заједница Бродарево	6.000.000,00 дин	Буџет, Министарство
2.2.40	Реализација пројекта хоризонталне и вертикалне сигнализације за општину Пријепоље	Дирекција за изградњу	Месна заједница Пријепоље	50.000,00 еура	Буџет,донатори Министарство
2.2.42	Изградња приступних саобраћајница на мосту на реци Лим	Дирекција за изградњу	Месна заједница Пријепоље	10.000.000,00 дин.	Буџет,донатори Министарство
2.3.2	Израда канализационе мреже у Миоској	Дирекција за	ЈКП Лим	90.000,00 еура	Буџет, Министарство

		изградњу			
2.3.4	Израда канализације у Ивању са решавањем одвода површинских вода	Дирекција за изградњу	ЈКП Лим, Месна заједница Ивање	5.000.000,00 дин (фазно)	Буџет, Министарство
2.3.5	Реконструкција и санација водоводне мреже у Каменој Гори	Дирекција за изградњу	Месна заједница Камена Гора, ЈКП Лим	72.000,00 еура	Буџет, Министарство
2.3.6	Изградња водоводне мреже у Миоској	Дирекција за изградњу	Месна заједница ,ЈКП Лим	90.000,00 еура	Буџет, Министарство
2.3.7	Завршетак реконструкције и санације водоводне мреже насеља Јабука	Дирекција за изградњу	Месна заједница Јабука ,ЈКП Лим	8.000.000,00 дин	Буџет, Министарство
2.3.8	Изградња водоводне мреже у Хисарцику	Дирекција за изградњу	Месна заједница Хисарцик ,ЈКП Лим	4.000.000,00 дин. (фазно)	Буџет, Министарство
2.3.9	Изградња јавне расвете за Ивање	Дирекција за изградњу	Месна заједница Ивање ,ЈКП Лим	5.000.000,00 дин.	Буџет, Министарство
2.3.11	Санација пута Грачаница - Лучице - Сопотница – Планинарски дом	Дирекција за изградњу	Месна заједница Сопотница	40.000,00 еура	Буџет, Министарство
2.3.14	Санација пута Пријепоље – Расно – Доња Дренова-Падешка река	Дирекција за изградњу	Месна заједница Пријепоље	150.000,00 еура	Буџет, Министарство
2.3.16	Реконструкција дела пута Црна Стена –Раишњево (до трафостанице)	Дирекција за изградњу	Месна заједница Пријепоље и Ивање	136.000,00 еура	Буџет, Министарство
2.3.18	Санација путног правца Бистрица – Кучин – Џурово – Забрђе-Избичањ-Љупча-Залуг	Дирекција за изградњу	Месне заједнице	170.000,00 еура	Донатори, буџет , општина
2.3.19	Изградња пута Пријепоље – Равне - Кошеvine	Дирекција за изградњу	Месна заједница Пријепоље	65.000,00 еура	Донатори, буџет , општина
2.3.20	Изградња пута Гостун – Заступ – Пријешњачко брдо – Крговића Лука	Дирекција за изградњу	Месна заједница Гостун	70.000,00 еура	Донатори, буџет , општина
2.3.27	Реконструкција дела пута Кајевићи – Миљевићи – Житин – Дубравчићи	Дирекција за изградњу	Месне заједнице	107.000,00 еура	Донатори, буџет , општина
2.3.30	Санација пута Дреновска река – Горња Дренова – Битовик	Дирекција за изградњу	Месне заједнице		Донатори, буџет , општина
2.3.34	Санација пута Бродарево – Балићи (фазно)	Дирекција за изградњу	Месна заједница Бродарево	60.000.000,00 дин	Донатори, буџет , општина
2.3.52	Реконструкција постројења за пречишћавање воде за пиће Сељашница (фазно)	ЈКП КП Лим	Дирекција за изградњу	6.500.000,00 дин	Донатори, буџет , општина
2.4.2	Решавање проблема управљања отпадом - Изградња регионалне депоније Бањица (фазно)	ЈКП Лим	Општина Пријепоље,Прибој , Нова Варош и Сјеница	7.000.000,00 еура	Донатори, буџет , општина
2.4.4	Уређење обале реке Сопотнице (уклањање шибља и растиња)	Планинарски клуб Камена Гора	Месна заједница Сопотница	500.000,00 дин	Донатори, буџет , општина

2.4.5	Извођење радова на санацији и рекултивацији постојеће депоније Стањевине	ЈКП им	Дирекција за изградњу	60.000,00еура	Донатори,општина, Министарства
2.5.2	Подршка у набавци теренских возила и возила за превоз опреме до угрожених подручја	Сектор за ванредне ситуације	Општина,надлежно министарство	15.000,00 еура	Донатори,општина, Министарства
2.5.3	Подршка у набавци специјализованих ватрогасних возила за гашење шумских пожара	Сектор за ванредне ситуације	Општина,надлежно министарство	200.000,00 еура	Донатори,општина, Министарства
2.5.4	Подршка у набавци возила и превозних средстава способних за кретање у условима високих снежних падавина	Сектор за ванредне ситуације	Општина,надлежно министарство	10.000,00 еура	Донатори,општина, Министарства
2.5.6	Подршка у набавци чамаца и опреме за спасавање угрожених у поплавама и са и из воде потребне за евакуацију и спасавање унесређених људи материјалних добара и стоке	Сектор за ванредне ситуације	Општина,надлежно министарство	20.000,00 еура	Донатори,општина, Министарства
2.5.7	Подршка у набавци опреме за припаднике специјализованих јединица цивилне заштите и обучавање припадника ових јединица по специјалностима за које су задужене	Сектор за ванредне ситуације	Општина,надлежно министарство	20.000,00 еура	Донатори,општина, Министарства
2.5.8	Обучавање и едукација грађана за реаговање у ванредним ситуацијама и пружање личне међусобне и колективне заштите	Сектор за ванредне ситуације	Општина,надлежно министарство	5.000,00 еура	Донатори,општина, Министарства
2.5.9	Израду планова и пројектне документације ради регулисања и утврђивања речних водотокова на местима где се исти изливају и плаве земљиште и насеља	Сектор за ванредне ситуације	Општина,надлежно министарство	5.000,00 еура	Донатори,општина, Министарства
2.5.11	Израда пројектне документације за израду система за обавештавање и узбуњивање територије општине Пријепоље	Сектор за ванредне ситуације	Општина,надлежно министарство	5.000,00 еура	Донатори,општина, Министарства
2.5.13	Опремање и обучавање јединица цивилне заштите опште намене које формира локална самоуправа	Сектор за ванредне ситуације	Општина,надлежно министарство	30.000,00 еура	Донатори,општина, Министарства
2.6.1	Унапређење система грејања и прелазак на нови систем са котлом на биомасу у Дому здравља и Болници у Пријепољу	Дом здравља Пријепоље, Болница	Општина	300.000,00 еура	Донатори,општина, Министарства
2.6.4	Израда пројектно техничке документације за изградњу система грејања града на биомасу	ЈКП Лим	Општина	50.000,00 еура	Донатори,општина, Министарства
2.6.6	Замена термофасаде и фасадне столарије за дечије вртиће (Пријепоље, Бродарево , Коловрат)	Дечији вртић	Општина	200.000,00 еура	Донатори,општина, Министарства
2.6.8	Санација постојећег система јавне расвете у општини Пријепоље у циљу повећања енергетске ефикасности – прелазак на ЛЕД расвету	Дирекција за изградњу	ЈКП Лим	710.000,00 еура	Донатори,општина, Министарства
3.1.1	Завршетак изградње спортске дворане ОШ “Светозар Марковић” у Бродареву	Основна школа у Бродареву	Месна заједница	500.000,00 еура	Донатори,општина, Министарства
3.1.2	Замена кровног покривача (салонит канцерогеног дејства) на објекту нове школске зграде ОШ“Светозар Марковић” Бродарево	Основна школа у Бродареву	Месна заједница	5.700.000,00 дин.	Донатори,општина, Министарства
3.1.3	Санација крова на објекту старе школске зграде ОШ “Светозар Марковић” Бродарево	Основна школа у Бродареву	Месна заједница	5.536.000,00 дин.	Донатори,општина, Министарства
3.1.7	Санација крова предшколске установе „ Миша Цвијовић “ – Наша Радост , Пријепоље	Дечији вртић	Општина	75.000,00 еура	Донатори,општина, Министарства
3.1.8	Пројекат спољњег уређења (са изградњом спортског терена) Основне школе „ Душан Томашевић Ђирко“	Основна школа у Великој Жупи	Месна заједница	6.000.000,00 дин.	Донатори,општина, Министарства

3.1.12	Израда пројектно техничке документације изградње основне школе у Каћеву	Основна школа у Каћеву	Месна заједница	800.000,00 дин	Општина, Министарства
3.1.13	Санација спољне столарије у Основној школи „ Милосав Стиковић “	Основна школа на Коловрату	Месна заједница	9.412.000,00 дин	Општина, Министарства
3.1.14	Санација спортске сале у Економско – трговинској школи	Економско – трговинска школи	Општина	75.000,00 еура	Донатори,општина, Министарства
3.2.1	Деца и млади у сукобу са законом	Центар за социјални рад	Општина, надлежно министарство	3.500.000,00 дин.	Донатори,општина, Министарства
3.2.2	Помоћ у кући старим и инвалидним особама	Центар за социјални рад	Општина, надлежно министарство	4.000.000	Донатори,општина, Министарства
3.2.4	Израда студије за изградњу центра за особе са развојним сметњама	Удружење особа са развојним сметњама „Једнакост“	Општина, надлежно министарство	800.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.2.6	Покретање социјалне услуге - Становање са подршком	Удружење особа са развојним сметњама „Једнакост“	Општина, надлежно министарство	25.000,00 еура	Донатори,општина, Министарства
3.2.7	Социјално становање у заштићеним условима	Центар за социјални рад	Општина, надлежно министарство	500.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.2.8	Дневни боравак за одрасла и старија лица	Центар за социјални рад	Општина, надлежно министарство	1.000.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.2.9	Саветовалиште за брак и породицу	Центар за социјални рад	Општина, надлежно министарство	500.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.2.10	Персонална асистенција особама са инвалидитетом	Центар за социјални рад	Општина, надлежно министарство	1.500.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.2.11	Израда пројектно техничке документације за реконструкцију или доградњу адекватног простора за Центар за социјални рад	Центар за социјални рад	Општина, надлежно министарство	1.200.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.3.1	Замена кровног покривача на Амбуланти Аљиновићи	Дом Здравља Пријепоље	Општина, надлежно министарство	2.000.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.3.2	Замена кровног покривача на Амбуланти у Бабинама	Дом Здравља Пријепоље	Општина, надлежно министарство	1.500.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.3.3	Замена кровног покривача на Амбуланти у Црквеним Тоцима	Дом Здравља Пријепоље	Општина, надлежно министарство	1.500.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.3.4	Замена кровног покривача на Амбуланти у Каменој Гори	Дом Здравља Пријепоље	Општина, надлежно министарство	1.500.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.3.5	Замена кровног покривача на Амбуланти у Орашцу	Дом Здравља Пријепоље	Општина, надлежно министарство	1.200.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.3.6	Организовање специјализованих тренинга и праћење савремених вештина запослених у здравству	Дом Здравља Пријепоље	Општина, надлежно министарство	1.000.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.3.7	Формирање хитне медецинске помоћи службе у ЗЦ Бродарево	Дом Здравља Пријепоље	Општина, надлежно министарство	25.000.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.3.8	Изградња канализационе мреже у Дому Здравља Пријепоље	Дом Здравља	Општина, надлежно	3.000.000,00 дин	Донатори,општина,

		Пријепоље	министарство		Министарства
3.3.9	Набавка канцеларијске опреме за Дом Здравља Пријепоље	Дом Здравља Пријепоље	Општина, надлежно министарство	800.000,00 дин	Донатори, општина, Министарства
3.3.10	Набавка три теренска возила при Дому Здравља Пријепоље за потребе кућног лечења, патронажне службе и службе за дијализу	Дом Здравља Пријепоље	Општина, надлежно министарство	19.000.000,00 дин	Донатори, општина, Министарства
3.3.11	Набавка два санитетска возила са уграђеном медицинском опремом при Дому Здравља Пријепоље и два санитетска возила без уграђене медицинске опреме	Дом Здравља Пријепоље	Општина, надлежно министарство	25.000.000,00 дин	Донатори, општина, Министарства
3.3.12	Набавка рачунарске опреме	Дом Здравља Пријепоље	Општина, надлежно министарство	3.500.000,00 дин	Донатори, општина, Министарства
3.3.13	Набавка неопходне медицинске опреме	Дом Здравља Пријепоље	Општина, надлежно министарство	10.000.000,00 дин	Донатори, општина, Министарства
3.3.14	Пројекат спољашњег уређења Дома Здравља у Пријепољу – израда паркинга простора и оградe око Дома Здравља у Пријепољу	Дом Здравља Пријепоље	Општина, надлежно министарство	23.000.000,00 дин	Донатори, општина, Министарства
3.3.15	Замена спољашње фасаде и замена столарије на згради ЗС Бродарево при Дому Здравља	Дом Здравља Пријепоље	Општина, надлежно министарство	12.000.000,00 дин	Донатори, општина, Министарства
3.3.16	Замена спољашње фасаде и замена столарије на згради ЗС Коловрат при Дому Здравља	Дом Здравља Пријепоље	Општина, надлежно министарство	11.000.000,00 дин	Донатори, општина, Министарства
3.3.17	Пројекат изградње станице за производњу кисеоника при Општој Болници Пријепоље	Дом Здравља Пријепоље	Општина, надлежно министарство	32.000.000,00 дин	Донатори, општина, Министарства
3.3.18	Замена котлова у Општој Болници у Пријепољу	Дом Здравља Пријепоље	Општина, надлежно министарство	10.000.000,00 дин	Донатори, општина, Министарства
3.4.1	Израда пројектне документације за извођење радова на проширењу простора библиотеке	Библиотека „Вук Караџић“ Пријепоље	Општина	1.500.000,00 дин	Донатори, општина, Министарства
3.4.2	Редизајн интернет сајта библиотеке	Библиотека „Вук Караџић“ Пријепоље	Општина	150.000,00 дин	Донатори, општина, Министарства
3.4.3	Дигитализација завичајног фонда	Библиотека „Вук Караџић“ Пријепоље	Општина	600.000,00 дин	Донатори, општина, Министарства
3.4.4	Репринт старих локалних наслова, локалних аутора	Библиотека „Вук Караџић“ Пријепоље	Општина	250.000,00 дин	Донатори, општина, Министарства
3.4.5	Опремање кутка на дечијем одељењу причаоница -играоница	Библиотека „Вук Караџић“ Пријепоље	Општина	100.000,00 дин	Донатори, општина, Министарства
3.4.6	Извођење радова на уређењу и опремању простора за потребе библиотеке	Библиотека „Вук Караџић“ Пријепоље	Општина	800.000,00 дин	Донатори, општина, Министарства
3.4.7	Опремање Дечијег одељења према започетом Пројекту Адаптације и опремања Дечијег одељења из 2013. Године. (трећа фаза)	Библиотека „Вук Караџић“ Пријепоље	Општина	200.000,00 дин	Донатори, општина, Министарства

3.4.8	Фестивал писаца за децу	Библиотека „Вук Караџић“ Пријепоље	Општина	300.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.4.9	Рурална мобилна школа информационих технологија	Библиотека „Вук Караџић“ Пријепоље	Општина	300.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.4.10	Лим – водени жиг Полимских градова	Библиотека „Вук Караџић“ Пријепоље	Општина	60.000,00 еура	Донатори,општина, Министарства
3.4.11	Археолошка истраживања средњовековног Манастира Светог Николе у Заступу	Музеј Пријепоље	Општина	1.500.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.4.12	Реконструкција и обнова Јусовића куле	Музеј Пријепоље	Општина	9.000.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.4.13	Системска археолошка истраживања средњовековног града Милишевца	Музеј Пријепоље	Општина	3.000.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.4.14	Уређење комплекса пећинских испосница Светог Саве у кањону реке Милешевке	Музеј Пријепоље	Општина	2.000.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.4.15	Мала и велика галерија - изложбе	Дом културе Пријепоље	Општина	2.000.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.4.16	Уметничка колонија „Милешева“	Дом културе Пријепоље	Општина	1.100.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.4.17	Монографија „40 година уметничке колоније Милешева“	Дом културе Пријепоље	Општина	1.000.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.4.18	Монографија „ 35 година рада Дома културе у Пријепољу“	Дом културе Пријепоље	Општина	800.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.4.19	Изградња депоа за легат колоније	Дом културе Пријепоље	Општина	900.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.4.20	Очување бошњачке баштине	Дом културе Пријепоље	Општина	393.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.4.21	“Позоришна тромеђа” – Позоришни сусрети на тромеђи	Дом културе Пријепоље	Општина	780.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.4.22	„Дани бошњачке културе“	Дом културе Пријепоље	Општина	485.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.4.23	Припремање и постављање позоришних представа Аматерског позоришта Дома културе и размена са другим аматерским позориштима из земље и окружења	Дом културе Пријепоље	Општина	1.600.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.4.24	Фестивал професионалног позоришног ансамбла (ПРИФЕТ)	Дом културе	Општина	1.000.000,00 дин	Донатори,општина,

		Пријепоље			Министарства
3.4.25	Такмичење позоришних група средњих школа из Пријепоља и околних градова	Дом културе Пријепоље	Општина	300.000,00 дин	Донатори, општина, Министарства
3.4.26	Пројекције и промоције филмова (аматерски документарни филм, Југословенска кинотека, филмови из земље и иностранства)	Дом културе Пријепоље	Општина	300.000,00 дин	Донатори, општина, Министарства
3.4.27	Набавка гардеробе и музичких инструмената за Хор, тамбурашки оркестар и КУД Дома културе Пријепоље	Дом културе Пријепоље	Општина	1.670.000,00 дин	Донатори, општина, Министарства
3.4.28	Организовање уметничких школа (аудио продукције, дизајна звука, филмске продукције, Летња школа глуме, цртања, сликања и вајања)	Дом културе Пријепоље	Општина	850.000,00 дин	Донатори, општина, Министарства
3.4.29	Организовање манифестација (Мостови Балкана, Дечурлијада, Бум Фест и концерата)	Дом културе Пријепоље	Општина	3.600.000,00 дин	Донатори, општина, Министарства
3.4.30	Реконструкција кровног покривача Дома културе	Дом културе Пријепоље	Општина	3.900.000,00 дин	Донатори, општина, Министарства
3.4.31	Замена дела стаклених површина	Дом културе Пријепоље	Општина	770.000,00 дин	Донатори, општина, Министарства
3.4.32	Набавка комби возила за потребе Дома културе	Дом културе Пријепоље	Општина	25.000,00 еура	Донатори, општина, Министарства
3.4.33	Реконструкција купатила Дома културе	Дом културе Пријепоље	Општина	250.000,00 дин	Донатори, општина, Министарства
3.4.34	Израда студије за изградњу система грејања Дома културе	Дом културе Пријепоље	Општина	800.000,00 дин	Донатори, општина, Министарства
3.4.35	Израда пројектно техничке документације и изградња система грејања Дома културе (фазно)	Дом културе Пријепоље	Општина	1.500.000,00 дин	Донатори, општина, Министарства
3.4.36	Култура различитости	Дом културе Пријепоље	Општина	95.000,00 еура	Донатори, општина, Министарства
3.4.37	Уметност повезује људе	Дом културе Пријепоље	Општина	60.000,00 еура	Донатори, општина, Министарства
3.5.1	Израда стратегије развоја спорта	Спортски Савез	Општина	/	Буџет, министарство

		Пријепоље			
3.5.3	Формирање туристичке сувенирнице као облик стицања практичног искуства у производним и продајним процесима током средњошколског образовања кроз праћење раста компетенци ученика	Канцеларија за младе	Дом Културе ,Национална служба за запошљавање, Бачка задруга Техничке школе, Бачка задруга Економско-трговинске школе, Савет за младе	1.125,000,00 дин	Донатори,општина, Министарство омладине и спорта , Реагионална развојна агенција Златибор
3.5.4	Синхронизација и надоградња системских мера подршке запошљавања на конкретним радним местима и повећање доступности тих мера популацији до 30 година	Канцеларија за младе	Савет за младе	/	Донатори,општина, Министарства
3.5.5	Верификација практичног искуства стеченог кроз неформално образовање кроз 8 кључних компетенци	Канцеларија за младе	Национална асоцијација практичара и практичрки омладинског рада, Национална служба за запошљавање, Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва Владе Републике Србије , Контакт тачка програма Ерасмус+ Европске комисије “Хајде да...” , Савет за младе	/	Донатори,општина, Министарства
3.5.6	Креирање школског уписног плана кроз Савет за младе усклађивањем образовања дефиницијарних занимања и потреба привреде кроз јавну политику за младе користећи оквире Закона о младим	Канцеларија за младе	Београдска отворена школа , Савет за младе	/	Донатори,општина, Министарств
3.5.7	Успостављање мреже омладинских клубова на територији општине Пријепоље	Канцеларија за младе	Фондација Ана и Владе Дивац, Савет за младе	3.000.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.5.8	Унапређење начина подршке младим талентима и студентима кроз новчану помоћ	Канцеларија за младе	Општина Пријепоље,Савет за младе	/	Донатори,општина, Министарства
3.5.9	Ванпросторни омладински рад	Канцеларија за младе	Национална асоцијација практичара и практичарки омладинског рада	1.000.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.5.10	Формирање САВЕТА ЗА МЛАДЕ - Успостављање механизма и структура интегрисане омладинске политике који гарантују одрживост и континуитет бриге о младима усклађујући норме са Законом о младима и ревизија стратешког документа за младе	Канцеларија за младе	Савет за младе,Београдска отворена школа, Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва Владе Републике Србије,ЕвалуацијаБлог, Goalscape, Asana,Trello	/	ОЕБС, општина, Министарство омладине
3.5.11	Планско подизање капацитета организација младих и организације за младе крзо Кровну организацију младих Пријепоља у циљу квалитетнијег доприноса	Канцеларија за младе	Савет за младе .Кровна организација младих Србије	500.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства

	пројекта у области туризма и културе				
3.5.12	Континуиране вршњачке радионице у школском и ваншколском простору са програмима који представљају изазов младима	Канцеларија за младе	Савет за младе ,Национална асоцијација практичара и практичарки омладинског рада	500.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.5.13	Програми у области омладинског предузетништва фокусирани на квалитет утицаја	Канцеларија за младе	Савет за младе ,Достигнућа младих Србије	1.500.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.5.14	Растеређење капацитета служби социјалне заштите кроз формирање и успостављање партнерства са програмима које спроводе организације	Канцеларија за младе	Савет за младе ,Центар Е8	/	Донатори,општина, Министарства
3.5.15	Успостављање Школских кластера	Канцеларија за младе	Савет за младе ,Достигнућа младих Србије	40.000,00 еура	Донатори,општина, Министарства, Прогрес
3.5.17	Изградња фудбалског стадиона у Бродареву	Месна заједница Бродарево	Спорстски савез Пријепоље	23.000.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.6.1	Подршка социјално угроженом становништву кроз деловање народне кухиње и доделу ланч пакета	Црвени крст Пријепоље	Општина	18.000.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.6.2	Организовање добровољног давалаштва крви	Црвени крст Пријепоље	Општина	1.000.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.6.3	Пројекат „Скидање Окова“, организовање позоришних представа	Клуб „Театар“ Пријепоље	Општина	708.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.6.5	Успостављање и уређење Дечијег забавног парка у Сопотници	Планинарско друштво „Камена Гора“	Општина/МЗ Сопотница	550.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.6.7	Изградња и уређење туристичко-планинарских стаза	Планинарско друштво „Камена Гора“	Општина/МЗ Сопотница	3.468.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.6.8	Завршетак радова на Планинарском дому у Сопотници	Планинарско друштво „Камена Гора“	Општина/МЗ Сопотница	4.720.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.6.10	Изградња и уређење терена за мале спортове у руралним срединама (фазно)	Планинарско друштво „Камена Гора“	Општина/МЗ Сопотница	3.700.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.6.11	Траса Европског пешачког пута Е7 кроз општину Пријепоље (фазно)	Планинарско друштво „Камена Гора“	Општина, Турситичка организација	2.000.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.6.12	Организација и одржавање обуке планинарских водича у Сопотници	Планинарско друштво „Камена Гора“	Општина, Турситичка организација	1.000.000,00 дин	Донатори,општина, Министарства
3.6.13	Истраживање објекта народног градитељства (старе воденице и ваљарице у Сопотници) и израда студије и програма очувања и обнављања тих објеката	Планинарско друштво	Општина/МЗ Сопотница	800.000,00 дин	Донатори,општина,

	народног градитељства у СП "Слапови Сопотнице"	„Камена Гора“			Министарства
3.6.14	Израда пројектно техничке документације за пчеларску кућу	Удружење пчелара Пријепоље	/	500.000,00 дин	Донатори, општина, Министарства
3.7.1	Успостављање Географског Информационог Система (ГИС) - Фазно	Општина	Дирекција за изградњу, ЈКП Лим	40.000,00 еура	Донатори, општина, Министарства
3.7.2	Реконструкција поткровља зграде општинске управе	Општина	/	13.000.000,00 дин	Донатори, општина, Министарства
3.7.3	Усавршавање запослених у локалној самоуправи кроз подизање њихових капацитета	Општина	/	1.000.000,00 дин	Донатори
3.7.4	Обезбеђење средстава за промоцију општине Пријепоље	Општина	/	1.200.000,00 дин	Донатори, Министарства, општина
3.7.5	Осавремењавање општинске управе кроз набавку рачунарске опреме и канцеларијског инвентара	Општина	/	80.000,00 дин	Донатори, Министарства, општина
3.7.6	Унапређење рада локалне самоуправе кроз сарадњу са општинама из иностранства	Општина	/	500.000,00 дин	Донатори, Министарства, општина
3.7.7	Попис општинске имовине	Општина	/	1.000.000,00 дин	Донатори, Министарства, општина

VIII ПРЕПОРУКЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ СТРАТЕГИЈЕ

Стратегија одрживог развоја општине Пријепоље евидентирала је све потенцијале општине и указала на циљеве и акције које треба реализовати у будућности. С обзиром да се целокупна израда стратешког документа заснивала на партиципативном приступу који је подразумевао укључење шире локалне заједнице, исти приступ треба применити и приликом имплементације Стратегије. Наиме, неопходно је обезбедити широко учешће актера локалне заједнице у реализацији стратешког документа, како би се обезбедио легитимитет процеса и његово успешно спровођење. На нивоу општине потребно је склапати партнерства између јавног, пословног и цивилног сектора у циљу заједничког рада на реализацији активности предвиђених планом. Плански приступ, континуираност заједничког рада актера на имплементацији за све време трајања стратешког документа, поштовање правила и свесност потребе за одговорним спровођењем процеса имплементације, представљају кључне елементе за остваривање одрживог развоја општине Пријепоље, описаног у оквиру локалне Стратегије.

Горе поменути процес садржи више фаза, односно корака, који воде реализацији истог. Први корак у овом процесу је формирање Комисије за праћење реализације локалне Стратегије одрживог развоја са јасно дефинисаним пословима и одговорностима. Први задатак Комисије је да координира израду плана имплементације и акционог плана за реализацију Стратегије.

Стратегија одрживог развоја општине Пријепоље, са израђеним планом имплементације и акционим планом, постаје основ за израду секторских стратегија и укључује се у рад свих служби локалне самоуправе, постајући алат за формирање буџета.